על המשמר

התחזית

התחזית: ירידה בטמפרטורות.
תשקיף לשבת: גשמים בצפון ובמרכז. הטמפרטורות יירדו ובחרמון יירד שלג.
הטמפרטורות: ירושלים 4-16, רמת-הגולן 2-19, הרי הגליל 2-14, חיפה 10-17, דגניה א' 10-20, תל-אביב 8-17.

תיכון נדרש להעביר שמות תלמידיו לצורך חקירת סמים

המשטרה תבטל כנראה בקשתה לרשימות התלמידים בירושלים

ביה"מ דחה אתמול בשבוע את המשך הדיון בערר שהגיש ביה"ס התיכון שליד האוניברסיטה, על צו המחייב אותו למסור את רשימת שמות תלמידיו ומענם, לצורך חקירת סמים □ בתקופה זו לא יצטרך ביה"ס להעביר את הרשימות

□ נחמן גלבוע, עתי"ם

שר המשטרה, משה שחל, והמפכ"ל רב-ניצב אסף חפץ, יקיימו בתחילת השבוע הקרוב דיון לגבי מדיניות המשטרה בנושא בקשת רשימת תלמידי בתי הספר התיכוניים בירושלים. הדיון יתקיים בעקבות דרישת משטרת ירושלים לקבל את הרשימות לצורך הטיפול בנגע הסמים.

בתום הדיון יוחלט האם להמשיך או לבטל את בקשת המשטרה בבית משפט השלום בירושלים, לקבל את רשימת תלמידי בית הספר התיכון שליד האוניברסיטה. שלשום הודיע שר המשטרה, כי לא ידע על יוזמת המשטרה בנושא זה. אתמול מסרו דוברי המשטרה ומשרד המשטרה, כי השר, המפכ"ל, מפקד מחוז ירושלים, ניצב אריה עמית, מפקד אגף החקירות, ניצב יוסי לוי והיועצים המשפטיים של המשטרה, יקיימו בתחילת השבוע הבא דיון, בו תגובש עמדתה העקרונית של המשטרה בנושא.

שופטת בית משפט השלום בירושלים, בלהה כהנא, דחתה אתמול למשך שבוע, את המשך הדיון בערר שהגיש בית הספר התיכון שליד האוניברסיטה בבירה, על צו בית המשפט המחייב אותו למסור למשטרה את רשימת השמות של תלמידיו ומענם.

בפתח הדיון, אישרה השופטת למועצה הלאומית לשלום הילד להצטרף לבית הספר התיכון, כמשיב בערעור. בא-כוח המשטרה, מפקד מפלג הסמים ביחידה המרכזית, רב-פקד ניסו שחם, טען, בדבריו, כי המשטרה זקוקה לרשימות על מנת להמשיך במלחמתה בתופעות של שימוש בסמים בקרב בני-נוער. שחם ביקש מבית המשפט לנהל את הדיונים על מנת שהפגיעה בחקירה תהיה מועטת, ככל האפשר.

בא-כוח בית הספר, עורך-הדין יוסי ארנון גרס, כי לא יתכן שהמשטרה זקוקה לרשימות שכוללות את שמותיהם של כל תלמידי בית הספר, לצורך החקירה. עו"ד ארנון הוסיף, כי העברת הרשימות מהווה פגיעה בחופש האדם וחירותו ולא יתכן, כי שמותיהם של מאות ילדים יופיעו ברשימותיו של מפלג הסמים במשטרה.

השופטת כהנא דחתה את המשך הדיון בשבוע וקבעה, שכיוון שמדובר בסוגיה עקרונית, יופיעו בדיון שיתקיים ביום שלישי הבא גם נציגי היועץ המשפטי לממשלה, על מנת להציג בפניה את עמדת המדינה בנושא.

בתקופה זו לא יצטרך בית הספר להעביר את הרשימות למשטרה. בתום הדיון אמר עוה"ד יוסי ארנון כי הדרך שבה פעלה המשטרה כשביקשה את רשימת השמות, היישר מבתי הספר, מוכיחה כי המשטרה לא חיפשה "קיצורי דרך", אלא שיתוף פעולה של בית הספר במלחמתה בסמים.

לדבריו, התיכון שליד האוניברסיטה ישמח לסייע בנושא זה למשטרה, אולם לא יוכל למסור רשימה כוללת של שמות תלמידיו. ארנון הוסיף, כי יש לדרוש מהמשטרה להשמיד את הרשימות האחרות שקיבלה מבתי ספר אחרים בעיר.

במשטרת מחוז ירושלים סירבו אתמול להגיב על הפרשה וטענו, כי משטרת ירושלים תגיב על הפרשה בתום הדיון המשפטי.

ח"כ ענת מאור, חברת ועדת החינוך של הכנסת, מתנגדת לכל העברה אוטומטית של שמות תלמידים מבתי הספר למשטרה, "גם אם הכוונות חיוניות וחשובות, כמו מאבק בסמים, אלימות וכו'", קובעת ח"כ מאור.

מאור תובעת ממשרדי המשפטים והמשטרה, לאשר ולתמוך בהצעת החוק הפרטית שהונחה על ידיה, האומרת שיש להכניס תיקון בחוק המירשם הפלילי, כך שיבוטל רישום הרשעת קטין עד גיוסו לצבא.

עובדי קופ"ח לא הסירו איום השביתה חרף צו בית-הדין

עובדי קופ"ח הכללית החליטו לשבות ביום ראשון, למרות שצו בית הדין לעבודה אוסר עליהם לשבות □ החל משעה 07:00, יושבתו מוסדות קופ"ח

□ עליזה חטואל

בית הדין לעבודה בתל-אביב, בראשות השופט נחתומי, נתן אתמול תוקף של החלטה לבקשת הנהלת קופ"ח למנוע את שביתת עובדי הקופה ביום ראשון הקרוב.

הנהלת הקופה הפעילה לחצי שכנוע על הוועד הארצי לא להפר את צווי בית הדין לעבודה. ההנהלה מבהירה כי כל השובת עובר אישית על צו בית הדין לעבודה.

עובדי קופ"ח הכללית החליטו לא להסיר את איום השביתה ביום ראשון, חרף צו בית הדין לעבודה האוסר עליהם לשבות.

לאחר הדיון בבית הדין לעבודה, התכנסה מזכירות הוועד הארצי של עובדי קופת חולים כללית לדון בהחלטת בית הדין והחליטה שלא להסיר את איום השביתה שנקבעה ליום ראשון.

במכתב ששיגרה מזכירות הוועד לאביגדור, קפלן מנכ"ל קופ"ח, לחיים רמון יו"ר ההסתדרות, ולעמיר פרץ יו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות, הם מבהירים את כוונתם להשבית את מוסדות קופ"ח.

נמסר, כי ביום ראשון, החל משעה 07:00, יושבתו כל מוסדות קופ"ח, 14 בתי החולים של קופ"ח, ותקיף את כל עובדי קופ"ח – כ-300 אלף עובדים. כל בתי החולים יעבדו במתכונת שבת: תורנויות, חדר מיון וניתוחי חירום.

הוועדה סירבה ועדת הכספים של הכנסת סירבה אתמול לאשר את מכירת מספנות ישראל (ראה ידיעה בעמ' 5) צילום: אופירה יוחנן

שני הרוגים בתאונות דרכים: בקרית-שמונה ובפרדס-כץ

(ע). נועם בוזי, נהג אופנוע בן 18 מקרית שמונה, נהרג אתמול בצהריים, בתאונת דרכים שהיתה בקרית שמונה.

הצעיר נהג באופנוע ברחוב רסקו ומסיבות בלתי ברורות התהפך ונהרג.

צוות מד"א הגיש טיפול רפואי ורופא קבע את מותו.

הולך-רגל נדרס למוות אתמול בצהריים מפגיעת רכב מסחרי ברחוב אבוחצירא בפרדס-כץ.

התאונה אירעה כאשר הולך הרגל, שטרם זוהה, ביקש לחצות את הכביש ורכב סמיטריילר שלא הבחין בו, פגע בו והאיש נהרג.

במקום נוצרו לחצי תנועה כבדים.

מיקום התאונה הוא סמוך מאוד למרכז המסחרי בפרדס-כץ – מקום שבו אירעו בעבר מספר הפגנות של תושבי השכונה שמחו על קיפוח בתחומים שונים.

המשטרה חוששת שמא יתחדשו ההפגנות גם אחרי התאונה הקטלנית בפרדס-כץ והעמידה במצב הכן יחידות שיטור מיוחדות, למקרה של הפרות סדר בשעות הקרובות.

הצייר יעקב וכסלר מת אתמול בת"א

(ע). הצייר יעקב וכסלר (83) מת אור ליום אתמול בתל-אביב והובא למנוחות בבית העלמין ירקון.

וכסלר היה מנהל המכון לציור לפיסול ע"ש אבני בשנים 66-84. הוא היה חבר בקבוצת האמנים "אופקים חדשים" והשתתף בכל תערוכותיה בשנים 1949-1963. הציג בתערוכות יחיד בקופנהגן, פריז, לונדון וניו-יורק, השתתף בתערוכות ביאנאלה בסאן-פאולו ובטוקיו.

פיס צ'אנס

ההגרלה מיום: 23.3.95

♠	♦	♥	♣
8	10	7	7

הסטודנטים בב"ש מאיימים להשבית את הלימודים

□ רמי שני

אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת בן גוריון שבנגב הודיעה אתמול, כי תשבית את הלימודים באוניברסיטה החל מיום שני, אם עד אז לא יושג פתרון שישים קץ לשביתת עובדי הסגל הזוטר של האוניברסיטה.

דוברת האגודה, ענת ליבני, מסרה אתמול ל"על המשמר", כי ביום ראשון בערב צפויה להתקיים פגישת בוררות בנוכחות ראשי האוניברסיטה, נציגי אגודת הסטודנטים ונציגי הסגל הזוטר. לדברי ליבני, בפגישה זו אמור לשמש כבורר שלום גרניס, הממונה לשעבר על השכר במשרד האוצר. "אם השביתה תמשך, ינקטו הסטודנטים באמצעים. אין שום בעיה לקום ולנעול את השערים, לא יתכן שרק סטודנטים יסבלו".

שביתת הסגל הזוטר פרצה בתחילת הסמסטר על רקע של קיצוץ בשכרם בסדר גודל של 40%. מדובר בכ-800 איש, תלמידים לתואר שני ושלישי.

"טענת האוניברסיטה כאילו ההוראה לקצץ במשכורת מאה מלמעלה, אינה נראית לנו הגיונית", קובע גלעד גולוב, יו"ר הסגל הזוטר. "אם כך הדבר – שיקצצו לכל סגל ההוראה בחצי אחוז". לדבריו, הסגל הזוטר באוניברסיטת בן-גוריון הוא היחידי שנפגע. מעצבן להעה, שלאחר השביתה הקודמת קיבל הסגל הבכיר העלאה של 70 אחוז ולנו מורידים".

באמצעות טכנולוגיות נבטיות יהפוך הנגב לאיזור גידול ענבי יין

□ רמי שני

הנגב עומד להפוך לאיזור טיפוח לכרמי ענבי יין, תוך ניצול טכנולוגיות שנוסו בעבר ע"י הנבטים ושחודשו על-ידי תחנות הניסויים של מחלקת מחקר ופיתוח של הסוכנות היהודית בדרום.

בשבוע הקרוב ינטעו באיזור רמת הנגב ליד קיבוץ שדה בוקר 30 דונם ענבי יין שיושקו במים מלוחים.

יתרונם של מים אלו שהם תוספים מים מתוקים, גורמים להעלאת רמת הסוכר בפרי ויביאו למניעת המלחת מי התהום המתוקים הנימצאים בשכבות הנמוכות ביותר בבאר-שבע וברמת הנגב. המים נשאבים מעומק של אלף מטר.

אם יצליח הפיתוח הראשוני של 30 הדונם ינטעו באביב 97' עוד 500 דונם כרמים ברמת עובדה.

הכוונה היא להפוך את הכביש לדרך היין שתשלב אטרקציה תיירותית עם פיתוח תעשייתי ע"י הקמת יקב ליין באיזור והעמדת דוכנים למכירת ענבים ויין. עלות הפרוייקט נאמדת בכ-5.5 מיליון שקל והוא יתרום עוד כ-50 מקומות עבודה נוספים.

אנשי רשות המחקר והפיתוח של הסוכנות בדרום, מסרו כי האיזור מתאים במיוחד לנטיעות כרמים, בשל היותו בגובה של 500 מטר ומעלה, בעל הפרשי טמפרטורה גבוהים בין יום ולילה וקיים בו מאגר גדול של מים מליחים. בשלב הראשון יינטעו באיזור זני ענבים שרדונה, סוביניון בלאן, קברנה סוביניון ומרלו.

עשרות נהגי אוטובוס לא הפעילו את "הקופסה השחורה"

□ נחמן גלבוע

במבצע שערך אתמול ענף התנועה במשטרת תל אביב, נתגלה כי עשרות נהגי אוטובוסים אינם מפעילים את מכשיר הטכוגרף המותקן בכלי הרכב.

המכשיר המהווה "קופסה שחורה" של הרכב, מתעד את נתוני הנסיעה וכהם מהירות, זמן הנסיעה, הדרך וההפסקות שבוצעו בדרך.

במבצע שנערך אתמול וימשך גם היום, התברר, כי מתוך 160 אוטובוסים ומשאיות שנבדקו לא הופעל המכשיר ב-42 כלי רכב. רוב הנהגים שלא הפעילו את המכשיר היו נהגי אוטובוסים באגד ודן.

לנהגים נרשמו דו"חות.

צרפת מבקשת את הסגרת החשוד בגניבת תמונות ציירים מפורסמים

□ נחמן גלבוע

בקשת הסגרה מטעם משטרת פריס, כנגד מרק סיבון, הגיעה אתמול למשטרת ירושלים.

סיבון נעצר ביום שבת, לפני כשבועיים בחשד להחזקת תמונות גנובות. התמונות שנמצאו בידיו, הן של גדולי הציירים בזמנים שונים.

צו ההסגרה הוצא לאחר שסיבון נחשד בביצוע שוד של סוחר תמונות בפריס, ונסיון למכור בארץ את הרכוש הגנוב.

מבצע!!! פרסם עד שתמכור
הלוח הירוק
במחיר מיוחד המודעה תתפרסם בשלושה עתונים
"הגוף הירוק" • "קו למושב" • "על המשמר"
*כפוף לתקנון המבצע
03-6388508-581

מבצע!!!
הלוח הירוק
לוח המוכר בכפר ובקיבוץ
03-638850

יום ב', 27.3.1995, כ"ו באדר ב' תשנ"ה ■ שנה 52, גליון 15739 ■ 2.90 ש"ח

מהפחתת מס-הכנסה שאישרה הממשלה "יהנו מי שמשתכרים 6,500 ש"ח ומעלה

השר צבן: אם אי-אפשר לבצע רפורמה כוללת שתגדיל את גם הנטו של השכירים ברמות הנמוכות והבינוניות עדיף לדחות את ביצוע התוכנית □ שר-האוצר, שוחט, הציג לממשלה את תוכניתו לפתרון בעיות קרנות הפנסיה שתידון ביום רביעי □ שרת העבודה והרווחה מובילה התנגדות לתוכנית □ ועדי עובדים גדולים במשק נערכים לפעול נגד ההסדר □ רמון: הם מתסיסים חבריהם משיקולים לא ענייניים

□ אריה דיין

הממשלה אישרה אתמול בחלקה הראשון של ישיבתה את הצעתו של שר-האוצר בדבר הדרך המוערפת ליישם את ההחלטה העקרונית להפחית 1.2 מיליארד שקל מתשלומי מס ההכנסה, לפי ההצעה שהתקבלה המכונה בהצעת האוצר "חלופה ב'". בחלקה הראשון הציג שר-האוצר, אברהם שוחט, בפני הממשלה את תוכניתו לפתרון בעיותיהן של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות אבל הממשלה נמנעה מלקיים עליה דיון.

מדרגת המס בה נגבים 30 אחוזי מס הכנסה תחול על כל מי שמשתכר בין 2,830 ל-7,450 שקל. מי שמשתכר בין 7,450 ל-13,500 ש"ח ישלם 40 אחוזים מס וכל מי שמשתכר מעל סכום זה ישלם 50 אחוזים.

ההצעה שאושרה לא תביא כל

המשך בעמוד 8

מעצר עוזרו לשעבר של הברפלד

□ נחמן גלבוע

חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה עצרו אתמול את יעקב מיכאלי (45) בשל חשדות לכאורה במעורבות בהעברת כספי ההסתדרות שלא כדין. מיכאלי, תושב רעננה, שימש בעבר אחד מעוזריו הבכירים של המנכ"ל לשעבר, חיים הברפלד, וכן בתפקיד בכיר בחברות ההסתדרות.

גורמים במשטרה מסרו, כי מיכאלי חשוד בכך שעשה

המשך בעמוד 8

פרופ' יושירו נאמבו מיפן מקבל את פרס קרן וולף מידי נשיא המדינה עזר ויצמן בטקס שנערך אתמול במשכן הכנסת. פרופ' נאמבו, חבר באקדמיה הלאומית למדעים בארה"ב, זכה בפרס וולף על תרומתו החלוצית לתורת החלקיקים האלמנטריים ולרעיונות שהניחו בסיס לכרומודינמיקה הקוונטית ותורת המיתרים, שהן התיאוריות הפיסיקליות המתקדמות ביותר כיום. צילום: יצחק הררי

הקבה"א קורא לממשלה לאשר לאלתר הסדר כולל לקיבוצים

□ כתב "על המשמר"

מועצת הקיבוץ הארצי, שהתכנסה אתמול בגבעת חביבה, קראה לראש הממשלה ושריה, לאשר לאלתר הסדר כולל לקיבוצים על בסיס ההסכמים שהושגו עם האוצר והבנקים.

המועצה דחתה כל הצעה להסדר חלקי שמשמעו הפקרת חלק מהקיבוצים לגורלם והרס הערבות ההדדית.

המועצה תובעת משרי מרצ וחברי הכנסת שלה להתייצב למאבק להשגת הסדר ללא פשרות.

בעבודה אומרים כי הקו התקיף כלפי הליכוד "ימשך"

הגיעו למסקנה כי ההבלגה לא הועילה □ רבין: התבטאות יו"ר הליכוד – מופקרת □ נתניהו: ראש-הממשלה חצה הקווים האדומים □ עמוד 3

□ מאר-לי שחר, יהודה צור

"דרך התבטאות של יו"ר הליכוד, בעקבות פיגועי טרור – היא מופקרת", אמר ראש-הממשלה יצחק רבין בעקבות תגובתו של בנימין נתניהו על דבריו, כי "הליכוד הוא סייען של החמאס". "אין לי ספק שהליכוד ויו"ר הליכוד תבין בדיוק למה היתה כוונתי" הוסיף ראש-הממשלה, שהבהיר כי אינו חוזר בו מדבריו.

על דברי נתניהו כי "ראש-הממשלה איבד את הראש" – אמר רבין: "יותר טוב שישמור על ראשו שלו ולא על ראשם של אחרים. הראש שלי לגמרי בסדר".

במפלגת העבודה הבהירו אתמול כי ההתקפות על הליכוד יימשכו. מקורות במפלגה אמרו שאין ספק שבתקופה הקרובה יגבר הקו התוקפני בהסברה. לדבריהם לאחר תקופה ארוכה של גילוי סבלנות כלפי הימין והליכוד הגיעו במפלגה למסקנה שיש לסיים את התקופה הזאת ועתה מצפים להגברת מתקפת הנגד של העבודה נגד הליכוד.

נתניהו קרא אתמול לראש הממשלה לחדול מהתקפות אישיות לחזור לדיון ענייני [illegible].

המשך בעמוד 8

הסקר נערך בשבוע הפיגוע בבית ליד

(עתים) – ראשי מפלגת העבודה הגיבו אתמול על תוצאות סקר מכון יפה למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב, שהצביע על מהפך בדעת הקהל לטובת הליכוד ועל ירידת התמיכה הציבורית בממשלה.

ראשי מפלגת העבודה הדגישו כי הסקר נערך בטווח של שבוע לפני ואחרי הפיגוע בצומת בית ליד, וממצאיו הושפעו מהאירוע.

סגן שר החוץ, ד"ר יוסי ביילין, אמר כי לו הסקר היה נערך היום, התוצאות היו אחרות. "מאז קיום הסקר נערכו סקרים רבים והתוצאות היו טובות יותר", אמר ביילין. לדבריו, מדובר בסקר אמין, אך לנושא הסדור השפעה עצומה על הסקרים. "יש ללכת קדימה, להמשיך

המשך בעמוד 8

שתי פעוטות נספו ברכב שעלה באש ליד נתיבות

ההרוגות: דבורה בזל בת שלוש ויסכה בזל בת שנה □ בן נוסף וכן האם נפצעו □ כוחות ההצלה התקשו לחדור למכונית בת שלוש הדלתות

□ רמי שני

בתאונת דרכים קטלנית נהרגו אתמול לפנות ערב שתי פעוטות, דבורה בזל בת שלוש ויסכה בזל בת שנה. הבן יוסי בן 4.5 נפצע באורח בינוני, והאם אירנה בזל נפצעה באורח קל והנהג, עזרי טויטו יצא ללא פגע.

מקורות משטרתיים מסרו כי המכונית הקטנה התהפכה בכביש נתיבות צומת גילת. היו בה 5 נוסעים, 3 ילדים, אמם וקרוב משפחה שנהג.

המכונית נסעה מכיוון באר שבע לנתיבות. לא הרחק ממפעל עוף הנגב ירד ככל הנראה הנהג לשולי הדרך ומשניסה לחזור לכביש התהפכה המכונית ועלתה בלהבות. כוחות הצלה הגיעו למקום לאחר זמן רב והתקשו לחלץ את הנפגעים מאחר שברכב מסוג זה יש 3 דלתות בלבד.

המשך בעמוד 8

משאיות תקועות במחסום ארז בשל בדיקות ממושכות

□ רמי שני

למרות האישור למעבר משאיות לא הגיעו אתמול בשעות הבוקר כלי רכב כבדים למתחם ארז כדי להעביר סחורות ותוצרת חקלאית לישראל.

נהגים שחיכו לעמיתיהם מהרצועה נאלצו להמתין שעות ארוכות לעמיתיהם שלא הורשו לעבור ככל הנראה על ידי המחסומים הפלסטינים.

"הם מעכבים את המשאיות העזתיות" אמרו אתמול באזור העברת הסחורה. "אני מחכה כאן עם משאית עמוסה כבר 3 ימים ואי-אפשר להעביר את הסחורה לעזה, כי אין מי שיקח אותה. הסחורה מתקלקלת", התלונן אחד הנהגים. לדברי הנהגים לא איפשרו להם להגיע לאזור ההעברה כדי לבצע את ההעברה.

הנהגים הישראלים מסרו כי הם משוחחים עם עמיתיהם בפלאפון ולטענתם נמצאות משאיות עזתיות לא הרחק ממתחם ההעברה, אולם המשטרה הפלסטינית מעכבת אותם. כוחות הביטחון הישראליים אמרו

המשך בעמוד 8

24
420 מיליון ש"ח תקציב ההסתדרות. ימשך צמצום סגל העובדים בוועה"פ ובמועצות הפועלים.

23
מעמדו של איל ברקוביץ' בהרכב הנבחרת של ישראל, מתרחיים מול נבחרת צרפת, לא מובטח

14-15
השותפות היא לב העניין הקיבוצי
מזכיר הקיבוץ הארצי, גיורא פורמן, בראיון לסיכום כהונתו

3
עת לפנות
בכנס מבנו לשלום קרא רמון לפנות המתנחלים היהודים מגוש קטיף

לדברי עריקאת אם לא תהיה פשרה עד יולי — הסכם עזה יריחו ייכשל

עריקאת אמר כי אם לא יושג הסכם על שלב האוטונומיה הבא לפני ה־1 ביולי, ייכשל הסכם עזה יריחו □ זינגר סבור שהצדדים יעמדו בלוח הזמנים

□ סוכנויות הידיעות

חבר המשלחת הפלסטינית למו"מ עם ישראל אמר ביום ראשון, כי המו"מ בין ישראל לבין אש"ף ייכשל, אם שני הצדדים לא יגיעו לפני ה־1 ביולי לפשרה על הבחירות למועצת האוטונומיה.

"אם לא נשיג לפני ה־1 ביולי הסכם על השלב הבא של האוטונומיה, ובעיקר על הבחירות שהן עיקר שלב זה, ייכשל הסכם עזה יריחו", אמר עריקאת לאחר פגישה עם יואל זינגר.

שני האישים שוחחו במשך שלוש שעות במטרה להכין את הפגישה הבאה של המו"מ על הבחירות, פגישה האמורה להתקיים מחר ומחרתיים בקהיר.

"עדיין נותרו מספר נקודות עליהן אנו חלוקים, כגון השתתפות תושבי ירושלים הפלסטינים בבחירות, ההשגחה עליהן ומספר המושבים במועצה הפלסטינית", הוסיף עריקאת.

לעומתו אמר זינגר, כי אש"ף וישראל יוכלו לעמוד בתאריך היעד של ה־1 ביולי כדי להגיע להסכם.

"אנו יכולים לסכם את נושא הבחירות עד יולי", אמר זינגר לאחר פגישתו עם עריקאת.

שני האישים אמרו לכתבים, כי השיחות מחר יתמקדו בתשתית המועצה הפלסטינית העומדת להיבחר.

עריקאת אמר, כי ישראל הסכימה שתושבי מזרח ירושלים יוכלו להצביע, אך היא עומדת על כך שהם לא יוכלו להיבחר, וכמו כן היא דורשת שהמועצה תהיה בת 25 מושבים בלבד בעוד הפלסטינים רוצים במועצה בת 100 מושבים.

אנשי הביטחון מנעו מהכתב יוני בן מנחם לסקר את מסיבת העיתונאים

(ע). אתמול בצהריים מנעו אנשי הביטחון המסכל של ג'יבריל רג'וב מכתב קול ישראל, יוני בן מנחם, לסקר את מסיבת העיתונאים המשותפת של יואל זינגר וסאיב עריקאת במשרדי המימשל המקומי של הרשות הפלשתינית ביריחו.

אנשיו של רג'וב טענו תחילה, כי מנעו את כניסתו של בן מנחם בשל התנהגות שאינה הולמת בכניסה, ואחר כך מסרו, כי מנעו את כניסתו בשל עמדתו העויינת לרשות הפלסטינית, וכי לדבריהם הוא מסלף את העובדות בסיקורו העיתונאי.

בתגובה נמסר מ"קול ישראל", כי "העיתונאים מ"קול ישראל" עושים את מלאכתם לפי שיקולים מקצועיים בלבד וכי הם לא עושים הנחות לאף אחד".

עוד נמסר, כי הנושא יועבר לטיפול בדרגים הגבוהים ברשות הפלסטינית.

רוני מילוא החליט להעביר את סגנו איתן סולמי מתפקידו

□ נחמן גלבוע

ראש העיר ת"א יפו, רוני מילוא, החליט אתמול להעביר מתפקידו את סגנו, איתן סולמי, בעקבות דברים שסולמי נשא אמש בישיבת מועצת העיר.

בישיבת המועצה שדנה בדו"ח מבקר העירייה הנוגע למשכן אמנויות הבמה ובית האופרה טען סולמי, כי מילוא השפיע על חברת המועצה, ד"ר אורית איכילוב, לשנות את עמדתה בוועדת הביקורת של העירייה.

בעקבות הדברים הודיע מילוא, שהוא איבד את האמון בסגנו וימליץ להעבירו מתפקידו בישיבה הקרובה של מועצת העיר. הישיבה שעסקה בהצעה להעביר את ממצאי דו"ח הביקורת לחקירת המשטרה היתה ישיבה סוערת שהסתיימה ללא קבלת החלטות.

ריבוי הנואמים בישיבה שנמשכה כארבע שעות גרם לכך, שהזמן החוקי של הישיבה הסתיים בטרם הועלו הצעות החלטה מסורות להצבעה. בישיבה הוצעו שתי עמדות מרכזיות. עמדה אחת שייצג יו"ר ועדת הביקורת, אריה צוקר, הממליצה להעביר לחקירת המשטרה את נושא הוצאת הכספים בחברת המשכן וכן בדיקת התקשרויות עם קבלנים וספקים.

עפ"י הצעה זו יועברו לחקירת המשטרה פעולות שנעשו ע"י מנכ"ל חברת משכן אמנויות הבמה ומנכ"ל האופרה, אורי עפר, וע"י לאון דושניצקי, שהועסק כמבצע הפרויקט במשך ארבע שנים.

הצעה שנייה, שהועלתה ע"י עו"ד יוסי שפרלינג ונתמכה ע"י איתן סולמי ובנצי מורדוב, היתה לחקור גם את אחריות הדירקטורים, חברי המועצה ועובדי העירייה וכן את אחריותם של שלמה להט ורוני מילוא להעברת הכספים אל המשכן, ואת אחריותו של גזבר העירייה לשעבר, יצחק אלרון בביצוע העברת הכספים.

בתגובה להצעות חברי המועצה מסרו שלמה להט, יצחק אלרון ואורי עפר, כי עבודת הקמת המשכן לוותה בגיבוי ופיקוח ציבורי צמוד של נציגי הציבור בת"א. לדברי להט נובעת הדרישה לחקירה מתוך קנאה בהצלחה, המודרבת מגרונם של מי שמנסים לעשות הון פוליטי מתוך המבקר על המשכן.

שלושת האישים טענו, כי המבקר לא נתן להם זמן מספיק להגיב על הבקורת, וכי הביקורת רצופה כטעויות.

סגן נשיא סוריה טוען שישראל רוצה לשלוט בעולם הערבי

(ע"צ). סגן נשיא סוריה, זוהייר מאשארקה, העריך אתמול, כי ישראל היא מרבית שלום, וכל רצונה הוא "להטיל את ההגמוניה שלה על העולם הערבי".

"אם תהליך השלום, שהחל לפני שלוש שנים, לא נתן כל תוצאה עד כה, הרי זה משום העקשנות הישראלית, והסירוב ליישם את ההחלטות הבינלאומיות בנושא הסכסוך הערבי־ישראלי", אמר מאשארקה במאמר שפירסם ביומון "אל־בעת'".

הבכיר הסורי הדגיש, כי ישראל רוצה אך ורק בכפיית ההגמוניה שלה על העולם הערבי, ובשליטה פוליטית, כלכלית, צבאית ותרבותית. "ישראל מרחיבה את התוכנית שמטרתה היא שלטון עתידי על העולם הערבי", ציין מאשארקה, אחד משלושת סגניו של נשיא סוריה.

לדבריו, "ישראל רוצה להיות הכוח הגרעיני באיזור, וברצונה ליצור מזרח־תיכון, חדש בו תהיה, למעשה, הכוח העליון".

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף הולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' חומה ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037
מח' מודעות: טל' 03-6388508 פקס 03-372301
מח' המנויים 177-022-0668 שרות שק דואר נעול 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145 ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' חבצלת 17 טל' 04-673673, פקס 04-676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
AL HAMISHMAR THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
© כל הזכויות שמורות
מודפס ב"הדפוס החדשי" בע"מ, טל. 03-6388510

ספינת ה"דבורה" שעלתה על שרטון ניזוקה קשה

בבדיקות שערכו צוללנים של חיל הים נתגלו קרעים רחבים בקרקעית הספינה □ בחיל הים הוחלט להמתין עד שוך הסערה, ואז לחלצה

□ אהרון קליין

בבדיקות שערכו צוללנים של חיל הים בספינת הדבורה שעלתה על שרטון בליל שישי מול חוף אכזיב, הם גילו קרעים רחבים בקרקעית הספינה, שניזוקה באורח קשה ביותר, ומיים חדרו לתוכה. בחיל הים הוחלט להמתין עד שוך הסערה היום או מחר ורק אז לחלץ את ספינת הדבורה התקועה על שרטון. גורם צבאי בכיר העריך אמש כי הסיבה לעלייה על השרטון הינה טעות אנוש וכשל בניווט.

לדברי גורם בכיר בחיל הים אין חשש שהספינה תטבע מאחר והיא "יושבת" על סלע.

בימים הקרובים עם שוך הסערה באיזור תובא למקום גוררת של רשות הנמלים מנמל חיפה ובאמצעות עזרים נוספים מתכוונים בחיל הים להוריד את הספינה מן הסלע ולהובילה לנמל חיפה לבדיקה מקיפה, שבסופה יוחלט אם יש מקום לשפץ את הספינה ולהחזירה לשימוש.

גורם צבאי בכיר אמר אתמול, כי חיל הים ממשיך בתחקיר שנערך בבדיקת הנסיבות לעליית הסיפנה על השרטון. לדבריו תוחקרו מרבית אנשי הצוות בזמן העלייה על השרטון, ככל הנראה מדובר בטעות אנוש וכשל ניווטי שהביאו את הספינה כה קרוב לחוף ולאיזור המוכר כאיזור בו ישנם סלעים תת־מימיים רבים.

זכו ברדיו מיכאל קרפין ומיכאל דק, מהזוכים בפרס הרדיו האיזורי, עם השרה שולמית אלוני (צילום: הדרי יצחק)

הוענקו פרסי ציציק למחקרים אסטרטגיים

(ע). פרסי צ'ציק לחקר ביטחון ישראל הוענקו אתמול בטקס חגיגי באוניברסיטת תל אביב לפרופ' משה מעוז מהאוניברסיטה העברית בירושלים, על מחקרו בנושא יחסי סוריה וישראל, לחוקר והעיתונאי שלמה נקדימון, על מחקרו על יחסי ישראל, ארה"ב ועירק, וכן לד"ר אבי קובר מהאוניברסיטה העברית, על מחקרו על ההכרעה הצבאית במלחמות.

בוועדת השופטים של מרכז יפה למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל אביב הוצגו 25 מחקרים מתוכם נבחרו השלושה העתידים להופיע כספרים.

פרופ' זאב מעוז, ראש מרכז יפה למחקרים אסטרטגיים ציין, כי מחקרו של פרופ' מעוז מעשיר את הבנתנו של הקורא ביחסי ישראל וסוריה, וכי מחקר זה יהווה נקודת מוצא ומקור מרכזי למעוניינים לעסוק ביחסים שבין שתי המדינות.

על מחקרו של שלמה נקדימון צויין, כי הוחלט להעניק לו את הפרס על אף שהמחקר שיפורסם בספר עדיין לא עבר את בדיקתה של הצנזורה הצבאית.

מחקרו של ד"ר אבי קובר דן בנושא ההכרעה הצבאית במלחמה ובתורת המלחמה של ישראל. "מסקנת המחקר מהווה תוצאה משמעותית להבנת ההכרעה הצבאית של צבא ההגנה לישראל במלחמות" נאמר על המחקר.

בקבוק תבערה נזרק לעבר סיור צה"ל בהר חברון

(ע). בקבוק תבערה נזרק במוצאי שבת לעבר סיור צה"ל שנע באיזור הכפר סמוע שבנפת חברון. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

ז'ירינובסקי בביקור בלוב – "למד הרבה מהלובים"

המנהיג הימני קיצוני הרוסי, ולאדימיר ז'ירינובסקי אמר ביום ראשון בלוב, בה הוא מבקר, כי ינצל את ביקורו כדי ללמוד ממדינה זו וליישם את תוצאות לימודיו ברוסיה. סוכנות הידיעות הלובית ג'אנא מסרה על ביקור זה, בלי לציין כמה זמן ימשך ומה מטרתו. המזכיר הכללי של הפרלמנט הלובי, מוחמד זאנאטי, ציין בסעודת ערב שערך לכבוד האורח את "היחסים הטובים השוררים בין שתי מדינותינו, מאז ימי האיחוד הסובייטי", מסרה סוכנות ג'אנא. ז'ירינובסקי ענה, כי "ביקור זה יאפשר לנו לנצל את נסיון הג'מהירייה הגדולה וליישם אותו ברוסיה", ציטטה הסוכנות את דבריו. ז'ירינובסקי הודיע בתחילת מארס, כי מפלגתו מתנגדת "בתוקף" לכל אמברגו של הקהילייה הבינלאומית "נגד עירק, לוב, סרביה וקוריאה הצפונית".

סוכנויות הידיעות

ראש מנהל מקרקעי ישראל פועל בניגוד להחלטת הממשלה — טוען צור

□ יוסף גלילי

"ראש המינהל פועל לאורך כל הדרך כמי שהחלטות הממשלה אינן מחייבות אותו. הממשלה החליטה במפורש להשאיר את החלטה 441 במתכונתה הקודמת וברוחה, למרות שהיו לפני כן כל מיני הצעות חלופות". דברים אלה אמר אתמול שר החקלאות, יעקב צור, בתגובתו לתוכן ולצורה בה הוגשה הצעה של מנהל המינהל, עודי וכסלר לראש הממשלה, לשינוי החלטה 441 של המינהל. צור הוסיף, כי וכסלר פועל לפי גישה מוטעית שרואה בהשארת זכות היוזמות אצל המתיישבים גורם שלילי, והמינהל שואף כל הזמן לרכז את הסמכות והיוזמות בידיו, דבר המכשיל את כל התהליכים של הפשרת הקרקע.

ח"כ נתניהו: רבין חצה את כל הקווים האדומים

שר החוץ אומר כי ראש הממשלה התכוון לומר שדברי אנשי הליכוד מסייעים למעשה לחמאס

□ יהודה צור

יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו תקף שוב בחריפות את ראש הממשלה על דברים שאמר רבין ביום שישי כלפי הליכוד והעומד בראשה.

ראש הממשלה עבר את כל הקווים האדומים ועבר את הגבול, אמר נתניהו אתמול בפגישה עם תלמידים. לדבריו ראש הממשלה צריך לאחד את העם ולא לפלג אותו.

נתניהו אמר שהעבודה נמצאת בלחץ גדול ומכך נובעים הדברים שהשמיע רבין. יצחק רבין תוקף ותוקף, כולם אשמים, הקבלנים אשמים, החקלאים אשמים, התיירים שנוסעים לתורכיה אשמים, המתיישבים ביהודה ושומרון אשמים, כולם אשמים במפולת הביטחונית ובבעיות הכלכליות רק גורם אחד לא אשם, יצחק רבין וממשלתו. הם אף פעם לא אשמים, אף פעם לא נוטלים אחריות אישית למעשיהם, אמר נתניהו.

לדבריו הציבור רוצה ויכוח ענייני בלי האשמות ובלי הכפשות וניבולי פה. הציבור רוצה דבר אחד, ויכוח על מדיניות עניינית.

נתניהו הדגיש שיש שתי אפשרויות לדבריו של ראש הממשלה. או שאיבד את עשתונותיו או שחישב את דבריו משיקול דעת ולכן אין לו שיקול דעת וזה חמור מאוד, אמר נתניהו.

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, משה קצב אמר שכוונתה של האופוזיציה להתפלמס ואסור לראש הממשלה לתקוף בסגנון כזה. הוא מצפה מראש הממשלה לשיקול דעת בלי התפרצויות זעם ויש לו חשש שראש הממשלה מאבד את שיקול הדעת שלו.

שר החוץ, שמעון פרס אמר אתמול שקרא את דברי ראש הממשלה ונוכח לדעת שהתכוון שהליכוד מסייע מדינית לחמאס. הוא הרגיש שהימין הם אלה המכפישים כאשר כל הזמן צועקים בוגדים לעבר ראש הממשלה ושריו שפועלים במדיניות אחרת ומאשימים כל העת שמפקירים את חיי המתנחלים כאשר ההיפך הוא הנכון.

פרס הרגיש שהצבא והממשלה משקיעים משאבים וכוחות אדירים להגן על המתנחלים ולמרות זאת תוקפים אותם. והימין והליכוד הם אלה שהנהיגו את הסגנון הזה.

גם השר יוסי שריד אמר אתמול שראש הממשלה צדק בתוכן דבריו ועדיף היה אילו הליכוד היה נוהג ביתר אחריות לאומית בתגובותיו.

מזכ"ל העבודה, נסים זווילי אמר שראש הממשלה הנוכחי מגלה יותר איכפתיות ומעורבות מאשר זה שקדם לו אשר לא היה איכפת לו שום דבר ולא ניסה לשנות שום דבר ולכן הוא אף פעם לא כעס ולא אמר כלום, אמר זווילי.

לעומתו ראש הממשלה שלנו היום הוא שונה, חש אחריות ומעורבות לכל נושא ולכן גם אם יש כאלה במפלגה שלא מאושרים מהתבטאויותיו תוכן הדברים של ראש הממשלה נכון, אמר זווילי. לדבריו יש לשפוט את ראש הממשלה על מדיניותו ולא על התבטאויותיו.

זווילי ציין שלא יתכן שכל יום הימין והליכוד מטילים את האחריות להגברת הטרור על הממשלה ומדיניותה ולכן יש גבול ליכולת של ראש הממשלה להתאפק.

זווילי ציין שרבין אמר מה שהתכוון לומר ולא התכוון לסייען במובן שתרגמו אותו, אלא שבאווירה הציבורית שיצר הליכוד הרי שלאחר כל פיגוע החלה הסתה נגד הממשלה.

זווילי ציין שהליכוד לא עשה דבר בעקבות שלטי חוצות בירושלים הצועקים רבין בוגד. לדבריו הימין יוצר בחדשים האחרונים אווירה בלתי אפשרית ומאשימה כל העת את הממשל בהגברת הטרור והדבר יוצר אווירה קשה.

אתמול אמר ראש הממשלה שהוא לא חוזר מדבריו שהשמיע בטלוויזיה ביום שישי.

בעבודה אמרו אתמול שאין ספק שבתקופה הקרובה יגבר הקו התוקפני בהסברה. בעבודה מציינים שלאחר תקופה ארוכה של גילויי סבלנות כלפי הימין והליכוד הגיעו במפלגה למסקנה שיש לסיים את התקופה הזאת ועתה מצפים להגברת מיתקפת הנגד של העבודה נגד הליכוד.

"אם נבצע את המשימות נשפר גם את המספרים"

אומר השר לאיכות הסביבה יוסי שריד בתגובה על הסקר של המכון ללימודים אסטרטגיים שניבא כישלון לעבודה בבחירות הבאות

□ עליזה חטואל, עתי"ם

השר יוסי שריד אמר בתום ישיבת הממשלה, כי הסקר של מכון יפה הוא "עוד סקר", שנערך כבר לפני שלושה חודשים, ואין בו רבותא. מאז נתפרסמו סקרים רבים שהצביעו על שיפור ניכר במעמדה של הממשלה.

הוא אמר, כי סקרים מתפרסמים בארץ חדשים לבקרים ועל כן צריך לקום בבוקר ולראות את המשימות ולא את המספרים. "אם נבצע את המשימות, נשפר גם את המספרים. רק מעשינו ירימו אותנו ורק מעשינו ישפילו אותנו. הליכוד לא יכול להפיל אותנו, רק אנחנו יכולים להפיל את עצמנו," אמר.

באשר להתבטאותו של ראש הממשלה על הליכוד, אמר השר שריד כי אין להסתכל במלים אלא במה שיש בתוכן. ראש הממשלה צודק כאשר הוא אומר שהליכוד משחק, למעשה, לידיו של החמאס, ועל כן הליכוד משחק באש. לאחר כל פיגוע טרור מלבה הליכוד היסטריה ציבורית ואין ספק שהיסטריה הזאת מעוררת את החמאס לפיגועי טרור נוספים. טוב היה לו לליכוד לנהוג ביתר אחריות, איפוק ומשמעת לאומית ואז יצרם של המפגעים לפגע היה נחלש. העמידה הלאומית המאוחדת מול הטרור משפיעה, בלי ספק, על עצמנו.

בעקבות ממצאי המכון ללימודים אסטרטגיים ח"כ מיכאל איתן מהליכוד הגיש הצעת חוק לפיזור הכנסת על ידי העם.

הצעת החוק קובעת, כי בתום שנתיים לכהונתה של הכנסת, על־פי דרישה של 40 אחוז מבעלי זכות הבחירה תפוזר הכנסת ויתקיימו בחירות חדשות.

מרוכז בהחתמה חתימות של אזרחים שיוגשו לוועדת בחירות מרכזית ויתבצע עריכת בחירות חדשות.

בדברי ההסבר לחוק, מציין ח"כ איתן כי לא יתכן, שממשלה שאינה זוכה לגיבוי מרבית הציבור – תקבע עובדות מדיניות בלתי הפיכות, מבלי שלרוב העם תהיה אפשרות להשפיע על המהלכים.

בעבודה הובעה אתמול דאגה מתוצאות הסקר של המרכז ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת ת"א ולפיו יש כירסום בתמיכת הציבור בממשלה וירידה במצב הרוח הלאומי.

ח"כ שלמה בוחבוט, מ"מ יו"ר הסיעה, מתכוון לקיים השבוע דיון מיוחד של הסיעה בתוצאות הסקר והשלכותיו. לדבריו, אין להתעלם מסקרים ובמיוחד לא מהסקר הזה.

"לצערי, יש פער גדול בין העשייה הממשלתית במקרה, לבין תחושת הפרט בתחום הבטחון האישי ובתחום הכלכלי־חברתי. ניתן לעשות מהפך אם רוה"מ יהיה קשוב לרחשי חברי הכנסת של הסיעה", מרגיש ח"כ בוחבוט ומוסיף, שלדעתו, יש להקים צוות אסטרטגי.

בתגובה על הסקר השנתי של המרכז ללימודים אסטרטגיים המבשר על מהפך בדעת הקהל, אמר אתמול ח"כ אברהם פורז, ממלא מקום יו"ר סיעת מר"צ כי אם הליכוד חושב שבעקבות הסקר הוא יכול לתפוס חליפות – הרי שהשמחה מוקדמת מידי. הוא ציין כי הסקר נערך בתחילת 95' בעקבות ההשפעה הקשה של האירוע בבית ליד.

לדבריו, הצעדים שהממשלה נוקטת, באחרונה במאבק בטרור, ובין היתר, הגביות והגדרה, עשויים בסופו של דבר להביא לתפנית בדעת הקהל ולנצחון שוחרי השלום בבחירות הבאות.

מחנה דוד לוי מקווה לקבל ייצוג הולם במוסדות הליכוד

נערך לקראת כינוס תומכים בשבוע הבא □ מקסים לוי צופה למגעים בין אחיו לנתניהו בימים הקרובים

□ יהודה צור

יו"ר מרכז הליכוד, מקסים לוי מקווה שיו"ר הליכוד, בנימין נתניהו ימצא דרך לתת ולשאת על מתן ייצוג הולם לתומכי דוד לוי במוסדות הליכוד עוד לפני כינוס מחנה לוי בשבוע הבא.

בכינוס המתוכנן ליום שני בשבוע הבא יבקשו ראשי מועצות וראשי ערים מתומכי דוד לוי להכניע את רחשי ליבם באשר להמשך השותפות בליכוד.

מקסים לוי ציין שהוא תומך נלהב של "ליכוד הליכוד", אך לדעתו "אין לשכוח שדוד לוי זכה בפריימריס ביותר מ־30 אחוזים מקולות חברי הליכוד".

הוא הרגיש שכרגע מכנס דוד לוי את חבריו כדי לשמוע את הלכי הרוח בקירבם.

לדבריו, דוד לוי יצטרך כבר בתקופה הקרובה להחליט על המשך דרכו כי הזמן אוזל לגביו ולגבי אחדות הליכוד, אמר מקסים לוי.

"אי אפשר להישאר בוואקום כזה בליכוד," אמר מקסים לוי. הוא אמר שהוא רוצה לקוות שמנהיג הליכוד ימצא את הדרך להביא למו"מ הוגן שייקדם את הכוח המרכזי של דוד לוי בכל מוסדות המפלגה.

הוא אמר שהיה רוצה לראות מגעים בין לוי לנתניהו עד לכינוס בשבוע הבא. מצידו אמר מקסים לוי, ימשיך לקיים מגעים שונים ומקווה לסיימם עד לקראת פסח.

יו"ר ההסתדרות ח"כ חיים רמון קרא להחזיר את מתיישבי גוש קטיף. כן הציע להזרים תקציבים ישראליים לפיתוח הרצועה. בהופיעו בכנס "המרכז לשלום" אמר, כי המחסור במקומות תעסוקה בעזה הוא גם בעייה ישראלית. "במקומו של רבין הייתי מתקדם כדי לצאת מעזה לחלוטין," אמר רמון. שר הפנים והתיירות, עוזי ברעם (לוחץ את ידו של נסים זווילי) טען כלפי הליכוד כי "השמן של גלגלי הימין הוא אירועי הטרור". סגן שר החוץ יוסי ביילין (שני מימין, ליד ח"כ יעל דיין) אמר, כי המודע לעשיית השלום אומר עשיית מעשים שבעיני רבים עשויים ליחשב ללא פופולריים. מזכ"ל העבודה ח"כ ניסים זווילי תקף את מדיניות הליכוד "המעודד התיישבות של 450 קיצונים פנאטיים בחברון". את הכנס ניהל מנכ"ל המרכז לשלום עומר ברונשטיין (כיתוב: עתי"ם; צילום: אלון רון, ישראל סאן)

ישונו נוהלי הבקרה בסוכנות היהודית

□ יוסף גלילי

"מאז כניסתי לתפקיד אני מופתע לגלות כל בוקר [illegible] פרשות לא מטופלות מן העבר וכוונתי לחשוף כל ממצאי הבקורת בפני הציבור הרחב ולהביא לתיקונם המהיר של הליקויים" – אמר אתמול יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אברהם בורג, בישיבת ההנהלה האוטרקטיבית.

נושא הביקורת עלה לדיון על רקע הדלפת חלקים של הדו"ח השנתי של מבקרת הסוכנות, שטרם פורסם, ולאחר שמזכיר הסוכנות, חגי בן יהודה, דיווח להנהלה, כי בשבוע שעבר, בעקבות פרסומים בעיתונות, יזם ביצוע בדיקת פוליגרף לו ולעוזריו, אשר היו בין מקבלי טיוטת דו"ח המבקרת.

ראש מחלקת העליה, אורי גורדון, אמר, כי צעדו של חגי בן יהודה מקורו בטעות, שכן הוא מציג תקדים שמקומו לא יכירנו בארגון. ראש מחלקת עלית הנוער, יחיאל לקט, אמר, כי יש להתמודד עם נגע ההדלפות.

בסיכום הדיון הורה בורג להקים יחידה מיוחדת למעקב אחר יישום המלצות דו"ח הביקורת ב־3 שנים האחרונות, תוך פירוט אילו המלצות יושמו ואילו לא יושמו.

בורג הורה ללשכה המשפטית לבדוק את ההיבטים המשפטיים הקשורים לפרסום פרטים מדו"חות פנימיים, טרם פרסומם הרשמי.

ראש הממשלה: אויבי השלום הם לא אש"ף ואסד אלא האיסלם הקיצוני

דיבר בטקס הפתיחה לפעילות המגבית היהודית ומלאות 75 לקרן היסוד

(ע). "אויבי השלום הם לא אש"ף ולא אסד, אלא האיסלאם הקיצוני" – אמר ביום א' ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, בדברים שנשא מירושלים בשידור חי – אשר הועבר דרך לוויין למתנ"ס בשיכון המזרח בראשון־לציון לאוסטרליה, בעת הפתיחה לפעילות המגבית היהודית ובמלאות 75 שנה לקרן היסוד.

ראש הממשלה הזכיר בדבריו את איראן העומדת מאחורי פעילות הטרור של האיסלאם הקיצוני המיוצג, לדבריו, מן הצד הפלסטיני על ידי ארגון החמאס וארגון הג'יהאד האיסלאמי.

רבין הזכיר גם את ארגון החיזבאללה הפועל בלבנון בחסות איראן. "ארגונים אלה מאופיינים בטרור בינלאומי נגד יעדים ישראליים ויהודיים, דוגמת הפיגוע בבואנוס איירס", אמר רבין.

ראש הממשלה הזכיר את הסכם השלום שחתמה ישראל עם מצרים ואת ראש הממשלה דאז מנחם בגין אשר ויתר על כל השטחים במסגרת הסכם השלום.

לדברי רבין, משך תקופה ארוכה, לא הלך אף מנהיג ערבי בדרכו של סאדאת ואולם, שינויים בינלאומיים הובילו בתקופה האחרונה להידברות עם מנהיגים ערביים.

רבין עמד על המו"מ עם הפלסטינים ואת ההסכמות עמם וכן את הסכם השלום שחתמה ישראל לאחרונה עם ירדן.

רבין הביע תקווה שהשלום שנחתם עם ירדן, יהיה מודל לשלום שעשויה ישראל לחתום עם מדינות ערביות נוספות.

יו"ר קרן היסוד, ח"כ לשעבר שלמה הלל, אמר, לקהילה היהודית באוסטרליה באמצעות הלוויין, כי בדרך שידור זו הוא חש קירבה עמוקה יותר וחמה יותר עם בני הקהילה.

הלל שיבח את תרומתם של חברי המגבית וציין את פעילות היהודים.

נמשך מעצר חשודים במעורבות במשאית התופת בתל־שבע

אתמול הובאו לבית המשפט בבאר שבע עוד שני חשודים, שנעצרו ביום שישי באיזור מצפה רמון □ זהותם ודרך כניסתם של השניים לארץ אינן ידועות

(ע). המשטרה ממשיכה לעצור חשודים בקשר למשאית התופת שנתפסה ביום שני ביישוב הבדואי תל־שבע שליד באר־שבע. אתמול הובאו עוד שני חשודים לבית משפט השלום בבאר־שבע שהתבקש להאריך את מעצרם.

שני החשודים נעצרו ביום שישי באיזור רמת־ציפורים שליד מצפה־רמון. אתמול טען רס"מ שלום פרץ ממשטרת דימונה, שהשניים התנהגו בצורה מחשידה ולכן, הוא ביקש מבית המשפט לצוות על הארכת מעצרם. לדבריו, יש לברוק את זהותם, כיוון שנתפסו ללא מסמכים מזהים, וכן, יש לברוק עם השב"כ את גרסתם להימצאותם ברמת־ציפורים – החוקר העריך שגירסתם לא נכונה.

אחד החשודים הורחה כחמדאן מחמד אל כמלאת (24) מהעיירה בית־חנון שברצועת עזה. השני הודהה כסאלם עוד אבו סובור, מהיישוב הבדואי כסייפה בנגב.

חוקר המשטרה טען, שזהות השניים לא ידועה, וייתכן ששניהם נכנסו לישראל ממצריים, למטרת ביצוע פיגוע. החוקר הוסיף, שלגבי אבו סובור יש חשד שאולי הוא קשור למשאית התופת שנתפסה ביום שני בתל־שבע. הוא ציין, שלגורמי הביטחון יש חשד ברמה גבוהה לגבי הקשר של אבו סובור לפעילות חבלנית, ולכן הם מבקשים להאריך את מעצרו בעוד 15 ימים כדי שניתן יהיה לחקור אותו.

אל כמלאת טען, שאין לו תעודת זיהוי, וכי נכנס לתחומי ישראל לחפש עבודה. אבו סובור הכחיש את החשדות נגדו, וטען שהוא תושב כסייפה ואמר: "לא עזבתי את ישראל ולכן, גם לא נכנסתי לישראל, כי אני גר כאן".

השופטת שרה דברת קבעה, שיש לאפשר למשטרה לחקור אם אכן השניים אינם תושבי ישראל, אך לדעתה אין צורך במעצר כה ממושך. השופטת ציוותה לעצור את השניים לשבוע ימים בלבד.

בכירי הסתדרות בב"ש הביעו שאט נפש מדברי פיני בדש

□ רמי שני

יו"ר ההסתדרות בבאר שבע, מאיר כבאיוף, יצא אתמול לתל שבע בראש קבוצה של בכירי ההסתדרות בעיר, כדי להביע תמיכתם בחיים של דו־קיום וכבוד הדדי עם השכנים הבדואים. זאת על רקע הדברים החמורים שהשמיע כלפי הבדואים ח"כ פיני בדש מצומת, ראש המועצה המקומית עומר, בשבוע שעבר, לאחר גילוי והשמדת משאית התופת. בבאיוף ייפגש עם ראש המועצה וחבריה, על מנת להביע שאט נפש מדברי בדש ולחזק את ידי אנשי תל שבע.

בתוך כך התארגנה גם קבוצה של כמה עשרות מתושבי עומר המגנה באופן חריף את דברי בדש. במכתב אותו שלחו לסאלם אבו רקייק, ראש המועצה בתל שבע, כותבים תושבי עומר, כי הם מביעים שאט נפש מדברי בדש הנאמרים כביכול גם בשמם."במקום להרגיע את הרוחות בעקבות המקרה החריג ולגנות את מבצעי המעשה, ואותם בלבד, בחר ראש המועצה להוציא דיבתו של ציבור שלם ולהאשימו בשיתוף פעולה עם המחבלים", כותבים חברי הקבוצה.

תושבי עומר מציינים, כי הם מקווים שיחסי השכנות הטובים עם תושבי תל שבע ימשכו.

בסוף השבוע שעבר נערכה סולחה בין חברי הכנסת בדש וטאלב אל סנע על רקע זה.

הפקחים נחתו למעלה מ־600 פקחי טיסה מ־60 מדינות הגיעו אתמול לישראל לכנס השנתי ה־34 של הפדרציה הבינלאומית של אגודת פקחי הטיסה הנערך בירושלים, ויימשך שישה ימים. טקס הפתיחה ייערך במעמד נשיא המדינה, עזר ויצמן, ובחסות שר התחבורה, ישראל קיסר (צילום: עדשה 10)

מגן "אמיתי" לדוד ליבאי וחיים משגב

□ עודד ליפשיץ

עמותת "אמיתי" למינהל תקין וטוהר המידות תעניק מגן כבוד לשר המשפטים, פרופ' דוד ליבאי, על שהטביע לאורך זמן חותם מובהק על אורחות החוק והסדר הציבורי בישראל, ולא כופף דעתו מפני הגבוהים ממנו בהירכיה. מגן כבוד נוסף יוענק למשפטן ד"ר חיים משגב, על שהשתמש בתכשרותו המקצועית לא רק לפרנסתו, אלא גם במאבקים בלתי מתפשרים נגד עוולות ושחיתויות ציבוריות. המגינים יוענקו בטקס שייערך מחר במוזיאון הארץ, במסגרת אירוע לרגל מלאת חמש שנים ל"אמיתי". בנוסף יוענקו באירוע גם ארבעה אותות "אמיתי" לח"כ רן כהן, למיה קרן, שחשפה שחיתויות ב"תנובה", ולעיתונאים אילנה דיין, צבי הראל, וחנן עזרן, על חשיפתם המקצועיים במשיפת שחיתויות והריגות ממינהל תקין.

שישה חודשי מאסר על תנאי לסא"ל שגרם למותה ברשלנות של נערה בעזה

(ע). בית הדין הצבאי המיוחד בקריה בתל־אביב, גזר אתמול שישה חודשי מאסר על תנאי על סגן אלוף אפרים מושקטו, אשר הורשע בגרימת מותה ברשלנות של נערה בת 14 מעזה. סגן אלוף מושקטו הורשע על־ידי בית הדין הצבאי בראשותו של אב בית הדין, אל"מ מרדכי פלד, בכך שביום 8.4.93 ירה מנשקו בציר תנועה בכפר בני סוהילה, באיזור חבל עזה, באופן רשלני ובניגוד להוראות הצבא. כתוצאה מכך, גרם למותה של הנערה, ראידה עמר עבד ראבה.

המקרה אירע כאשר לעבר כוח צה"ל שהיה בנסיעה באיזור בני סוהילה, נזרקו אבנים. הכוח שכלל את הנאשם, שהיה מפקד גדוד של גולני, קצין נוסף ושלושה לוחמים, ירד מהרכב. החיילים החלו במרדף אחר מיידי האבנים. הקצינים ירו יריות הרתעה לעבר קיר. בכתב האישום נטען, כי כדור שירה סגן אלוף מושקטו, מנשקו האישי, פגע בראשה של הנערה והרגה במקום.

משה בביוף הוכרז עד עוין במשפט אריה דרעי

זאת בעקבות סתירות בין הודאתו במשטרה לעדותו בבית המשפט

(ע). עד התביעה, משה בביוף, המעיד במשפט דרעי הוכרז אתמול עד עוין. זאת, בעקבות סתירות בין הודאתו במשטרה לבין עדותו בבית המשפט.

בביוף הוא אחד מרוכשי ששת המגרשים שהעבירה חברת "מורשת בנימין" לישיבת "לב־בנים". בביוף העיד במשטרה, כי רכש את המגרש ממשה וינברג בשנת 1987. במשפט טען, כי אינו זוכר מתי נרכש המגרש, וכי גיסו, הח"כ רפאל פנחסי (ש"ס), ביצע עבורו את כל סידורי הרכישה.

במהלך המשפט התברר, כי בביוף נפגש במוצאי שבת עם ח"כ פנחסי שמסר לו מסמכים הנוגעים לרכישה, כדי שיוכל להציג אותם במשפט. פנחסי מסר גם לחתנו ברעוזא פתאל, שהעיד במשפט לפני כחודשיים, שרכש אף הוא אחד מששת המגרשים, מסמך – קבלת תשלום של מס רכוש, כדי שימסור אותו לביהמ"ש.

התביעה טוענת, כי חברת "מורשת בנימין" העבירה את ששת המגרשים לישיבת "לב בנים" במסגרת השוחד ששולם לעסקני הישיבה. ישיבת "לב בנים" העבירה את המגרשים לעסקנים להם היתה חייבת כסף, ומכרה 3 מהם. לאחר שהחליטה ועדת זיו, כי הקרקע החלופית תינתן לרוכשים על פי רשימות קנייה שתעביר חברת "מורשת בנימין", נכללו שמות רוכשי המגרשים מישיבת "לב בנים" ברשימה, למרות שהישיבה קיבלה את המגרשים חינם אין כסף.

בביוף הסביר, כי מסר פרטים שאינם נכונים במשטרה בשל רצונו לא להזכיר בחקירה את שמו של ח"כ פנחסי. בביוף נימק את חוסר רצונו להזכיר את שמו של ח"כ פנחסי "בעליהום שהיה במשטרה על ש"ס באותה תקופה" – שנת 1991.

בתשובה לשאלת התובע, עו"ד יעקב חן, מדוע אמר למשטרה שרכש את המגרש ב־1987, אמר בביוף, כי גם בזמן שנחקר במשטרה, לא זכר מתי רכש את המגרש. אולם, מסר תאריך בשל לחץ החוקרים. לדברי בביוף, אמרו לו החוקרים שיש להם תדר מיוחד עבור אלה שאינם זוכרים תאריכים.

בביוף הצליח לזכור את התאריך בו קנה את דירתו, אולם לא יכול היה לומר אפילו באיזו שנה קנה את המגרש בבני סמואל, או כמה זמן לאחר שרכש את הדירה רכש את המגרש.

השופט יעקב צמח העיר לבביוף שצריך להיות גרעין של אמת בדבריו במשטרה. בביוף השיב, כי האמת בדבריו במשטרה היא שאכן רכש את המגרש בבני סמואל.

מאסר עולם לתושב יפו שרצח את אשתו ואחותו

(ע). מוחמד אבו בבוט (41), תושב יפו, נידון אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב למאסר עולם, לאחר שהורשע ברצח כפול של אשתו ואחותו.

בכתב האישום נטען, כי "ב־11.4.94 נטל הנאשם מחצר ביתו סכין, המשמשת לשחיטתן של כבשים. הוא נכנס לביתו, פנה למטבח הבית, שם היתה אשתו עודה אבו בבוט (39), לה היה נשוי כ־20 שנה וילדה לו עשרה ילדים, וללא כל התגרות מצידה, דקר אותה 24 פעמים בחלקי גופה העליונים וגרם למותה".

לאחר מכן, פנה לעבר בית אמו ובדרכו פגש את אחותו, סאלוואה קטאווי, וגם הפעם, ללא שום התגרות מצידה, דקה אותה למוות, טענה התביעה.

השופטים ציינו, כי לא נמצא פגם במצבו הנפשי של הנאשם והוכח, כי אין הוא לוקה בנפשו.

בגזר הדין ציינו השופטים, כי זהו אחד המקרים היותר קשים שבאו בפניהם ומדובר, לדעתם, בטבח לשמו, כאשר על פני הדברים, אין כל מניע שיכול להסביר את גודל הזוועה.

השופטים הוסיפו, כי בנסיבות רגילות, העונש ההולם היה מאסר עולם כפול, אלא שהתביעה עתרה להסתפק בשני עונשי מאסר עולם חופפים, דהיינו עונש של מאסר עולם בלבד.

קשישה נשדדה בדירתה בתל־אביב

(ע). שושנה שרעבי (71) המתגוררת ברחוב נתן 62 בשכונת התקווה בתל־אביב, נשדדה אתמול בשעה 6 בבוקר, בדירתה. רעול פנים חדר לדירה, נאבק עם הקשישה, קרע תליון זהב מצווארה ונמלט. הקשישה לא נזקקה לטיפול רפואי. משטרת השכונות פתחה בחקירה.

רובה ושתי מחסניות נתגלו ברכב ערבי בטול־כרם

(ע). רובה אנגלי ושתי מחסניות נתגלו בשבת בעיירה טול־כרם על ידי כוחות הביטחון, במהלך חיפוש שערכו ברכב מקומי. שני נוסעי הרכב הועברו לחקירה.

תעודות הוקרה לשוטרים שמנעו הפיגוע בדרום

(ע). שר המשטרה, משה שחל, והמפכ"ל, רב ניצב אסף חפץ, העניקו אתמול בצהריים תעודות הצטיינות לשני השוטרים, רס"ר נסים אלון ורס"ל פרץ איצקוביץ, שעצרו את המשאית הממולכדת סמוך ליישוב עומר בדרום – ומנעו בכך פיגוע קשה.

השר בדבריו, הודה לשני השוטרים "בשמו של כל עם ישראל", וציין, כי פעולתם מהווה דוגמה לעבודת משטרה מצויינת. הוא הודיע לשניים, כי כאות הערכה על פעולתם, הוחלט לאפשר להם לצאת להשתלמות מקצועית בחו"ל.

בתום הטקס סיפרו השניים, כי מאז שמנעו את הפיגוע, קיבלו עשרות רבות של מכתבים ופניות טלפוניות, המברכים אותם על פעולתם.

העלאה בדרגה לשלושה קצינים במשטרה

(ע). שר המשטרה, משה שחל, והמפכ"ל, רב ניצב אסף חפץ, העלו אתמול שלושה קציני משטרה לדרגת תת־ניצב. דרגותיהם החדשות של השלושה – יועץ המשטרה לענייני ערבים, ראובן לוי, סגן ראש המטה שליד שר המשטרה, גלעד ברטוב, וראש מחלקת החבלה של המשטרה, נחשפו בטקס חגיגי במשרד המשטרה. השר שחל הביע הערכה עמוקה לכל אחד משלושת הקצינים וגילה, כי בתקופה הקרובה יתקבלו החלטות על שורת מינויים במשטרה.

השר התייחס בדבריו גם למחלקת החבלה של המשטרה ואמר, כי עם יישום תוכנית ההפרדה, יתווסף תחום החבלה במשטרה למרכזי יותר ולחשוב יותר, בשל הצורך במניעת הברחת חומרי חבלה לישראל.

תלמידי ישיבה נתפסו "על חם" מציתים כספומט בבנק הפועלים

□ נתמן גלבוע

שלושה צעירים חרדים – שני נערים ובוגר, נתפסו "על חם" אתמול לפנות בוקר כשהם מציתים מכשיר כספומט של סניף בנק הפועלים במרכז ירושלים. ההצתה בוצעה בשל תמיכת הבנק בחפירות ביפו. מעצרם של שני הנערים הוארך אתמול בצהריים בחמישה ימים.

מאז תחילת חודש מרס נעשו בירושלים מספר נסיונות של פגיעה בסניפי בנק הפועלים במספר נקודות ברחבי הבירה. ההסבר לנסיונות אלו היה הליווי הפיננסי שמעניק הבנק ליזם פרויקט הבנייה ברח' יפת ביפו, אחד אילין. בין היתר, הוצת מכשיר הכספומט מחוץ לסניף בנק הפועלים בכיכר השבת, דלתותיו נופצו ונעשו נסיונות לחצית את המבנה. בעקבות ההתנכלויות לסניפים, הציבה המשטרה מארבים סמוך למספר סניפים.

אתמול סמוך לשעה 2 לפנות בוקר, הבחינו השוטרים בשלושה צעירים שהתקרבו לסניף בנק הפועלים ברח' המלך ג'ורג' במרכז ירושלים. שניים מהם שפכו דבק מגע על מכשיר הכספומט, והציתו אותו. השוטרים והתערו לעברי השלושה, אולם שניים מהם הצליחו להימלט ונתפסו רק בתום מרדף. שלושת הצעירים החרדים, לבושי מכנסי ג'ינס קרועים, וקשרו את סיאותיהם לאחור כשהם חובשים פאות נוכריות.

אתמול בשעות הצהריים, הובאו שני החשודים הנערים לתארכת מעצרם בביהמ"ש השלום. אחד מהם טען, כי לא היה מעורב כלל בהצתה, וכי נעצר סמוך לגן העצמאות, ללא עוול בכפו. החשוד השני טען, כי הוא אינו זוכר את מעשיו במשך הלילה, כיוון ששתה יין. והשתכר. הוא הוסיף, כי ייתכן וארם שלישי הלביש אותו בתחפושת בה נתפס. ביהמ"ש השלום בירושלים עצר את השניים לחמישה ימים. החשוד השלישי יובא היום בפני שופט לבקשת הארכת מעצר.

ההסתדרות הגיעה להסכם להפעלת מספנות ישראל עם החברה הרוכשת

ועד העובדים מתנה את חתימתו על ההסכם בערבות ממשלה לתשלום הפיצויים לעובדים שיבחרו לפרוש או יפוטרו □ ועדת הכספים תחליט היום אם לאשר את הסכם הרכישה או לדחותו

(ע). נציגי ההסתדרות במרחב חיפה הגיעו אור ליום א' להסכמה עקרונית עם נציגי קבוצת סקו קאר, שזכתה במכרז לרכישת מספנות ישראל, על עתיד העובדים לאחר ההפרטה.

במו"מ השתתפו נציגי העובדים ובמסדרונות מחוץ ללשכתו של ח"כ עמיר פרץ בה התקיימו הדיונים הפגינה קבוצת עובדים. חבר ועד העובדים דוד אברהם מסר, כי ההסדר אינו מקובל על העובדים.

יו"ר ההסתדרות במרחב חיפה ברוך זלץ מסר, כי על פי הסיכום העקרוני יוכלו 100 עובדים לפרוש מרצון במהלך 5 שנים הבאות. 15 מהם יוכלו לפרוש עד חודש יולי השנה, בהם 11 שייצאו לפנסיה מוקדמת. קבוצה נוספת של 20 עובדים תוכל לפרוש עד דצמבר השנה, 15 עובדים נוספים עד דצמבר 96, 25 עובדים נוספים עד דצמבר 97 וקבוצות זהות בכל שנה עד דצמבר 99.

עוד סוכם בין הצדדים, כי במהלך 5 השנים הראשונות להפעלת המספנות, תינתן ערבות מדינה לתשלום פיצויים מוגדלים לעובדים שיפוטרו.

הקונים יצטרכו לתת 3 חודשים לפני תום 5 שנות ערבות המדינה ערבות בנקאית או בטחונות אחרים ל־5 שנים נוספות. אם הם לא ינתנו לעובדים, יוכלו כל העובדים שנותרו במספנה לפרוש בתנאים מועדפים.

דוד אברהם, חבר ועד העובדים, אמר: "ההסכם אינו מקובל עלינו, בעיקר נושא מכסת אלה שיוכלו לפרוש מרצון".

ברוך זלץ אמר: "לא אתן יד לסגירת המספנות או להסדר בו יוכלו כל העובדים לפרוש לאלתר". זלץ הוסיף, כי ההסדר מותנה באישור משרד האוצר וועדת הכספים של הכנסת ולאחר ניסוחו והשגת ההסכמות, תפעל ההסתדרות במרחב חיפה לשכנע את ציבור העובדים לקבל את ההסכם.

עובדי מספנות ישראל מתנים את חתימתם על ההסדר עם נציגי קבוצת "סקו קאר" שזכתה במכרז לרכישת המספנות בקבלת ערבות מדינה כוללת להסכם עם הרוכשים. המדובר בתביעה שהמדינה תערוב לתשלום הפיצויים המוגדלים לעובדים שיפוטרו במהלך 5 השנים הראשונות להליך ההפרטה, אם הרוכש לא יוכל לעמוד בתשלומים, אף לא יוכרז פושט רגל. כזכור, הסכימו נציגי האוצר להעניק לעובדי המספנה ערבות מדינה ל־5 שנים לתשלום הפיצויים, רק במקרה שהרוכשים יפשטו רגל.

נציגי העובדים מסרו, כי אם תתקבל תשובה חיובית מהאוצר, ינסו חברי הוועד לשכנע את העובדים לקבל את ההסדר שהושג אור ליום א' עם נציגי קבוצת סקו קאר. ההסדר מדבר על מתן ערבות מצד הרוכשים לחמש השנים שלאחר חמש שנות ערבות המדינה. אם במהלך 90 יום, טרם סיום תקופת ערבות המדינה, לא יתנו הרוכשים ערבות זו, יוכלו כל העובדים לפרוש לאלתר בפיצויים מוגדלים, בדומה לחבריהם שפרשו במרס 1994. כמו כן, סוכם כי 100 עובדים יוכלו לפרוש פרישה הדרגתית במשך 5 השנים הראשונות. עוד נקבע שהצדדים ידונו על הסכם עבודה חדש.

היום תתכנס ועדת הכספים של הכנסת לקבל החלטה אם לאשר את הסכם מכירת המספנות או לדחותו. זאת, לאחר שבשבוע שעבר סרבו חברי הוועדה לאשר את הסכם המכירה, כל עוד לא גובש הסכם עם העובדים.

בימים אלה הוחל בזריעת כותנה לבנה וכותנה צבעונית. הכותנה הלבנה תיזרע בשטח של כ־300 אלף דונם שיניבו הכנסה של 350 מיליון ש"ח, לנוכח עליית מחירי הכותנה בשוק העולמי. הכותנה הצבעונית תיזרע על שטח של 6,500 דונם ב־25 משקים ברחבי הארץ. לכותנה הצבעונית סיבים טבעיים ירוקים וחומים. כותנה זו היא פרי פיתוח ישראלי, והיא נסחרת בשוק הטקסטיל כמוצר ייחודי וידידותי לסביבה, המונע את הצורך בכימיקלים לצביעת הבד. מוצרים חדשניים מכותנה צבעונית כבר מוצגים על מדפי חנויות "כיתן", הצרכנית הגדולה בארץ לכותנה זאת. מחיר סיב כותנה צבעונית הוא פי 3־4 ממחיר סיב כותנה לבנה. בתמונה: כריכות של כותנה צבעונית בשערי מכון האריזה (כיתוב: יוסף גלילי)

משבר התגלע בשיחות עם האיחוד האירופי

חילוקי הדעות סובבים בעיקר בשאלות של יצוא חקלאי □ נציגי ישראל טוענים שהאיחוד נסוג מהבנות קודמות

(ע). השיחות בין ישראל לבין האיחוד האירופי במאמץ לסכם את הפרקים על חקלאות ותעשיית המזון שבהסכם המתוכנן, נכשלו בסוף השבוע.

סמנכ"ל משרד החקלאות לסחר חוץ צבי אלון, שמייצג את משרד החקלאות בדיונים, מסר ביום א' שהאיחוד נסוגה מהבנות קודמות, ולכן התנהל הדיון באווירה לא טובה, בלי כוונה אמיתית לסיים אותו בהצלחה. עובדה זו היא סממן לא טוב למדיניות הים־תיכונית, שהאיחוד מתכוונת ומתעתדת ליישם, אמר.

אלון אמר, כי במשך שנים לחץ האיחוד האירופיצ על ישראל להגביל את היטלי היבוא בתעשיית המזון ואף הציעה סעיף מפורש בהסכם החדש. השבוע, כאשר הסכימה ישראל לעקרון, התברר כי האיחוד אינו מוכנה ליישם אותו בכלל מצידה, ואף דורשה שינוי בהסכם.

לדבריו, מזה שנתיים דורשת ישראל פתרונות לבעיות הייצוא החקלאי העיקריות: בעגבנים, פרחים, הדרים, בשר הודו וכו'. האיחוד דושה הדדיות לגבי מכסות יבוא מצריה לארץ.

השבוע הציעה ישראל הטבות לכל היבוא הקיים מהאיחוד, והטבות נוספות למוצרים נוספים שלה. האיחוד סירב לשפר הצעתו, שמותירה את הייצוא החקלאי שלנו במגבלות קשות, הסביר.

אלון אמר שחמורה עוד יותר היא העובדה שהאיחוד נסוג מהצעתו לגבי התאמות ההסכם עם הצטרפות שוודיה, אוסטריה ופינלנד. לפני חודש, הסכים האיחוד לשמור עת היקף הייצוא המסורתי שלנו למדינות אלה, בהתאם לקריטריונים שסוכמו.

השבוע הציגו נציגי האיחוד הצעות גרועות הרבה יותר, הצעות שפוגעות ממש בייצוא החקלאי, ואשר עלולות לגרום להפסדים של מיליוני דולרים, הטעים אלון.

צבי אלון מסר לעמיתיו האירופים, לאחר התייעצות עם הנוגעים בדבר במשרד החוץ, שבמצב זה לא תוכל ישראל לחתום על הסכם כללי. "יש לאירופים את כל הסיבות לשפר את תנאי הייצוא שלנו. הם קיבלו מאיתנו הצעה הוגנת לחקלאיה וכאם לא יענו לה יתפתח משבר אמיתי, שתוך מספר חודשים יגרום נזק כבד לשני הצדדים", אמר אלון.

הממשלה אישרה סיוע לתע"ש ב־120 מיליון דולר

הממשלה אישרה בישיבתה השבועית ביום א' סכום של 120 מיליון דולר, לתעשייה הצבאית לשנים 95־96. סיוע זה יינתן על כדי שתע"ש תוכל לפטר עוד 1,350 עובדים בחברה.

על 1,350 המפוטרים מתע"ש הוחלט במסגרת החתימה על הסכם העבודה הקיבוצי בתע"ש בסוף השבוע שעבר. לפי ההסכם יפרשו עובדים אלה בתנאים פנות טובים מהתנאים שהובטחו לעובדי החברה שפרשו בעבר.

כן אישרה הממשלה העברתם של עוד 35 מיליון דולר כסיוע ביניים.

באוצר אמרו ביום א' כי הסכום של 35 מיליון הדולרים אושר לחברה "כדי לאפשר לדירקטוריון ללמור את עיסקי החברה ולגבש תוכנית עיסקית". באוצר הוסיפו כי סיוע זה יהיה על חשבון המקורות שיועמדו לרשות החברה כסיוע, כאשר תאושר התוכנית העיסקית של הדירקטוריון החדש וכשיועמדו המקורות הכספיים למימושה.

עתי"ם

חברות מישראל ישתתפו בתערוכה חקלאית בירדן

□ יוסף גלילי

בראשית אפריל תתקיים בעמאן תערוכה בנושא חקלאות שתערך כחסות מרו הסחר העולמי של עמאן. השתתפות חברות ישראליות מובטחת, זאת בעקבות חתימת הסכם לשיתוף פעולה בין חברת התערוכה הירדנית יוניברסל אקספושן קורפ' עמאן, ובין קבוצת שסיר אשר קיבלה את הייצוג הבלעדי של חברת התערוכות הירדנית, בקבוצת שסיר אף הוקמה מחלקה מיוחדת לטיפול בתערוכות במזרח התיכון.

לתערוכה החקלאית בירדן חשיבות רבה. בארצות השכנות, ובפרט בירדן, סקרנות רבה להישגיה של ישראל בחקלאות.

מכסות הביצים צומצמו ב־100 מיליון לשנה

משרד החקלאות ומועצת הלול מצמצמים את מיכסות הביצים ב־100 מיליון לשנה – מסר ביום א' יו"ר מועצת הלול, זכריה תג'בי.

בשלב הראשון, הוחזרו מיכסות ייצור בהיקף של 30 מיליון ביצים ובשלב שני, שיבוצע תוך מספר שבועות, ירכשו מהחקלאים 70 מיליון מיכסות נוספות.

משרד החקלאות מתכוון לרכוש עוד 150 מיליון מיכסות.

תג'בי מסר, שצימצום מיכסות הביצים נעשה בעקבות העונתם של הלולנים לקריאתם של משרד החקלאות ומועצת הלול להחזיר מיכסות הביצים למדינה, כתמורה לוויתור על המיכסה, קיבל כל אחד מהחקלאים פיצוי בגובה של 18 אגורות לביצה. הפיצוי ששולם בשלב זה הגיע ל־6 מיליון שקל, וסך הכל ישלם משרד החקלאות 18 מיליון שקל.

החקלאים שיותרו על מיכסתם יתבקשו להרוס את הלולים, כדי להבטיח שלא ישובו לעסוק בענף.

יוסף גלילי

צעירי הבורסה לא זוכרים מחזור כה נמוך

□ בתב "על המשמר"

המסחר בשוק המניות הגיע אתמול לשפל חדש. לא שפל בשערים, כי אם במחזור זה הסתכם בכ־37 מיליון שקל בלבד.

סוחרים סבורים כי זהו המחזור הנמוך ביותר זה כארבע שנים.

ובמחזור נמוך שכזה, איזה צעזון ניתן עוד למצוא במסחר? ואכן מרבית התנודות בשערים אתמול היו מקריות, נוכח עודפי היצע או ביקוש קטנים.

מדד המעוף ירד ב־0.81 אחוזים ועומד עתה על 162.46 נקודות. נפח המסחר (נכס בסיס) היה 417.6 מיליוני ש"ח.

מדד מניות המשתנים רשם אף הוא ירידה של 0.87 אחוזים ועומד עתה על 161.33 נקודות.

המחזור הגבוה ביותר במסחר במניה בלשהי הסתכם בפחות מ־2 מיליון שקל. הטעם היה זה במניית טבע, שירדה ב־1.25 אחוזים. בזק, בזק וכלל תעשיות ירדו בין אחוז ל־1.5 אחוזים, אגוד"ה של אורמת קלו ב־4.5 אחוזים ואילו אי.די.בי. אחזקות, ירדה בחצי אחוז.

בסקטור הבנ"ם היו כר"כ ירידות קלות.

באגרות החוב היה מסחר שגרתי. ירידות בינוניות, באג"ח הממשלתיות המגבה מעורבת עם נטייה לירידות קלות.

מטבע חוץ בנק הפועלים 24.3.95

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			0.4395	3.4871	3.4622
דולר אמריקני	1	3.92	3.03	2.9640	3.0009	2.9860
מרק גרמני	1	3.00	2.10	3.1104	2.1402	2.1220
לירה סטרלינג	1	4.60	4.07	4.7410	4.8079	4.7725
פרנק צרפתי	1	0.55	0.53	0.5966	0.6051	0.6006
ין יפאני	100	3.30	3.40	3.3560	3.4042	3.3801
גולדן הולנדי	1	1.85	1.94	1.8796	1.9062	1.8929
פרנק שווייצרי	1	2.51			2.5797	2.5631
כתר שבדי	1	0.40	0.42	0.4056	0.4133	0.4088
כתר נורבגי	1	0.47	0.49	0.4733	0.4800	0.4760
כתר דני	1	0.52	0.55	0.5291	0.5367	0.5324
מרק פיני	1	0.67	0.70	0.6745	0.6841	0.6797
דולר קנדי	1	2.00	2.17	2.1096	2.1394	2.1275
דולר אוסטרלי	1	2.00	2.24	2.1559	2.1863	2.1731
ראנד דר' אפריקאי	1	0.55	0.64	0.8200	.83250	0.8267
פרנק בלגי	10	1.00	1.06	1.0217	1.0362	1.0279
שילינג אוסטרי	10	3.98	3.09	2.9970	3.0393	3.0152
לירה איטלקית	1,000	1.68	1.79	1.7133	1.7375	1.7223

רבבות מבני שבט ההוטו נמלטים מבירת בורונדי

אנשי מיליציה של שבט טוטסי תקפו שכונות של בני הוטו והרגו כמה מאות מהם ☐ נתיב הבריחה – גבול זאיר

בוג'ומבורה, (ע"ר). לאחר קרבות עזים בין שבט הטוטסי לבין שבט ההוטו בבוג'ומבורה, עזבו כ־50 אלף מבני ההוטו את עיר הבירה של בורונדי, בדרכם לזאיר.

קציני מכס בגבול זאיר־בורונדי, דיווחו כי מיום שישי כבר חצו עשרות אלפים מבני שבט ההוטו את הגבול לזאיר.

"אינני יכול עוד להישאר בתוך כל שפיכות הדמים הזו", אמר וינסנט קאסונגו בן ההוטו, כאשר חצה את הגבול לזאיר עם משפחתו.

עדים רבים דיווחו כי "לאחר שהחלו בני ההוטו לעזוב את בתיהם שרפו אותם הטוטסי על מנת לוודא שלא יהיה להם לאן לחזור".

השר הממונה על ההגנה הציבורית, עיסה נאגאנדאקומאן, אמר לכתבים כי "ההתקפות של הטוטסי תוכננו היטב. מטרת הקרבות היתה 'לנקות' את העיר מבני שבט ההוטו. ואכן, בתום שני ימי הקרבות לא נותרו עוד בני הוטו בבירה".

בשידור רדיו קרא שר בכיר בממשלת בורונדי אוגוסטין נזוג'ימבאווי, בן שבט ההוטו, קרא ביום ראשון להתערבות בינלאומית. הוא כי "המדינה אינה יכולה לספק הגנה לאזרחיה או לתושבים זרים".

לעומתו טען מנהיג הטוטסי, ז'וזף נזימאנה, כי "כוחות הצבא הזרים שיינסו להגיע לבורונדי יתקלו בהתנגדות עזה".

האו"ם יפנה אלפיים כורדים מצפון עירק

קלינטון דורש ממשלת טורקיה להפסיק את ההתקפות על האיזור הכורדי

זאקו, (ע"ר). 2,000 אזרחים כורדים ייפונו מאיזור הקרבות בצפון עירק. החליטה הוועדה לענייני פליטים של האו"ם, נוכח דאגה בינלאומית גוברת לשלומם של האזרחים הכורדים.

ראש ממשלת טורקיה, טאנסו צ'ילר אמרה אתמול באום לאומה, כי "ממשלת טורקיה עושה ככל יכולתה על מנת להגן על אזרחים ועל אירגונים אזרחיים".

היא הוסיפה כי "טורקיה היא מדינה שומרת חוק".

בכירים במימשל הטורקי מכחישים, כי במהלך ההתקפה הצבאית נפגעו אזרחים. רופאים המוצבים בעיר הגבול זאקו טוענים, כי לפחות אדם אחד נהרג ו־6 נפצעו.

במסגרת הלחצים הבינלאומיים המופעלים על טורקיה, ניהל נשיא ארה"ב ביל קלינטון שיחה טלפונית עם ראש הממשלה צ'ילר.

בינתיים, החליטה הוועדה לענייני פליטים של האו"ם לפנות 2,000 אזרחים כורדים מהעיר זאקו לעיר אתרוש, הנמצאת כ־100 ק"מ מזרחית לה. בעיר אתרוש נמצאים כבר 10,000 פליטים כורדים.

ממשלת טורקיה מסרה כי במבצע הצבאי נהרגו עד כה 168 מורדים כורדים המשתייכים לפ.ק.ק., בעוד שכוחותיהם ספגו 16 אבדות.

כוחות הביטחון המיוחדים של טורקיה ממתינים בבסיס בעמק אוולהה לחבריהם העומדים לשוב ממעולה בהר מטינה שבאיזור הכורדי בצפון עירק (צילום: איי.פי.)

נמצאו ראיות חדשות למעורבות כת "אאום" בפיגוע בטוקיו

המשטרה סבורה כי הכת ביצעה גם מעשי רצח רבים ☐ טרם נלכד ראש הכת

טוקיו, (ע"צ, ע"ר). משטרת טוקיו ערכה בשבת פשיטה נוספת על מרכזי כת "אאום", החשודה בהרעלה ההמונית ברכבת התחתית של טוקיו בשבוע שעבר, מסר דובר המשטרה בטוקיו.

משטרת טוקיו פשטה בשבת על מרכזי הכת, מלווה על ידי הטלוויזיה הממלכתית היפנית NHK, וערכה חיפושים בבנייני הכת.

יומון הטיימס היפני (ג'פניז טיימס), מסר כי בידי המשטרה ראיות לפיהן כת "אאום האמת המוחלטת", עומדת מאחורי ההרעלה ההמונית ברכבת התחתית של טוקיו. על פי בדיקות השוואה בין גז הסארין שנמצא בחתנות הרכבת לבין החומר הכימי שהוחרם במרכזי הכת, נמצא כי הדרך בה הורכב הגז – זהה. "מכך הוסק כי הכת הפיקה את הגז", אמר דובר המשטרה.

הוא הוסיף כי "ב־1994 בוצעו שני פיגועי הרעלה נוספים בגז סארין ב־1994, ראיות קשורות את שלושת המקרים לכת "אאום".

"משטרת טוקיו אספה ראיות רבות הקשורות את כת "אאום", לא רק לפיגוע ההמוני בטוקיו כי אם למקרי רצח רבים", אמר הדובר אך לא הוסיף פרטים.

שוקו אסהרה, העומד בראש הכת, טרם נעצר ואין יודעים היכן הוא מסתתר.

החיזבאללה של בוסניה

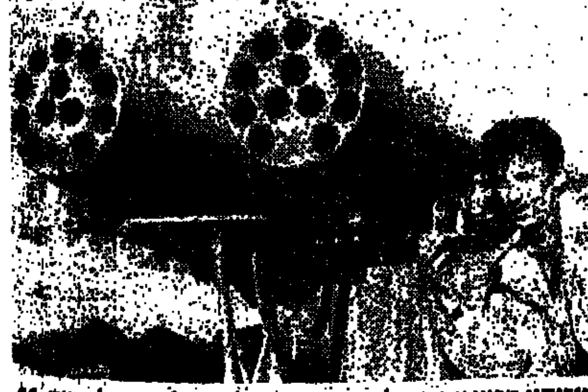

סרבי־בוסני מכוון את מטול הרקטות המאולתר שלו מהר ולאסיק, 80 קילומטרים מצפון־מערב לסאראייבו, בשבת פרצו באיזור קרבות עזים בין הכוחות המוסלמים והסרבים (צילום: איי.פי.)

שני קיצונים איסלאמיים נורו למוות במצרים עילית

מיניה, (ע"צ). שני קיצונים איסלאמיים נהרגו ביום ראשון כאשר תקפו את ביתו של ראש העיר ואחד מהכפרים באיזור מיניה שבמצרים עילית, מסרו מקורות במשטרה המקומית.

שני הקיצונים פתחו באש ופצעו שני שומרים שעמדו בחזית ביתו של ראש עיריית גאלאבה. השומרים השיבו אש וירו למוות בשני התוקפים.

המשטרה פתחה בחקירה כדי לזהות את שני ההרוגים, מסרו המקורות.

מקרי מוות אלה מעלים את מניין ההרוגים מאז תחילת גל האלימות האיסלאמית במצרים במארס 1992 ל־696.

2.5 טונות חשיש התגלו בצנצנות ריבה

יותר מ־2.5 טונות חשיש, ששוויים נאמר בכ־1.25 מיליון דולר, התגלו בצנצנות בנות ק"ג של ריבה בשם "הדיבות החדשות" ונתפסו בידי סוכני משטרת לבנון.

הסחורה הוסתרה בין צנצנות של ריבה אמיתית, על משאית שהיתה בדרכה לנמל ביירות. המקורות לא ציינו מה היה מקור המשלוח.

שני הבעלים של הסחורה נעצרו, והמשטרה פתחה בחקירה, דיווחה סוכנות הידיעות הלבנונית.

מדובר באחת מתפיסות החשיש הגדולות ביותר שהתבצעו בחודשים האחרונים בלבנון.

כן נמסר כי היחידה למלחמה בסמים תפסה כמות של 4.2 ק"ג אופיום במערה באיזור הבקעה שבמזרח לבנון.

חסם, וכן שקית ובה 200 גרם של חומר כימי בו משתמשים כדי להפוך את האופיום להירואין. נתפסו לא הרחק מראום אל־חארא, דיווחה סוכנות הידיעות הלבנונית.

שוטרי מפלג הסמים ציינו כי בנוסף, השמידו אנשיהם שדות מעובדים של צמחי פרג על שטח של כ־300 מ"ר.

ע"צ

מבוכה בארה"ב עם הרשעתם של שני האמריקנים בעירק

הממשל לא יקל בעיצומים המוטלים על בגדד ☐ יפעל בערוצים דיפלומטיים לשחרור העצורים

וושינגטון, (ע"ר, ע"צ). גזר הדין של 8 שנות מאסר שהוטל בעירק על שני אזרחים אמריקאים בשבת בעירק גרם למבוכה במימשל קלינטון.

בכיר במימשל האמריקני אמר ביום ראשון לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי קלינטון כינס ישיבה בבית הלבן לאחר שנודע כי ניגזר מאסר על שני האזרחים האמריקנים.

המקור סירב למסור פרטים נוספים.

"משפחותיהם של שני האמריקנים אינן מעוניינות בפירסום. ניסיון העבר מלמד כי דרוש זמן לפתרון בעיות כאלה", אמר הבכיר שסירב למסור פרטים באשר למהלכים הדיפלומטיים הננקטים.

בכירים אחרים במימשל האמריקני, שסרבו להזדהות, אמרו, כי ארה"ב לא תיכנע ללחצים עירקים ולא תעשה מאמץ להקל את החרם המופעל נגד עירק.

שני האמריקנים הם, ברלון, בן 39, עובד בחברה האמריקנית "מקדונל דוגלאס" ודאליברטי, בן 40, עובד חברת "קיי ושות'" המתמחה בציוד צבאי, שתי החברות פועלות כקבלניות־משנה במשרד ההגנה הכוויתי.

בכירים בממשלת ארה"ב אמרו כי השניים, המתגוררים בכווית, נעלמו כאשר נסעו לבקר את חבריהם סמוך לגבול בין עירק לבין כווית, שאינו מסומן היטב, וכי יש להניח שחצו את הגבול בשוגג, ולא במתכוון.

כ־1,200 איש הסתערו על שגרירות ארה"ב באלבניה

טיראנה, (ע"צ, ע"ר). לפחות שני אנשים נפצעו במהלך הסתערות של כ־1,200 איש על שגרירות ארה"ב בעיר טיראנה באלבניה, מסרו עדי ראיה ביום ראשון לכתב רויטרס.

ביום חמישי החלה קבוצת אנשים קטנה לעמוד בפתח שגרירות ארה"ב באלבניה, לאחר פירסום ידיעה ביומון "מטאור", לפיה הכינה ארה"ב בכוונת לקלוט עובדים אלבנים. השמועות נפוצו לכל עבר ומאות אנשים, בעיקר סטודנטים, הגיעו לפתח הבניין.

"בשעה 03:00 בבוקר יום ראשון החלו מהומות ואנשים החלו מטפסים על גדר בגובה ארבעה מטרים, בניסיון להכנס לתוך השגרירות. ירינו מעל לראשים, וההמון נסוג", אמר מפקד המשטרה יולי קראיי לכתב רויטרס.

"ראינו כי אחד האנשים פצוע ברגלו, אך כנראה נפצע בניסיון לטפס על הגדר", הוסיף קראיי.

37 נעצרו במצרים על תעמולה אנטי־ישראלית

קהיר (עת"ס־איי.אף.פי.) – 37 פעילי אופוזיציה מצרים נעצרו השבוע על שמחו נגד השתתפות ישראל ביריד הבינלאומי של קאהיר, מסר אתמול דובר מטעם המפלגה הנאצרית.

בהודעת המפלגה הופיעה רשימה ובה 37 שמות אנשים שנעצרו בעיקר במהלך הפגנות שנערכו ביום רביעי באוניברסיטת עין־שאמס וביום שישי במרכז הירידים של קהיר.

העצורים הואשמו בהחזקת כרוזים הקוראים לפעולה נגד החוק, נאמר בהודעת המפלגה.

מלבד הפעילים, ובכירים במפלגה הנאצרית, נעצרו גם חברי האיחוד הפטריוטי הפרוגרסיסטי (השמאל המארקסיסטי במצרים), וכן פעילי שתי המפלגות הפרו־איסלאמיות, מפלגת העבודה והמפלגה הליברלית.

מזכיר המפלגה הנאצרית דייה אידין דאוד, אמר במסיבת עיתונאים שהתקיימה בשיתוף עם נציגי שאר מפלגות האופוזיציה, כי "העם המצרי מתנגד גם היום לכל נירמול יחסים עם הציונים, למרות הסכם השלום שנחתם ב־1979".

הוא האשים את הממשלה ב"הגנה על הציונים ביריד קהיר", שישראל משתתפת בו לראשונה לאחר תשע שנים.

הארגון המצרי לזכויות האדם דרש את שחרורם המיידי של העצורים וכן פתיחת חקירה בנושא העינויים והיחס הגרוע ממנו סבלו האנשים ששמותיהם הופיעו ברשימה.

לווין הטכניון ישוגר מחר מאתר שיגור רוסי

(עתים). – לווין הטכניון "גורוויץ' 1 טכסאט" ישוגר מחר מאתר שיגור בעיר פלסטסק הנמצאת כ־900 ק"מ צפונית למוסקווה, בשעה 11 לפי שעון מוסקווה. הלווין ישוגר באמצעות טיל S.S־25 ששימש בעבר כטיל בין יבשתי.

משקל הלווין 48 ק"ג וגודלו 45X45 ס"מ. הוא ישוגר למסלול המקיף את כדור הארץ בגובה של 670 ק"מ, ומתוכנן לשהות בחלל 3 שנים. בפרק זמן זה ניתן יהיה לתכנתו מתחנת הבקרה בטכניון בחיפה. הלווין ישמש בחלל כחיישן ארוך טווח לתקשורת ולפרויקטים מדעיים הכוללים גלאי אוזון, ניסויי לבדיקת רכיבים של המרכז לחקר גרעיני בנחל שורק, ועוד.

על הלווין יותקן מכשיר לחקר עננים ולשידור תמונות מהחלל, ומחשב איחסון ושילוח ישמש חובבי רדיו סביב העולם. הוא תוכנן בעזרת אגודת חובבי הרדיו בישראל. הוא יכלול גם סוג חדש של גלאי רנטגן, גלאי אופק, וכמהלך שהותו בחלל, יבחן מחשב חלל בעל דרישות אנרגיה נמוכות, שתוכנן על ידי חברת "אלביט".

הלווין תוכנן וניבנה במשך 3 השנים האחרונות, בעלות של 3.5 מיליון דולרים, על ידי סטודנטים שרובם לומדים בפקולטה להנדסה אווירונאוטית בטכניון, בשיתוף פעולה עם מומחים מ־10 חברות עתירות ידע ישראליות. הפרויקט התאפשר הודות לתמיכתו של יוסף גורוויץ, איש עסקים מניו־יורק שעל שמו נקרא הלווין.

"יש לנו הערכה רבה לפעולות הסוכנות היהודית בקרב הקהילה היהודית ברומניה" – אמר נשיא רומניה (מימין) לאורי גורדון (במרכז) ראש מחלקת העליה והקליטה בסוכנות בפגישה בין השניים. ברומניה נותרו רק כעשרת אלפים יהודים והנשיא מסר, כי ממשלתו תדאג להמשך שימור המסורת היהודית בארצו. גורדון אמר כי הקהילה מזדקנת והיהודים מעדיפים לעלות לישראל. השניים החליפו ביניהם מדליה וספר. צילום: עדשה 10

שריד חנך ארבע ניידות לטיפול בחומרים מסוכנים

☐ עליזה חטואל

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, חנך אתמול ארבע ניידות מיוחדות לטיפול באירועים בהם מעורבים חומרים מסוכנים. הניידות החדשות משלימות את המערך הארצי של המשרד לטיפול בחומרים מסוכנים. השר אמר כי כניסתן של ארבע הניידות החדשות למערך היא מסייעת בתחום הטיפול באירועי חומרים מסוכנים. הניידות החדשות נוספות לשלוש ניידות קיימות ובכך משך התגובה יהיה מהיר יותר, ויעיל יותר.

החלטת הממשלה מדצמבר 1994 אישרה תקציב של 68 מיליון שקלים להקמת מערך החומרים המסוכנים. המשרד לאיכות הסביבה מהווה את הגוף המקצועי בביצוע גילוי, זיהוי והערכת סיכונים באירועי חומרים מסוכנים. בימים אלה מתארגנים הגופים המטפלים באירועים אלה לקידום המטרה של הפחתת סיכונים, מניעת נפגעים והצלת חיי אדם.

במטרה להכשיר את הגופים הלוקחים חלק בטיפול באירועים הוחלט על הקמת מרכז ארצי ללימודי חומרים מסוכנים. המרכז נועד להבטיח את הכושר המבצעי הכולל של המערך ולאפשר את תפקודו באופן שוטף לאורך שנים. מרכז מסוג זה קיים במקומות בודדים בעולם והשר שריד מאמין כי מרכז כזה בישראל ישמש כמרכז איזורי אליו יגיעו מארצות שכנות.

המשרד מסייע להקים עוד ארבעה צוותי תגובה מקצועיים ברשויות מקומיות באילת, אשדוד, פתח תקווה ונתניה.

פרס סייר בטול־כרם באזור המיועד לפארק תעשייתי

(עתים) – שר החוץ, שמעון פרס, סייר אתמול אחה"צ סמוך לטול־כרם באזור בו מתוכנן לקום פארק תעשייתי. על פי התוכנית, יוקמו פארקים תעשייתיים באמצעות הון ישראלי וזר מעבר לקו הירוק, אך בסמוך אליו, בהם יעבדו הפועלים הפלסטינים. פרס אמר כי הפרוייקטים יספקו עבודה לרבבות תושבים וכי התושבים יעסקו בעבודה במקום בטרור.

פרס הבטיח כי הפארקים התעשייתיים לא יוקמו על אדמות מופקעות וכי הכשרתן תעשה בשיתוף עם הרשות הפלסטינית, אולם המקום בו מתוכנן לקום הפארק התעשייתי בטול־כרם נמצא, לדברי תושבי העיר, בשטח המיכללה החקלאית הפלסטינית כאדורי. במוסד הושמעה ביקורת על התוכנית להקים פארק תעשייתי בשטח.

ביום ד' תצא משלחת מטול־כרם, ובה נציגים מלשכת המסחר העירונית, לדון בעניין עם יו"ר הרשות הפלסטינית יאסר ערפאת.

בסיור השתתפו מנכ"ל משרד החוץ אורי סביר ומתאם הפעולות בשטחים אורן שחור.

נשאי איידס ישראלים ישתתפו בניסוי בינ"ל לתרופה חדשה

(עתים) – נשאי איידס ישראלים המטופלים בבתי החולים הדסה עין כרם, קפלן ושיבא, ישתתפו בניסוי בתרופה חדשה, הנערך בו זמנית במספר מדינות, בהשתתפות של 3000 נשאי איידס. התרופה – SAQUINAVIR (סקווינאויר) – אמורה לעכב את שכפולו של נגיף האיידס בתאי הגוף. זאת, בשונה מהתרופות בהם נעשה כיום שימוש, המעכבות את חדירתו של הנגיף למערכת החיסונית. הטיפול בה משלב בשימוש עם התרופות האחרות שנוטל הנשא. יצרני התרופה מדגישים, כי נעשה בתרופה שימוש למטרות אחרות וידוע, כי היא תרופה בטוחה שאינה גורמת כמעט לתופעות לוואי.

מבית החולים הדסה עין כרם, המשתתף בניסוי, נמסר כי בניסוי לא ישתתפו חולי איידס, אלא נשאים בלבד שייבחרו על פי קריטריונים מוקדמים – נשאים שאינם בשלב מתקדם של המחלה ולא נשאים שרק נדבקו לאחרונה.

הנבדקים יחולקו לארבע קבוצות וכל קבוצה תקבל מינון שונה של התרופה המקובלות. רק חלק מהנבדקים, יטופלו בתרופה החדשה, ללא שמשתתפי הניסוי יודעים מיהו. הניסוי יימשך כשנה וחצי ובתקופה זו, יוכל כל אחד מן המשתתפים לפרוש מהניסוי.

גנים ציבוריים ע"ש יערי וחזן

☐ רמי שני

בעיר אשדוד יוקמו שני גנים ציבוריים על שמם של מאיר יערי ויעקב חזן מנהיגי תנועת השומר־הצעיר ומפלגת הפועלים המאוחדת. זאת על פי יוזמת ובקשה של סגן ראש העיר ונציג מרצ בעירייה אילן גילאון.

גילאון סיפר אתמול כי הגנים יוקמו בשכונה ה' רייג, המאוכלסת בעיקר בעולים חדשים. בשנים האחרונות הגיעו לאשדוד 28 אלף עולים חדשים.

בגנים יוצבו אנדרטאות לזכר שני האישים.

נמסר עוד כי העניין אושר כבר במועצת העיר וכי גם חלקות הקרקע עליהן יוקמו הגנים אושרו לא מכבר. העבודות יחלו תוך חודשים ספורים.

המתחרה הראשון והשני

בניגוד לתחרויות קודמות, פונה התחרות השמינית ע"ש ארתור רובינשטיין לכיוון הפסטיבלי. בתחרויות קודמות היה על המתחרים לבחור יצירות מרפרטואר נתון, בעוד שבתחרות הנוכחית ניתנת להם ההזדמנות לבחור בעצמם תוכנית לרסיטלים, כאשר מתייבותם היחידה היא הכללת יצירות קלאסיות, רומנטיות, ואחת משתי יצירות ישראליות אשר הוזמנו לתחרות. פועל יוצא של חופש בחירה מסוג זה הוא האפשרות להציג כרטיס ביקור אישי מהימן ביותר ברסיטלים.

מתוך ששת המשתתפים ביום הראשון לתחרות שמעתי את השניים הראשונים.

הירושי ארימורי היפני הוא הדוגמה המאלפת ביותר להצגת כרטיס ביקור בצורה הנחרצת ביותר. תוכנית שלמה הבנויה על רומנטיקה צרופה, שאפילו הקלאסיקות שבה מייצגות את הקלאסיקות הרומנטיות ביותר שקיימות. אם מוסיפים לכך את הולצת המשי האדומה שלבש, מתקבל מסר רב־כוח לאטיוד הטרנסצנדנטלי הרביעי של ליסט הדבר התבטא בעיקר בחוסר יכולתו לקחת אוויר בין הפראזות. אני מעריכה אותו ביותר על הכנות שבבחירת הרפרטואר, אך קיים חשש סביר שהדבר יהיה בעוכריו.

המתחרה השני, דניס לוסב הרוסי, הוא לטעמי עדיין בהזקת בוסר הגיע מוקדם מדי לתחרות. כל מילה נוספת מיותרת.

שרית רמתי

"אין לומר שירושלים אינה נושא למו"מ"

(עתים) – "התבטאויות של שרים בממשלת ישראל על כך שירושלים איננה נושא למשא ומתן, עומדות בסתירה להתחייבויותיה לפלסטינים", קבע דו"ח שפרסם אתמול "מבט לשלום".

הדו"ח עוסק בהתבטאויות ובהשמעות מפי שרים, בהן מובעת כוונה שלא לקיים משא ומתן על מעמד ירושלים בשלב הדיונים על הסדר הקבע.

"הצהרת העקרונות שנחתמה בין ישראל ואש"ף ב־13 בספטמבר 1993, מחייבת את שני הצדדים" – ובכוח כי ההתחייבות היא בעיקר לישראל, שהיא והיונן כיום לירושלים – "להתחיל לדון בנושא ירושלים כחלק מהדיונים שיפתחו לא יאוחר מה־4 במאי 1996", נאמר בדו"ח.

הג'ינג'ית לא הדליקה

קונצרט שביעי למנויי תזמורת ירושלים בניצוחו של שון אדוארדס. סולן: מרק מרולס (צ'לו). בתוכנית: מיצירות ברליוז, לאלו וסיבליוס. אולם הנרי קראון.

מנהלת האופרה הלאומית האנגלית, שון אדוארדס, היא ג'ינג'ית בעלת טמפרמנט, שפת גוף נעימה, ושליטה מלאה בחומר המוסיקאלי. אולם, חרף נתונים אישיים־מקצועיים אלה היא לא הדליקה את התזמורת והקהל. יתכן שהסיבה לכך נעוצה בהזכבת בלתי־מספקת של התזמורת לנגינת הסימפוניה החמישית מאת סיבליוס. ניכר היה בנגנים כי הם מתוודעים ליצירה זאת בפעם הראשונה. גם הפתיחה "המלך ליר" מאת ברליוז לא הבריאה, אף כי הנגנות הבליטה היטב את החומר המשובח שלה. יתכנה היתה נגינתה של מינה ויידמן־זאאם, כסולנית בקרן אנגלית, בעת ביצוע "הכרבור מטואנלה" מאת סיבליוס. היא פיתחה דינמיקה מרגשת והצטיינה ביכולת הבעה מעודנת וכובשת־לב. הצ'לן הנורבגי טרולס מרק ניגן את הקונצ'רטו של אדוארד לאלו בטכניקה מופתית, בוירטואוזיות נהדרת, ובמגנון שמיזג לירקה מנומסת בצליל חם ומלטף.

יצחק שור

המשכים

בעבודה

המשך מעמוד ראשון

על כך הגיבו אתמול ב"עבודה" ואמרו כי מי שהשתמש בדברי הסתה נגד רבין ונגד הממשלה והאשימם בעידוד מחבלים לפגוע ביהודים מעבר לקו הירוק, הוא בנימין נתניהו. "כשפותחים במלחמה" מקבלים מלחמה" – הגיבו אתמול בכירים בעבודה.

יו"ר הליכוד, שב ותקף אתמול בחריפות את ראש הממשלה על דברים שאמר רבין ביום שישי על הליכוד והעומד בראשה. נתניהו אמר כי "ראש הממשלה חצה את כל הקווים האדומים". לדבריו הציבור רוצה ויכוח ענייני בלי האשמות וכלי הכפשות וניבולי פה.

שר החוץ, שמעון פרס אמר אתמול שקרא את דברי ראש הממשלה ונוכח לדעת שכוונתו היתה לומר שהליכוד מסייע מדינית לחאמס. גם השר יוסי שריד אמר אתמול שראש־הממשלה צדק בתוכן דבריו ועדיף היה אילו הליכוד היה נוהג ביתר אחריות לאומית בתגובותיו.

ועוד צוין שהליכוד לא עשה דבר בעקבות שלטי חוצות בירושלים הצועקים רבין בוגד. לדבריו הימין יוצר בחודשים האחרונים אווירה בלתי אפשרית ומאשימה כל העת את הממשל בהגברת הטרור והדבר יוצר אווירה קשה.

בעבודה אמרו אתמול שאין ספק שבתקופה הקרובה יגבר הקו התוקפני בהסברה. בעבודה מציינים שלאחר תקופה ארוכה של גילוי סבלנות כלפי הימין והליכוד הגיעו במפלגה למסקנה שיש לסיים את התקופה הזאת ועתה מצפים להגברת מיתקפת הנגד של העבודה נגד הליכוד.

הסקר

המשך מעמוד ראשון

בתהליך השלום ולא להסס", קבע ביילין.

שר הפנים והתיירות עוזי ברעם אמר, כי תוצאות הסקר די מדאיגות, אבל הסקר הוא מתחילת ינואר ועל כן הוא לא עדכני. "ביום שישי האחרון היה סקר שהצביע על יותר תמיכה ברבין", אמר ברעם.

מהפחתת

המשך מעמוד ראשון

הקלה בנטל על מי ששכרו ברוטו לחודש הוא נמוך מ־6,500 שקלים. מי שמרוויח 6,500 שקלים יקבל תוספת לשכר הנטו שלו בשיעור של 5.3 אחוזים או 65 שקל אבל בעיקר תיזקף ההטבה לכוחם של השכירים שמרוויחים 7,500 שקל ברוטו לחודש. שכרם נטו יגדל ב־12.5 אחוזים, דהיינו בכ־205 שקלים.

ההפחתה תיכנס לתוקף במשכורת חודש ספטמבר '95 שתשולם בראשית אוקטובר. שר האוצר אמר אתמול, כי ההחלטה להפחית את שיעורי מס ההכנסה המוטלים על קבוצות ביניים נבעה מכך שנטל המס השולי הגבוה על נישומים אלה "גורם לתמריץ שלילי ליוזמה ולעבודה, ולהעלמת הכנסות". ההצעה שהתקבלה, הוסיף שוחט, תפחית את המס השולי האפקטיבי לשכבות אלה.

הוא הרגיש כי כבר בינואר השנה הופעלו מספר צעדים שהפחיתו את נטל המס הכולל על בעלי ההכנסות הנמוכות בעוד שנטל המס השולי על קבוצות ביניים עלה בעקבות הרחבת בסיס הביטוח הלאומי.

"אם אי אפשר לבצע רפורמה כוללת במס הכנסה שתגדיל את הנטו גם של השכירים ברמת שכר של 2,500 עד 6,000 שקל לחודש", אמר לעומתו השר יאיר צבן, "צריך היה לדחות את הרפורמה עד שיתאפשר הדבר". השר צבן הצביע אתמול בממשלה בעד ההצעה שכונתה "חלופה א'", בה ראה, כהגדרתו, את "הרע במיעוטו".

"אי־אפשר לשדר למאות אלפי עובדים ברמות השכר של 3,000 עד 6,000 שקל לחודש שני שדרים קשים במקביל. האחד – לכם לא יהיה חלק בהפחתת המס. השני – אתם גם לא תפוצו בעליית השכר מפני שהשכר הוא אויב העם, כביכול, האשם באינפלציה, בהפחתת כושר התחרות של הייצוא במה לא".

צבן הציע לממשלה שלא להצטרף לאלה "המטפחים את הפסיכוזה של נטל מס נורא כביכול הקיים בישראל". נתוני מינהל הכנסות המדינה קבע "מוכיחים בעליל שלא כצעקתה, אם משווים את המצב בישראל למצב במדינות הנאורות במערב".

שר האוצר, אברהם שוחט הציג אתמול בפני הממשלה את תוכניתו לפתרון בעיותיהן של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות אבל הממשלה נמנעה מלקיים עליה דיון. הדיון על התוכנית אמור להתקיים בישיבה מיוחדת של הממשלה שתיערך ככל הנראה ביום רביעי השבוע.

לפי החלטת בג"צ מחוייבת הממשלה לפתור את בעיית הקרנות עוד לפני סוף חודש מרס, והיינו במהלך השבוע הנוכחי. בקרב אחדים מהשרים הולכת וגוברת ההתנגדות להצעה שגובשה ע"י שר האוצר ויו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון.

את ההתנגדות להצעה מובילה שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר שהתבטאה נגד התוכנית כבר אתמול, בתום ישיבת הממשלה. לנמיר יצטרפו, ככל הנראה אחדים מהשרים המזוהים עם הלובי החברתי ובראשם שר הכלכלה, שמעון שטרית. ייתכן שגם השרים, יאיר צבן ומשה שחל, יפעלו לשינוי כמה מהסעיפים בהסדר שהושג על דעתם של משרד האוצר וההסתדרות.

מהצעת החלטה שהגיש שר האוצר לאישור הממשלה עולה כי רק מי שהצטרף לקרן פנסיה לפני ה־1 בינואר '95, יהיה זכאי לתנאים המועדפים שהוענקו לעמיתי הקרנות עד כה ובמיוחד לתשואה מובטחת בגובה של 5.5 אחוזים על מלוא החסכונות. מי שהצטרף לקרן פנסיה לאחר תאריך זה ייחשב כעמית חדש ויהנה מתנאים פחות טובים.

עמיתים חדשים יקבלו תשואה מובטחת בשיעור של 4.8 אחוזים בלבד, על 70 אחוזים בלבד מכספים שיצברו. הממשלה לפי ההצעה תסמיך את שר האוצר להתקין כללים לגבי השקעתם של 30 האחוזים הנותרים. מי שיצטרף לקרן פנסיה בגיל 45 יהיה זכאי לשיעור פנסיה של 2.4 אחוזים לשנת עבודה ויוכל להגיע לפנסיה מירבית בגובה 30.6 אחוזים משכרו. מי שיצטרף בגיל 50 יהנה מ־1.9 אחוזים לשנה ובסה"כ מ־21.1 אחוזים, ומי שיצטרף בגיל 55 יהנה משיעור פנסיה של 1.5 אחוזים ומסה"כ מצטבר של לא יותר מ־12.9 אחוזים.

את ההתנגדות להצעתו של שוחט שמבוססת על ההסדר שגובש בסוף השבוע שעבר במו"מ בין משרד האוצר לבין ההסתדרות מובילה שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, שהתבטאה נגדה כבר בתום ישיבת הממשלה.

נמיר הסבירה שההצעה אינה מבטיחה הכנסה מספקת אחרי היציאה לפנסיה לבעלי שכר נמוך וגם שמה קץ, לדעתה, לאפשרות שיחוקק בישראל חוק פנסיה ממלכתית. נמיר גיבשה לפני חדשים אחדים הצעת חוק בעניין זה אבל בעקבות התנגדותו של משרד האוצר להצעה החליט למעשה ראש הממשלה, יצחק רבין להקפיא את המשך הטיפול ביוזמתה של נמיר.

(עתים) עוד בטרם אישרה הממשלה את הסדר קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, שהושג בין האוצר וההסתדרות, וכבר נשמעים קולות מחאה מצד ועדי עובדים גדולים במשק הטוענים, כי סעיפים מסויימים בהסדר עשויים להרע לחבריהם. בין המתנגדים להסדר במתכונתו הנוכחית – אירגון עובדי צה"ל, כוק, מפעלי ים־המלח, התעשייה הצבאית והתעשייה האווירית, חברת אל־על ואירגון המורים העל־יסודיים. אל קבוצה זו אמורה להצטרף גם תנועת נעמ"ת, שאף שאיימה לפנות לבג"צ, אם תאשר הממשלה את התוכנית המוצגת על ידי ההסתדרות והאוצר, שכן לדברי יו"ר נעמ"ת, עו"ד עטרה פרידמן, הסדר זה עשוי להנציח את אפליית הנשים.

נציגי העובדים המתנגדים להסדר, טוענים כי הם מייצגים למעלה מ־100 אלף עובדים – מרביתם עמיתים בקרנות הפנסיה החוקות של ההסתדרות – מבטחים ומקפת – ועל־כן הסדר כזה יביא לשינוי לרעה בזכויותיהם.

ראשי הוועדים התכנסו אתמול כדי להקים מטה מאבק שיחליט האם לנקוט כבר בימים הקרובים בצעדים אירגוניים, בהם שיבושים במערכות העבודה. יצויין, כי הקבוצה אף פנתה בסוף השבוע שעבר לראש הממשלה בדרישה להיפגש עימו וכדי להבהיר לו את חומרת מצבם, אם אומנם תאשר הממשלה את ההסכם.

יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, דחה את טענות הקבוצה בתקיפות ואף האשים אותם ב"התססת חבריהם משיקולים שאינם נוגעים לעניין".

הוא הדגיש, כי מי שלא יצטרף להסכם, "שלא יתלונן בזמן פרישתו שאין לו פנסיה".

"הממשלה מצילה בתוכניתה את קופות הפנסיה", אמר אתמול אחר הצהריים שר האוצר, אברהם שוחט, במסיבת עיתונאים, שערך לאחר סיום ישיבת הממשלה בירושלים. הוא הגיב בכך, על טענותיהם של ארגוני עובדים, לפיהם תוכנית הפנסיה, אותה מגבש משרד האוצר, מקפחת את העמיתים בקופות פנסיה מסוימות. לדבריו, התוכנית נותנת "רשת ביטחון" למערכת הפנסיונית לבל תהיה רעועה וחסרת ביטחון. כל [illegible]

שר האוצר היה אתמול אורח התאחדות התעשיינים שהעלו בפניו קובלנות שונות משיעור הריבית ועד שער השקל. צילום: ישראל סאן

בתוכנית הבראה הוגנת הנותנת ביטחון לקופות ולעמיתים".

מנכ"ל משרד האוצר, דוד ברודט, אמר, כי זוהי אחת התוכניות הכלכליות המקיפות והמתקדמות, שתביא את מדינת ישראל למצב טוב בכל הקשור במדיניות הפנסיה שלה, בייחוד לאור המשבר הפנסיוני הכבד המתרחש כיום כמעט בכל מדינות אירופה.

הסיוע הממשלתי, לדבריו, יעמוד בעשרות השנים הקרובות על כ־70 מיליארד ש"ח, עוד כ־6 מיליארד ש"ח יתרמו ע"י הקרנות עצמן, בין השאר תוך כדי הפחתת הוצאותיהן הניהוליות ואילו 24 מיליארד ש"ח יתרמו ע"י עמיתי קרנות הפנסיה. כאמור, תידון תוכנית הבראת קרנות הפנסיה בישיבת ממשלה מיוחדת ביום רביעי.

נעצר

המשך מעמוד ראשון

שימוש בכספי ההסתדרות הכללית שלא כדין, בתקופת הפריימריס במפלגת העבודה בשנת 1992. צוות החקירה המתוגבר, העוסק בפרשת שימוש בכספי ההסתדרות בתקופת הפריימריס, קיים אתמול ישיבה מיוחדת, במהלכה הוחלט מי מהמעורבים בפרשה יוזמן לחקירה בימים הקרובים.

שתי

המשך מעמוד ראשון

לכוחות ההצלה שהגיעו למקום, בהם אמבולנסים של מד"א וכוח משטרה, לא נותר אלא לקבוע את מותם של שתי הפעוטות ולהעביר את שני הפצועים האחרים, בינוני וקל, לבית החולים סורוקה בבאר שבע.

ראש לשכת התנועה במשטרת מרחב הנגב, רכ"שקר יעקב יעקב, חקר את נסיבות התאונה. לדבריו, הנהג סיפר שהוא נהג במכוניתו ולפניו נסע רכב במהירות איטית במיוחד. תוך כדי נסיונות להאט, הוא נאלץ לסטות לשוליים השמאליים, כדי למנוע התנגשות ברכב האיטי שנסע לפניו. בזמן הסטייה נכנסה מכוניתו לתעלה ושם התהפכה והתלקחה באש.

איזה פספוס

התזמורת הקאמרית הישראלית בקונצרט למנויים. מנצח: אריה ליפסקי. פסנתרן: אמיר כץ. המשכן לאמנויות הבמה ת"א.

לקונצרטים יש מן הסתם דינמיקה טבעית של קרשנדו איכותי מתחילת הקונצרט לסופו. הדינמיקה של הקונצרט הזה של הקאמרית הישראלית, היתה הפוכה. חלקו הראשון של הקונצרט היה הקצפת, כאשר מתחתיו עוגה סרת טעם.

במחצית הראשונה השליתי עצמי שאוכל לזהות אופי מגובש של מנצח אשר מטביע חותמו על התזמורת. כך זה נשמע בחלק הראשון. "אביב באפלאצ'ים" מאת קופלנד היה מפגן מזהיר של דיוק ונקיון, כאשר הדראמה שאמורה היצירה לייצג, מצומצמת לאמירה שאין לה נפח, אך יש גם יש לה מסר. ומה שהכי חשוב, זה שהתזמורת צלצלה נפלא, על סולניה, עד לדעיכה הסופית של החליל.

הפתיחה לקונצ'רטו לפסנתר ק.595 בסי במול מז'ור מאת מוצארט, היתה רזה, מאונפסת משהו, אך עם כוונה ברורה להשמע כך. זהו מוצארט כפי שאני מבינה אותו, עם פסנתרנות נקיה, מהוקצעת, עם פורל מאוד מבוקר וחסכני. כל צליל אצל אמיר כץ מתחבר לקונטקסטים שונים, כפי שהוא שומע אותם והוא בונה אותם ברבדים. הביצוע הזה לא ייחשב כביצוע "קלאסי" לקונצ'רטו הזה, כי מה שנחשב היום לקלאסי גובל בגישות יותר רומנטיות. אפילו הרונדו נוגן בגלנטיות והיה רחוק מהקלילות המינורית המאפיינת אותו. אבל אמיר כץ הלך עם זה עד הסוף ולכן היה משכנע.

פולצ'ינלה של סטרווינסקי התפרק למנצח לפרגולזי, דיאגילב ופיקסו, מודדה מתמונה לתמונה. נקודות האור בסוויטה היתה נגינתו של אבובן התזמורת עודד פינטוס, בקטעי הסולו היפהפיים שהציב לו המלחין.

שלא כמקרים רבים, אין חיקוי טוב מהמקור והיה עדיף לשמור על כבודו של שוברט במקומו ולא להשמיע את הפארסה בסגנון איטלקי. יש לו עוד כמה יצירות. לחילופין אפשר היה להשמיע אחת מיצירות המקור, קרי, רוסיני. איזה פספוס.

שרית דמתי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק אזרחי 64/95

בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג־1983
ובעניין: פרוק חברת יונייפקס תקשורת בע"מ
המבקשים: אליאסי משה ואח'
כולם ע"י ב"כ עוה"ד אהוד בר־נוי משדרות יהודית 10, ת"א 67016, טל: 03־5613184; פקס: 03־5618185

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 23 בפברואר 1995 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט היושב בדין ביום 21 ביוני 1995 בשעה 09:00.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, לאחר שימסור לב"כ המבקשים הודעה על רצונו זה.

את ההודעה יש למסור לב"כ המבקשים, או לשלוח בדואר, באופן שתגיע לידיו לפי המועד הנ"ל לא יאוחר מיום 14 ביוני 1995.

לנושה או למשתתף שיבקש זאת ימסור החת"מ, תמורת תשלום, העתק מבקשת הפירוק.

אהוד בר־נוי, עו"ד
ב"כ המבקשים

בבית המשפט המחוזי באר שבע

תיק המרצה פתיחה מס' 119/94

המבקשים: 1) יוסף לאסרי
2) מרי לאסרי

נגד

המשיבים: 1) מנהל מס שבח מקרקעין באר שבע
2) רשם המקרקעין באר שבע
3) בורים ובלים ת"ז 2־81015507
4) בלינה ובלים ת"ז 0־81015506

הזמנה – המרצת פתיחה

אל: בורים ובלינה ובלים

דעו כי ביום 11.4.95 בשעה 11.30 או בסמוך לאחריה, יתבקש בית המשפט מטעם המבקשים הנ"ל לתת סעד כמפורט בהודעה המצורפת במזכירות בית המשפט. אם הנכם רוצים להגיש תצהיר בתשובה להמרצה, עליכם להגיש לבית המשפט ולמסור עותק ממנו למבקשים לפחות שבעה ימים לפני הדיון בהמרצה.

סימודן ניהול קרנות (1990) בע"מ

סימודן השקעות באגרות חוב
קרן נאמנות

הודעה על שינוי
שכר מנהל הקרן והנאמן

ניתנת בזה הודעה, כי עם פרסום התשקיף החדש של הקרן (לפי המתוכנן ב־31.3.95) ישונה שכר מנהל הקרן ויעמוד על 2.4% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן בניכוי התחייבויות, וזאת במקום שכר של 1.8% מהשווי האמור, כפי שהינו היום.

כמו כן ישתנה שכרו של הנאמן ויעמוד על 0.25% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן בניכוי התחייבויות, וזאת במקום שכר של 0.2% מהשווי האמור, כפי שהינו כיום.

מנהל הקרן:
סימודן ניהול קרנות (1990) בע"מ

משאיות תקועות במחסום

המשך מעמוד ראשון

אתמול, כי לא התקבלה הוראה לא להעביר כלי רכב לצד הישראלי.

קצין היחידה הישראלית השומרת באזור אמר גם הוא כי ככל הנראה המשטרה הפלסטינית מעכבת את המעבר. אתמול ניתנה הוראה לאפשר מעבר דרך המחסום הישראלי משום שהכניסה דרך המעבר הפלסטיני למתחם העברת הסחורות נסגר כתוצאה מהגשמים.

גם מן הצד הפלסטיני נשמעו תלונות רבות של נהגים שקבלו כי בשל הבדיקות הארוכות שעות על גבי שעות לא ניתן להם כלל לצאת מן הרצועה. אחדים מהם, המובילים תוצרת חקלאית, אף השליכו לאות מחאה ירקות על הכביש.

לג'נט אלמוג ולכל המשפחה

איתכם בצערכם על מות האב

הארי רובי ז"ל

בית עין דור

כיסי אי־נחת

> **חשיבותם של הסקרים היא בהארת נקודות תורפה בתיפקוד הממשלה, בקבלת משוב על פעולותיה, וזאת במיוחד על־פי שאלות־עומק. עם זאת, אין ממשלה יכולה לחיות מסקר לסקר, ובוודאי שאינה יכולה להיהפך לשבשבת שמתנועעת מצד לצד על־פי נתוני סקר כזה או אחר. ממשלה חייבת להכתיב את הכיוון, ולהוביל אותו, אך גם לדעת שעליה להסביר לציבור כל שלב ושלב, ובמיוחד להבהיר כי בתהליכים ארוכים ומסובכים לא יכולות להיות תוצאות מיידיות ומושלמות, ולעיתים קרובות למדי עלולות להיות גם נסיגות וסטיות מן הדרך**

דורית גפן

הסקר של מכון יפה שליד אוניברסיטת תל־אביב, לפיו חלה ירידה גדולה בתמיכה בראש הממשלה יצחק רבין, ועלייה ניכרת בתמיכה ביו"ר הליכוד בנימין נתניהו, משקף דאגה, ולא רק במפלגת העבודה. לפי הסקר, הסיבה העיקרית לירידה בתמיכה הציבורית בממשלה היא המצב הבטחוני והתגברות הטרור, וכן, מחולט באותו הקשר, ירידה בתמיכה ובאמון בתהליך המדיני ובסיכויים להשיג הסכמי שלום.

ראשית יש לציין שהסקר נערך בחודש ינואר, שבו היו כמה זעזועי טרור קשים, וסביר להניח כי מטבע הדברים התשובות שניתנו על־ידי הנסקרים הושפעו מאירועים אלה. עם זאת, גם מספר ממעיטים בערכן של תוצאות הסקר, יש לדעת כי התמונה של ירידת התמיכה בממשלה, כמספרים כאלה ואחרים, איננה חד־פעמית או חריגה – גם אם אין בסקרים הנערכים באופן קבוע נפילות כה גדולות וחדות בתמיכה, כפי שמצביע הסקר של מכון יפה. מסתבר שיש מידה לא מבוטלת של אי־נחת בציבור, המכרסם בעקביות בתמיכה בממשלה ובראשה.

הנושא הבטחוני איננו הסיבה היחידה לירידת הפופולריות. גם סקרים ספציפיים יותר, הבודקים את שביעות הרצון בנושאים הכלכליים־חברתיים, מגלים אי־נחת, שקשור באירועים כמו מצב הבורסה, או משבר קרנות הפנסיה, הנוגע למאות אלפי מבוטחים. יש להניח, כי אם למשל ייבדק יחסו של הציבור למצב בכבישים, ותאונות הדרכים, גם כאן התוצאות יהיו בלתי מחמיאות לממשלה ויצביעו על אי־נחת. כך גם אילו נבדקו תחבי אוכלוסיה כמו גימלאים, חקלאים ומובטלים.

ההצטברות המגוונת של כיסי "אי־נחת", שלעתים הוא ביטוי עדין, יוצרת מאסה העלולה לעתים להיות קריטית כאשר מיתוסף עליה אפילו אי־נחת שולי, שבנסיבות אחרות לא היה משפיע כמעט על התמונה הכללית. בבחינת אותה טיפת מים בודדת שגודשת את הכוס, וגורמת לשפיכת המים החוצה.

ובכל זאת, התחום הבטחוני והמדיני עדיין מאפיל על הכל. שכן, הוא נתפש בתודעה הציבורית הכללית כעניין המרכזי, שיש לו היבטים לאומיים־קיומיים, אך גם היבטים אישיים, הנוגעים לתחושת הביטחון האישית של כל פרט. על כן, במיוחד במצבים לא שקטים ובחוסר ודאות, הוא דוחק הצידה עניינים אחרים.

מה שמותר לאיש ברחוב אסור למנהיגים

חשיבותם של הסקרים היא בהארתן של נקודות תורפה בתיפקוד הממשלה, בקבלת משוב על פעולותיה, וזאת במיוחד על־פי שאלות־עומק. עם זאת, אין ממשלה יכולה לחיות מסקר לסקר, ובוודאי שאין היא יכולה ליהפך לשבשבת שמתנועעת מצד לצד על־פי נתוני סקר כזה או אחר. ממשלה חייבת להכתיב את הכיוון, ולהוביל אותו, אך גם לדעת שעליה להסביר לציבור כל שלב ושלב, ובמיוחד להבהיר כי בתהליכים ארוכים ומסובכים לא יכולות להיות תוצאות מיידיות ומושלמות, וכי עלולות להיות לעתים קרובות למדי גם נסיגות וסטיות מן הדרך. אולם אם היעד חיוני וחשוב, וגם בכך יש צורך לשכנע את הציבור, הרי רק פעולה עקבית ומתמדת להשגתו עשויה לצבור תמיכה. בעניין זה חשוב לציין, כי לשיכנוע העצמי שמפגינה הממשלה יש השפעה גם על הלוך הרוחות בציבור הרחב.

התנדנדות הלכי הרוח הציבוריים היא ביטוי למצב־רוח, אך מה שמותר לאדם הפרטי, לאיש ברחוב, שברבים נקרא "הציבור", אסור למנהיגים. האופוזיציה כמובן חוגגת, וזה בהחלט לגיטימי, שהרי האופוזיציה רוצה בנפילת הממשלה מהר ככל האפשר ובירידת התמיכה בה, בתקווה שירידה זאת תבוא לידי ביטוי בבחירות הבאות ותפעל לטובתה. במקרה זה, לטובת נתניהו והליכוד.

האווירה הקולנית והבוטה שהתעוררה באחרונה בזירה הפוליטית־מפלגתית, המזכירה בסגנונה ובהתנסחויותיה מערכות בחירות לוהטות, היא יריות מוקדמות מדי, שלא יישנו עובדות בשטח, למרות רעש הפיצוצים המילוליים שעושים כל הצדדים. אך הן בהחלט יוצרות מתיחות, שספק אם הציבור מרוצה ממנה.

על המשמר

נושא קריטי

הסחבת שנוקטת הממשלה בהשלמת הסדר החובות של התנועות הקיבוציות הופך לנושא קריטי. בקיבוצים שורר זעם על דבריו של ראש־הממשלה, יצחק רבין, בישיבת הממשלה בשבוע שעבר, בהם הבחין בין קיבוצי ספר ל"קיבוצי נדל"ן". לדבריו, הממשלה תחלץ לעזרת הראשונים בלבד. דבריו של ראש־הממשלה נוגדים את עקרונות ההסכמים, המבוססים על סיוע לכל הקיבוצים. מרכיב העזרה־ההדדית בין הקיבוצים הוא אבן יסוד בהסדר, אחרת יהיו קיבוצים "חזקים", הללו שליד הערים וקיבוצים חלשים, הרחוקים מעיר וממרכז הארץ. המטרה המוצהרת היא שקיבוצים חזקים יסייעו לחלשים וההסדרים יהיו דרך התנועות. חובם של קיבוצים במרכז הארץ יכוסה ע"י מימוש הקרקעות שבבעלותם ואילו הסיוע הממשלתי יופנה לקיבוצי הפריפריה. עקרונות אלו גובשו במשא ומתן ממושך בין האוצר לתנועות הקיבוציות. דחייתו של ביצוע ההסדר עלול להביא לתהליך בלתי מבוקר של התפוררות עשרות קיבוצים ונזק בלתי הפיך להתיישבות כולה.

אין מנוס מלהתארגן למאבק פרלמנטרי. חברי הכנסת הקיבוציים בסיוע סיעת מרצ חייבים להעמיד את הממשלה על חומרת מצב הקיבוצים, בכנס חברי קיבוצים שנערך לאחרונה בעמק הובעה התחושה שהן התק"ם, והן הקבה"א הם חלק מ"המשפחה" ונאמנותם לממשלה זו ולראשה מובטחות מראש ולכן מותר להתעלם מדרישותיהם.

חברי הקיבוצים אינם יכולים להיוותר אדישים נוכח התעלמות ממצבם. לא יהיה מנוס מלצאת למאבק גלוי, חסר פשרות על קיומה של ההתיישבות העובדת במדינת ישראל.

העובדה שממשלה זו קיצצה לאחרונה 100 מיליון מהסדר הקיבוצים מחייב את נציגי התנועות בכנסת להתנגד לקבלת החלטות כלכליות מצד הממשלה והקואליציה.

די היה להאזין לשר משה שחל, שכידוע אינו איש קיבוץ, שהדגיש כי קירוב למחצית החוב של הקיבוצים נובע מתנאי ריבית קשים ובלתי נסבלים שיצרה ממשלת האחדות הלאומית לפני עשר שנים.

הדיונים על הסדר הקיבוצים מגיעים לשלב קריטי. ממשלה זו אינה יכולה למחוק קיבוצים ממפת ישראל בגלל משגים שהיתה שותפה להם בעבר. לא ייתכן לתקן עוולות וקיפוחים של גוף אחד על חשבון קריסת הקיבוצים.

על הממשלה לבדוק את סדרי העדיפויות הלאומיים ולהחליט על דרכה. פעם הקיבוץ היה בראש סדר העדיפויות הלאומי. ספק אם בלעדיהם היתה קמה מדינת ישראל בגבולותיה הנוכחיים. ממשלה זו דומה שאיבדה את ראשה, אם היא מוכנה לעמוד מנגד ולא לסייע לקיבוצים הנאבקים על קיומם.

לא באמצעות שליח

> **הכרזותיו של השר לאיכות הסביבה בעניין המדינה הפלסטינית שתקום, ועל כך שיש לפעול להוצאת המתיישבים היהודיים מחברון, ישליכו בקרוב על אנשי הצבא, שישאלו את עצמם מה תכלית ישיבתם היום באזורים אלה. האלוף בירן ימצא עצמו בעתיד הקרוב מותקף בידי המתנחלים מזה, וע"י אלה הרואים בהצהרות שריד את הכיוון הנכון, מזה. הצבא עלול למצוא עצמו במצב בלתי אפשרי ☐☐☐ אם לרבין יש מה להגיד למתנחלים, יאמר זאת בעצמו**

אבנר רגב

השימוש בגז עצבים בפעילות טרור, המביא בעקבותיו למוות ברחובות כמו שאירע ביפן, הכניס מימד חדש למאבק הבינלאומי נגד קבוצות קיצוניות, המנסות לערער את שיווי המשקל החברתי במדינות בעלות משטר דמוקרטי. בפעולותיהן, היכולת להשתמש בסוג נשק כזה להשמדה המונית, מעידה על תחכום רב, ואם תתפשט ה"אופנה" הזאת בעולם הטרוריסטי, צפויה סכנה גדולה שתגיע לארץ לפני למעלה מ־20 שנה ופעל בנמל התעופה בלוד, עלול לחזור על עצמו.

בינתיים משתמשים המחבלים במזרח התיכון באמצעים קונבנציונליים, כפי שמעידה משאית התופת שנועדה להתפוצץ בבאר־שבע. מטען החבלה הגדול שנתפס מצביע על מספר סימנים בשטח. ראשית, מתברר שקיימת יכולת ביצוע בכן ניתן עדיין להשיג חומרי חבלה בכמות גדולה. נאסף מודיעין מוקדם, שהצביע על חורים בבדיקות הבטחוניות, והגורם מכל הוא, שכנראה היה קשר בין עזה לבין ערבי ישראלי, שסייע הפיגוע. כל הנסיונות לטשטש את המציאות לא יועילו, ועדיף להימצא במצב בו התמונה ברורה, ולבחור באמצעי הנכון שיתן את הפתרון הרצוי.

אגף המודיעין בצה"ל הזהיר את הממשלה לפני מספר ימים, כי מעשי הטרור יימשכו. במקביל מתברר, כי ערפאת מנסה לצמצם את יכולת הארגונים הפונדמנטליסטיים לפעול משטחו, אך אינו מצליח במיוחד. הפיגועים שמבוצעים בידי הארגונים האיסלמיים מערערים על סמכותו של ראש אש"ף באיזור.

מתברר, כי לערפאת ואנשיו קשה יותר ויותר לשלוט בשטח, ואם מעשי הטרור יתגברו, התהליך המדיני כולו עלול לעמוד בסימן שאלה. ראש הממשלה לא יקבל את התמיכה הציבורית למהלכים נוספים בזירה הפלסטינית, גם אם השר שריד יכריז את אשר יכריז, אם במקביל יימשך הטרור. רבין וערפאת, שעתידם המדיני כרוך זה בזה, שניהם יודעים זאת.

מערכת הביטחון עלולה להיקלע לתוך מערבולת פוליטית, אם יתברר כי אין היא נותנת תשובה מיידית לביטחון [illegible]

אלוף פיקוד המרכז לבין המתנחלים, שאינם בגדר תופעה חדשה, עלולים להגיע לכדי עימות כזה, שהצבא יתקשה לפעול כגוף סמכותי. הטרור הפלסטיני עוד עלול להביא, בעקבות התהליך המדיני, למצב של קרע בתוך הצבא שיגרום נזק אדיר. לכן יש מקום להוציא מיד את הטיפול במתנחלים מידיהם של אנשי הצבא, ולהפקידו בידי מתאם אזרחי, שיפעל מכוח סמכותו של ראש הממשלה.

פיגועי הטרור האחרונים בכניסה לחברון, ומשאית התופת שנתגלתה בבאר־שבע, מחייבים את כוחות הביטחון לפעולות מסוימות, שאין להן דבר עם המערכת האזרחית.

הכרזותיו של השר לאיכות הסביבה בעניין המדינה הפלסטינית שתקום, והכרזתו כי יש לפעול להוצאת המתיישבים היהודיים מחברון, ישליכו בקרוב על אנשי הצבא, שישאלו את עצמם מה תכלית ישיבתם היום באזורים אלה. האלוף בירן ימצא עצמו בעתיד הקרוב מותקף בידי המתנחלים מצד אחד, ובידי אלה הרואים בהצהרות שריד את הכיוון הנכון, מצד שני. הצבא יעמוד במצב בלתי אפשרי [illegible]

באלג'יריה לפני מתן העצמאות, עלולות לחזור על עצמן. אם לרבין יש מה להגיד למתנחלים, יאמר זאת בעצמו, ולא באמצעות שליח.

כל זה מוביל פעם נוספת למסקנה, שהועלתה לראשונה מעל דפים אלה למחרת החתימה על הסכם אוסלו, כי רק תחילת הדיונים על הסדרי הקבע עשויה לסייע להרגעת המצב בשלב זה. לערפאת יהיה אינטרס לפעול ביד נחושה נגד המתנגדים לו; לרבין יהיה יעד מדיני ברור, ששר זה או אחר לא יצליח לשנות בהצהרותיו, ולארגוני הטרור יהיה קשה יותר לפעול, אם תהיה נחישות בקיום ההחלטות ובמלחמה נגדם. המשך המצב המדיני הנוכחי, ללא יעד מוגדר, תוך ביטויי מבוכה וחוסר יכולת לשלוט פוליטית במצב, כאשר שרים שונים מבטאים עמדות שונות שלא תמיד מסייעות למנהלי המו"מ המדיני, לא יסייע ואף יגרום להידרדרות נוספת.

הציבור הישראלי מאבד את סבלנותו ואמונתו בשלום עם הפלסטינים. הם מצידם אינם מסייעים להרגעת המצב, וארגוני הטרור הפונדמנטליסטי פועלים כמעט באין מפריע. שלום במזרח התיכון לא ייצא מזה, והכנסת גז עצבים לתמונה רק תחריף את המצב. כל אשר על רה"מ לעשות זה לדלג על הסדרי הביניים שאבד עליהם כלח, ולהתחיל עתה בדיונים על הסדרי הקבע בכל הקשור לפליטים, למתנחלים, לגבולות העתידיים ולירושלים.

> *הציבור הישראלי מאבד את סבלנותו ואמונתו בשלום עם הפלסטינים. הם מצידם אינם מסייעים להרגעת המצב, וארגוני הטרור הפונדמנטליסטי פועלים כמעט באין מפריע. שלום במזרח התיכון לא ייצא מזה, והכנסת גז עצבים לתמונה רק תחריף את המצב ☐☐☐ כל אשר על רה"מ לעשות זה לדלג על הסדרי הביניים שאבד עליהם כלח, ולהתחיל עתה בדיונים על הסדרי הקבע בכל הקשור לפליטים, למתנחלים, לגבולות העתידיים ולירושלים*

עניין אחד עם דליה יאירי

מנחה אורח: מנחם דגלי

עניין של סגנון

האם מערכת הבחירות התחילה? לפי ההכרזות המנופקות לתקשורת, נראה שכן. רבין יוצא בהתקפות נחרצות נגד הליכוד, נתניהו מכריז שרבין איבד את העשתונות, הסיסמאות הולכות ומחריפות, והסקרים – אלה מהווים סיפור בפני עצמו. עם השר עוזי ברעם ועם ח"כ לימור ליבנת

עוזי ברעם: לא ההתבטאויות קובעות

דליה יאירי: האם אתה מודאג מהסקרים?

עוזי ברעם: כן. אלה לא הסקרים הראשונים. תמיד אפשר לומר, שבעתיד יכול להיות יותר טוב. אני לא אומר שלא, אבל חייבים להתייחס גם למצב היום.

מה מדאיג אותך, הסקרים או המציאות מאחוריהם?

אנחנו יוצאים מהנחת יסוד, גם תיאורטית וגם פרקטית, שסקר משקף איזושהי מציאות. איננו מתייחסים לסקר כאל פיסת נייר. יש בציבור רמה גבוהה למדי של אי־נחת, הנובעת משני דברים: הראשון – חוסר התקדמות, או בעייתיות שצצה בנושא המדיני, בעיקר בהתקדמות עם הפלסטינים ובנושא הטרור. והשני – בעיות כלכליות, שקשורות למצב שהתהווה בבורסה, למה שקרה עם מס הבורסה ולפרשיות האחרונות שאירעו בהסתדרות, שעדיין לא התבררו, אבל אין ספק שיש להן השפעה על דעת הקהל.

בסקר של מכון יפה נאמר, שהדבר העיקרי שעומד מאחורי ירידת מצב הרוח והמהפך בדעת הקהל הוא עניין הביטחון בכלל והביטחון האישי בפרט.

כזה הרי התחלתי. מה שהגדרתי כבעיות בתהליך השלום הוא, כמובן, עניין הביטחון הכללי והאישי. כלומר, הציפייה מהסכמי אוסלו וקהיר – גם אצל אלה שהתנגדו למשא ומתן עם אש"ף – היתה, שיש תהליך שלום, שכרוכים בו ויתורים, אבל בעקבותיו תהיה עלייה גדולה בתחושת הביטחון האישי.

האם ייתכן שטיפטפתם? אולי אתם מנסים לגרור את העגלה דרך מציאות שאינה תואמת את המהלך שלכם?

אני חושב, שהממשלה צריכה להתקדם מבלי שסקר דעת הקהל יקבע את עמדות. משום שעמדת הממשלה היא להמשיך בתהליך, כאשר ההערכה היא, שאם נתקדם, תיווצר איזושהי הפרדה, שאמנם אולי תוליך ליישות כלשהי, אבל גם תביא למצב שבו הביטחון האישי ישתפר.

כאשר לשאלה אם פישלנו או לא – אי־אפשר לקרוא כל יום סקר ולומר משהו אחר. ביום שישי הופיע ב"ידיעות אחרונות" סקר מעורכן, לפיו רוב הציבור תומך בתהליך השלום עם הפלסטינים, וגם תומך ברבין מול נתניהו. כלומר, אתה עומד תוהה ובוהה. אי־אפשר לומר שהמצב הוא חד־משמעי לכאן או לכאן, כי גם הסקר הזה היה מעורכן.

אבל גם אחרי שני הסקרים, אני חוזר ואומר שנושא הביטחון האישי עדיין מוריד את התמיכה בממשלה.

יחד עם זאת, אנחנו שומעים ורואים – בכותרות של "הארץ", למשל – שבצמרת מפלגת העבודה מודאגים מהסקרים, שמראים יתרון לנתניהו, אבל הזולט על קו הסבירה תקף. זאת הבעיה? הסבירה?

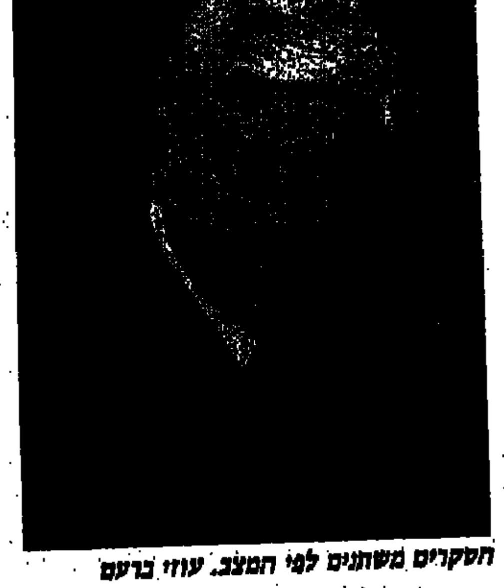
הסקרים משתנים לפי המצב. עוזי ברעם

הסבירה היא לא קו. הכוונה לקו תקיף במדיניות, והסבירה צריכה להסביר אותו. אנחנו נמצאים באמצע תהליך, והציבור להתקדם בו. יש בעיות, שאי־אפשר "ללרוך" בהן, משום שיש צורך לוודא את נושא הביטחון. וכאשר יש התנחלויות בגדה, עניין הביטחון יהיה יותר קשה בשלב השני. לכן אין לממשלה הזאת כוח – בהרכב הזה ובזמן הזה – להוריד את ההתנחלויות, או את חלקן. דבר שמכל בחינה שבעולם היה נכון לעשות, כי

ההתנחלויות היום הן רק גורם מזיק, ולא מסייע. זו הסיבה שהשלב השני הוא כל כך קשה.

חוסר כוחה של הממשלה משקף בדיוק את הבעייתיות בציבור. והאנשים שהביעו היום את דעתם בסקר, הם אלה שילכו לקלפי בעוד שנה וחצי. לכן ייתכן, כמו שאמרתי, שהממשלה מנסה להוביל את העגלה דרך מציאות שאינה מתקבלת על דעת האזרחים.

אבל יכול גם להיות דבר אחר – שהשלבים הם אמנם בעייתיים, וכשאתה עוצר בכל שלב זהו המצב, אבל בכל שתתקדם למטרה, הדברים ישתנו.

אתן דוגמה לכוונתי. אם תעשה עכשיו סקר ברחוב, מי בעד החזרת רמת הגולן, נקודה, 80 אחוז יהיו נגד. אבל אם יהיו פגישות ברמה של אסד־רבין, וידובר בשלום, והשלום יהיה מלווה בהחזרת רמת הגולן – לדעתי, התמונה תתהפך. כלומר, זה לא יהיה נכון לשפוט היום, לפי שלב מסוים, מה יהיה המצב בתחנה הסופית.

נחזור לעניין בו פתחנו: יש בציבור הרגשה, שמערכת הבחירות כבר התחילה, מבחינת ההתבטאויות והשמועות. האם ראש הממשלה לא הגזים כשאמר שהליכוד הוא סייען של החמאס?

אני לא הייתי אומר את מה שהוא אמר. לא בסגנון הזה. הליכוד אינו סייען של החמאס, אבל הליכוד והימין נבנים פוליטית ממה שהחמאס עושה. אם נשווה לנגד עינינו מצב, בו מאז אוסלו ועד עתה לא היו פיגועים, איפה היה הליכוד ואיפה היה הימין? כאשר יש תקופה ארוכה ללא פיגועים, יש התאוששות בתהליך השלום. כאשר יש פיגוע, הליכוד והימין מנצלים אותו בצורה הכי פופוליסטית ומעמדם עולה. לכן הייתי אומר, שהם הראשונים שניזונים פוליטית מכל פעולה שנעשית בידי החמאס.

ואתה מסכים לקו הסבירה, שימשיך ויהיה תקיף, או במעט אלים?

מה פירוש תקיף? צריך לזכור מה אמרו על יצחק רבין בשנתיים האחרונות: "רוצח", "בוגד"; צבי קצובר קורא מקריית־ארבע לצאת למרי אזרחי נגדו. אז מה רוצים, שראש הממשלה יסגור את הלשון הג'ינג'ית שלו על מנעול?

בסופו של דבר, אין להניח שהאנשים יצביעו לפי מידת העקיצות שבהתבטאויות, או המגבונות האישיות של מנהיגים זה בזה. זה הרי לא משחק אישי ביניהם.

גם אני חושב כך. אבל מנסים לעשות כאן הקבלה בין תהליך השלום לבין הפיגועים, כאילו החמאס הם אלה שאיתם כרתנו ברית. יש בעיה של היכולת, ואפילו הרצון של הרשות הפלסטינית להילחם בחמאס, ואנחנו מודעים לבעיה הזאת. ובכל זאת, זהו הפרטנר הכי נכון שיכולנו לבחור לנו.

היום קראתי משהו שחיים רמון אמר, ומאוד מצא חן בעיניי: שהממשלה מציעה אפשרות לדו־קיום עם הערבים, ומה שהליכוד מציע הוא דו־מוות עם הערבים. כלומר, אין שום פתרון לטווח ארוך, ואנחנו צריכים להכות לגורלנו. הרי כל המהלכים שאנחנו עושים, מטרתם לעשות יותר טוב לציבור הישראלי, ולא לציבור הפלסטיני. לגבי, נושא ההגדרה העצמית של הפלסטינים – אם תהיה להם מדינה או לא – הוא לא הנקודה המפריעה. מה שחשוב הוא, איך אנחנו מתקיימים במקום הזה לטווח ארוך. לכן אנחנו מנסים לעשות את הדבר הנכון.

לימור ליבנת: הקווים האדומים נחצו

האם מלחמת הבחירות התחילה?

לימור ליבנת: יכול להיות. בכלל, יש הרגשה ששנת הבחירות התחילה עוד לפני התאריך הקלנדרי שלה.

אמרתי "מלחמה" ולא "מאבק", כי הצדדים התחילו להוציא כלי נשק שמוציאים בדרך כלל רק בחודשים האחרונים של המאבק. הקדחתנות שעשו רבין וביבי בתנועה הן מסוג הדברים הנאמרים רק בשיאה של מערכת הבחירות.

נדמה לי, שדברים כאלה לא נאמרים אפילו בשיא המאבק. מכל מקום, עד היום לא נשמעו דברים כאלה. מה שאמר רבין, שהליכוד הוא סייען של החמאס, הוא דבר שאינני זוכרת מכל מערכות הבחירות בהן השתתפתי, מאז 1977. לא זכורה לי אלימות מילולית כל כך קשה, [...] קלים, יש צחצוחי חרבות מילוליים, אבל הפעם עברו את כל הקווים האדומים.

אינני רוצה להצדיק את האמירה הזאת, אבל אולי אומר משהו על מה שעומד מאחוריה. נניח – הלוואי – שיעברו עלינו עכשיו חודשים ארוכים של ירידה משמעותית וברורה בטרור; הלא זה עשוי לחזק את ידיו של השלטון הנוכחי ויקטין את סיכוייו של הליכוד לעשות מהפך. אז איך יוצאים מהפרדוקס הזה? הרי

לרדת מהסגנון הזה. לימור ליבנת (צילום: בועז לניר)

אתם לא רוצים שיהיה טרור, אבל לצערנו, הוא מחזק את עמדותיכם.

השאלה היא אחרת. אמרנו כל הזמן, שהתהליך המדיני הזה אינו אמיתי. ההיפך כושי עורו? ערפאת יהפוך פתאום מארגון טרור למי שמגן עלינו מפני הטרור ונלחם בו? אנחנו טענו כל הזמן שזה בלתי אפשרי, ושמדובר כאן במסיכה אחת גדולה, שתיקרע מהר מאוד. הציבור יבין שלא מדובר כאן בתהליך של שלום אמיתי.

הנה, מה שאמרנו קורה, לא משום שרצינו שיקרה. והשאלה היחידה היא, מי צדק: אנחנו, או אלה שאמרו שאש"ף יבלום את הטרור. ה"אילו" שעליו שאלת, לא יכול להיות. אילו היה מתברר שאין טרור, היה ברור שטעינו ושהממשלה צדקה. והראיה היא, שזה אינו כך.

אבל האם זה נותן לראש ממשלה רשות לומר על הליכוד שהוא סייען של החמאס? אני יודעת שיש כאן שתי אפשרויות: האחת – שראש הממשלה באמת ירד מהפסים. השנייה – שהוא אמר בקור רוח דבר מתוכנן, כדי לחמם את האווירה, להכפיש את הליכוד, לנסות וליצור דה־לגיטימציה של חצי הציבור מישראל.

או אולי, כמו שאמר השר ברעם, הוא אינו שותק עוד על דברים שנאמרו לו, כמו "רוצח" או "בוגד".

אני חושבת שמלים כאלה נאמרו על־ידי גורמים מאוד שוליים. הליכוד תמיד התנער מביטויים כאלה. מה שרבין עשה הוא, שלא הגדיר גורמים קיצוניים במלים קשות, אלא את הליכוד כולו. אבל השקפת עולמו של הליכוד מקובלת היום על מחצית הציבור בישראל, ולא מדובר כאן בגורמים קיצוניים.

אגב, אני רוצה להזכיר, שכלפי מנחם בגין קראו קריאות הרבה יותר חריפות ובאינטנסיביות הרבה יותר גדולה, והוא מעולם לא נגרר לסגנון כזה. אני חוששת מאוד, שמה שרבין אמר לא היה תוצאה של איבוד עשתונות, אלא של תכנון מראש, ואינני יודעת מה גרוע יותר. ואין זו הפעם הראשונה. בעיני זה חמור מאוד, שראש ממשלה מסית את הציבור נגד מפלגה, שהיא היום השנייה בגודלה בישראל, ואולי יותר.

אולי זה הזמן לארגן אמנה, ולהגדיר את תחומי ההתבטאויות, כדי לא להיגרר להכפשות אישיות.

הלוואי. אני חושבת שראוי שכל אחד וכולנו יחד נעשה את חשבון הנפש שלנו, כדי להגיע למצב כזה. אנחנו, בליכוד, מתנהגים גם כיום לפי אמת מידה כזאת. הביקורת שלנו עניינית, גם אם קשה – מפני שהדברים הם קשים – אבל בלי ירידה להכפשה אישית.

מכל מקום, הייתי מציעה לראש הממשלה לרדת מהסגנון הזה, כי הוא עלול להוביל לדברים נוראים.

למה כובע?

דנצ'ו ארנון הוציא ספר חדש, בשם "כובעים בראש"

דלית יאירי: מה פתאום ספר על כובעים?

דנצ'ו ארנון: כובע זה, אמנם, כולו חתיכת בד, לבד או קש, אבל למעשה זוהי הצהרה תרבותית, פוליטית, כלכלית או אתנית. הספר עוסק, למעשה, לא בכובעים, אלא במה שמתחתם – בדתות, עדות ומסורות.

מה אתה עושה בדרך כלל?

בהשכלתי אני כלכלן חקלאי, אבל אני מתפרנס מעיצוב גרפי. אני עיתונאי, כותב, מצייר, מצלם, עוסק ב"ראש ירוק", שהוא חוג למבוגרים בידיעת הארץ ואני מדריך בו.

עבדת אי־פעם ככלכלן חקלאי?

מעט מאוד, אחרי הלימודים, עד שראיתי שמשעמם מאוד לשבת שמונה שעות ביום ליד שולחן במשרד. ואז עשיתי הסבה מקצועית.

הספר הזה הוא תוצאה של "רגל־ידה" על הנושא?

לא, למעשה זה התחיל בספר על ירושלים, שכתבתי לפני חמש שנים, ושם היו פרקים על כובעים בירושלים בעדות השונות. בהוצאת "עם עובד" הציעו לי לפתח את הנושא באלבום שיעסוק כולו בכובעים. בתחילה חשבתי שאין מספיק חומר לספר, אבל בסופו של דבר התברר לי שיש חומר לכמה וכמה ספרים.

האם, כתוצאה מהעיסוק בספר, הגעת למקור של הכובע, או כיסוי הראש? הלא אדם נולד בשתחבויישו, שמו עליהם עלה תאנה, אבל לא על הראש.

לראשונה כיסו את הראש בתקופה הניאוליתית. בחפירות יריחו, הנחשבת לעיר העתיקה בעולם, נמצאו גולגלות מכוירות מלפני כ־7,000־8,000 שנים, ועל אחת מהן יש כיסוי ראש.

יש סבירה באשר לסיבה? האם בגלל השמש, או יראת השמים?

שאלתי את פרופ' עוזה זהר, שאין כמוהו מומחה לענייני השפעת מזג האוויר על האדם, ושמעתי ממנו שאין חשיבות לכובע מבחינת ההגנה על האדם. יש חשיבות לבגד שעל הגוף, אבל הראש מוגן והוא מכוסה בשערות, שמתחתיהן יש עצם וכלי דם. הכובע, למעשה, אינו שימושי.

הסרת הכובע בתקופה מסוימת, על־ידי החלוצים, היתה הפגנה, או התרסה נגד מנהג מסוים?

יש לו כובעים בראש. דנצ'ו ארנון

זו לא היתה הסרת כובעים, אלא החלפתם. כי גם החלוצים שהגיעו ארצה – והם הראשונים שהפסיקו להיות דתיים – חבשו קסקטים, ומאוחר יותר עברו לקסקטים ולכובעי טמבל, שהפכו לסמל המייצג את ישראל. אגב, כובע הטמבל נעלם מהנוף.

איך אתה מסביר את ההיעלמות הזאת?

כי בסך מייצרים היום כובעים הרבה יותר משוכללים והרבה יותר זולים, אז למה לייצר כובעי טמבל?

אבל כובע הטמבל היה יותר מכובע, הוא היה מעין הצהרה, סמל.

כמעט כל כובע הוא הצהרה או סמל, לפחות מבחינה אסתטית.

איזה מבין כל הכובעים האלה דיבר אל לבך יותר מכולם?

יש הכובע המפואר ביותר, של כלה תימניה, עם כתר זהב מסביבו – שיחזור של מה שחבשו כלות בימי בית המקדש – והוא אולי המעניין ביותר. יש הכובע הנדיר ביותר, כובע הקראים, שהשתמשו בו עד לפני כמה עשרות שנים.

ויש כובע אחר מאוד מוזר, שבמקום לשים אותו על הראש, תוחבים אותו מתחת לכתפה – הכומתה הצבאית.

זה כובע שלא נועד ללבישה, אלא הוא חלק ממדי השדה. לכובע היה בעבר תפקיד משמעותי בצבא. הוא נועד, קודם כל, להצהיר בשעת קרב על היחידה אליה משתייך החייל, לכן היה נהוג לחבוש אותו. אבל היום הקרב כבר אינו קרב פנים אל פנים, ולכן הכובע אינו חייב להיות על הראש.

על היום

רק אחד יזכה במשחק

□ פנחס ענברי

ערפאת אינו מתכוון לקדם את הקונפדרציה עם ירדן, אלא לאזן את השפעתה המסורתית בגדה על־ידי קידום מעמדה של מצרים □□□ הפגנת האדישות של הנהגת הגדה בביקורו של ערפאת ביריחו מסתירה דאגה מן הסכנה למעמדה המסורתי, לנוכח השינויים שערפאת עלול להכניס במבנה הכוחות הקיים. לשינויים האלה יש כבר ביטוי במאבקים בתוך שכם □□□ בין אבו מאזן — ועמו אבו עלא — לבין ערפאת יש כיום "משחק אפס", בו רק אחד זוכה

ביום שבו הגיע מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, ליריחו, קרו שני דברים השופכים אור על משמעות ביקורו: שר החוץ, שמעון פרס, אמר בראיון ליומון הפריסאי "לה פיגארו", כי היה רוצה לראות קונפדרציה בין הפלסטינים לירדן; בשכם הודיע ראש העירייה שערפאת מינה, בסאם שכעה, על התפטרותו. הוא אמנם חזר בו אחר כך, אבל הצורך להתפטר מעיד על מצוקתה של הנהגת הגדה המערבית, לנוכח פריסת הרשות בגדה.

ביקורו של ערפאת ביריחו היה הראשון אחרי כניסתו לשטחים, בעקבות הסכמי אוסלו. הוא נועד לסמן, כי ערפאת איננו מסתפק ברצועת עזה, וכי הוא נחוש בהחלטתו להתקדם ולפרוס את סמכותו גם בגדה. על תמיכת ארה"ב בתהליך של פריסת הרשות הפלסטינית בגדה ניתן היה ללמוד מן העובדה שסגן הנשיא, אל גור, בא לנכון לפגוש את ערפאת ביריחו. נאומו של ערפאת ביריחו צריך להיחשב, אפוא, כהצהרת כוונות לגבי קווי מדיניותו אחרי שיתפרס בגדה, ובדברים שאמר אין בשורה טובה לתקוותיו של פרס לכינון קונפדרציה; הם גם שופכים אור על נסיבות התפטרותו האמיתיות של ראש עיריית שכם.

ערפאת אינו מתכוון לקדם את הקונפדרציה עם ירדן; אדרבה, כוונתו לאזן את השפעתה המסורתית של ירדן בגדה על־ידי קידום מעמדה של מצרים. אם כי לא הזכיר את ירדן, היה ערפאת חד־משמעי לגבי דרישתו לקיים בידיו את האחריות על המקומות הקדושים בירושלים. "יסכים מי שיסכים ויסרב מי שיסרב, ומי שיסרב – שישתה את מימי הים", התריס.

התפטר על רקע סמכויות, וחזר בו. בסאם שכעה (צילום: בועז לניר)

בשטח. ייתכן שבאו, אבל שלא כבפעם הקודמת – כאשר ברגותי עמד על הבימה וניצח על קריאות התמיכה בערפאת – הם דאגו להסתיר את עצמם היטב. גם יריחו עצמה לא התרגשה.

להתפטרותו של שכעה יש, אפוא, משמעות דווקא ביום שבו הפגינה הנהגת הגדה המערבית את אדישותה, לנוכח ביקורו של ערפאת ביריחו. ההנהגה הזאת אינה אדישה, בעצם, אלא מאוד מוטרדת מן הסכנה למעמדה המסורתי, לנוכח השינויים שערפאת עלול להכניס במבנה הכוחות הקיים. לשינויים האלה יש כבר ביטוי במאבקים בתוך שכם. רשמית, שכעה התפטר על רקע מחלוקת בדבר הקצאת משאבים לתוכניות פיתוח בעיר, ועל סמכויות ביצוען. אבל צריך להכיר את טיבם של מאבקי הכוח בשכם, על מנת להבין את תמונת המצב ואת הסיבות האמיתיות למצוקתו של שכעה, ושל ההנהגה המסורתית בשכם.

מי שמאיים ותוקף את ראשי המשפחות הגדולות בשכם אינם אנשי חמאס או חזית הסירוב, אלא אנשי הביטחון של רג'וב, הפועלים שם. לצורך העניין הם נעזרים בצעירים ממחנות הפליטים הנושקים לשכם, בלאטה ועסכר, מן הכפרים ומן המשפחות החלשות. המשפחות הוותיקות, לעומת זאת, נעזרות במתנגדי רג'וב מכוח 17 ובפעילי הוועדות הפוליטיות של פתח, הקשורים בברגותי. למרות שהידיעות אינן פורצות לתקשורת הישראלית, הרי המתיחות בין חלקי פתח מתבטאת באלימות רבה, ביריות ובקטטות, כאשר לעזרת ערפאת נחלצים בני השכבות החלשות, יחד עם אנשיו של רג'וב, ובני המשפחות המבוססות, אשר בסאם שכעה נמנה עמם, נמצאים בלחץ מתמיד, כאשר צרורות נורים על בתיהם בלילות, ו"אלמונים" פורצים למשרדיהם. שכעה אמנם חזר בו הפעם הזאת, אבל לא יחזור בו בפעם הבאה, ונראה שהקרע בין ערפאת להנהגה הוותיקה הוא עמוק.

למדיניות המתגבשת של ערפאת, וללחץ שהוא מפעיל על הנהגת השטחים הוותיקה, יש זיקה ליכולתה של ישראל לבצע את הפריסה מחדש: שכן מכיוון שהוא זקוק לרג'וב על מנת ללחוץ על הנהגת הגדה, אין אפשרות למסד שיתוף פעולה בטחוני משולש, פלסטיני־ישראלי־ירדני, נגד הטרור האיסלאמי. ירדן איננה מוכנה לקבל את רג'וב כשותף אסטרטגי: היא מוכנה לשתף פעולה רק עם כוח 17, שהוא כיום בעל בריתה של הנהגת הגדה. מה עוד שאין לה עוד כל אשליות לגבי טיב מדיניותו של ערפאת בגדה, ברגע שהוא יתבסס בגדה.

וושינגטון תקשיב גם לחוסיין

האיש שמסמל היום את הזיקה לירדן הוא אבו עלא (לעומת נביל שעת', שנשאר קשור עם מצרים). אבו עלא הוא גם בעל בריתו העיקרי של אבו מאזן ונציגו המובהק בשטחים. כחבר ברשות הפלסטינית, היה אבו עלא לצדו של ערפאת ביריחו, אבל מעניין שרדיו פלסטין לא ציין אותו באותו יום בין האישים הקרובים לערפאת, אלא הזכיר, בראש וראשונה, את נביל שעת' ואת סאיב עריקאת. שמו של אבו עלא הוזכר לראשונה רק כאשר ניסה לכנס מסיבת עיתונאים נפרדת, על מנת לעורר תשומת לב. הדבר לא כוון דווקא נגד אבו עלא, אלא נגד אבו מאזן, האיש הקשור באבו עלא.

אחרי הכרזת סלים זענון, יו"ר הפרלמנט הפלסטיני, כי יש להפקיד בידי אבו מאזן את ניהול השיחות עם ישראל, ברור כי בין אבו מאזן – ועמו אבו עלא – לבין ערפאת יש כיום "משחק אפס", בו רק אחד זוכה. אבו מאזן, שהפתח הטיל עליו לקבל את התפקיד מידי נביל שעת', דורש לקבל את התפקיד בפועל, ולא לקיים את הוראותיו של ערפאת. אבל ערפאת הפגין ביריחו, כי הוא דבק בשעת' ודוחה את אבו מאזן, ולפיכך דרישת אבו מאזן היום משמעה – הדחת ערפאת.

על רקע הדברים האלה צריך להבין את הפרופורציות האמיתיות של הבטחות אל גור: הסיוע שהבטיח הוא לפלסטינים. אין לצפות לשינוי במדיניות ארה"ב בעניין הזה: היא תמשיך לתמוך בתוכניות הפיתוח עצמן, ולא ברשות. זה הפירוש הפוליטי של ההגדרה, שהסיוע יהיה עבור "הקמת תשתיות". חרף המשמעות הסמלית של פגישת סגן נשיא ארה"ב עם ראש הרשות הפלסטינית, הרי וושינגטון תהיה קשובה ביותר לא רק למה שערפאת יאמר לה – אלא גם לדבריו של המלך חוסיין, שעמו נועד גור לפני ערפאת, והשבוע ישמע אותו גם הנשיא קלינטון.

מקומו האמיתי של הסקר

הסקר הוא כלי המאיים להפוך למרכיב העיקרי של המדיניות, ובמקום שישרת את המזמין, נראה לעתים שהמזמין משתעבד לו ופועל לפיו □□□ הנשיא קלינטון הוא דוגמה מובהקת לזיגזוגים ולשינוי מגמות כתוצאה מסקרים, אשר הובילוהו בסופו של דבר למבוי הסתום אליו נקלע מימשלו □□□ המדיניות הרצויה איננה הסתגלות לסקרים, אלא חתירה לשינוי המציאות, כדי לשנותם בהתאם

□ יהודה צור

מלחמת הבחירות במשטרים דמוקרטיים נפתחת, בדרך כלל, ברגע שמסתיימת מערכת הבחירות הקודמת. שני הצדדים – המפלגות והאישים הפוליטיים – נערכים מייד לקרב החדש, והוא חלק בלתי נפרד מהמציאות הבין־מפלגתית. מגמה זו נובעת מהשיטה הדמוקרטית, כדי להפקיר כשיטה הטובה מכולם, גרועה מכולם. במרוצת השנים הלכו והשתכללו הכלים שבהם עושים שימוש המפלגות והפוליטיקאים, כדי לפלס דרכם בג'ונגל של המציאות המדינית, הפוליטית והכלכלית כאחד, ג'ונגל שנעשה סבוך יותר ויותר, כאשר הבעיות הולכות וגדלות, והתערבות [illegible] לאין שיעור. למעשה, מורכבותם של האתגרים בפניהם ניצבים היום הפוליטיקאים והמפלגות דומים להפליא לאלה שהיו בעשרות השנים האחרונות, אלא שהתקשורת, או לא היתה מסוגלת להשוות אותם כפי שהיא עושה זאת היום.

[...] האפלות של הפוליטיקה, מצטרף הצורך החיוני לעמוד בהתחייבויות השונות כאמת של הרייטינג ומכירת העיתונים. הסקרים הם כלי המאיים להפוך למרכיב העיקרי של המדיניות, ובמקום שהסקר ישרת את המזמין, נראה לעתים קרובות שהמזמין הוא עבד לסקר ופועל על פיו, גם אם הוא מתקומם נגד התנועה.

סקרים פוליטיים נערכים לעתים קרובות, כאשר כבר ברור מה תהיה התוצאה ברגע הנתון, והמזמין יוכל להשתמש בה כדי לנגח את יריביו. למרות שאנשי המדע העורכים את הסקרים מקפידים לסייג את תקפותם רק לרגע בו הם נערכים, ההסתייגות הזאת בטלה כששים לעומת התודעה הציבורית הגדולה, הסטמיעה את הסקרים והופכת אותם למציאות.

לעתים קרובות נראה, שמלחמת הסקרים מובילה רבים מן הפוליטיקאים לנקוט מדיניות הפוכה מזו שהתכוונו אליה בראשית כהונתם, בשל החשש שלא ייבחרו פעם שנייה אם לא יצייתו לתכתיבי הסקר הבליקולי. הנשיא ביל קלינטון הוא דוגמה מובהקת לזיגזוגים ולשינוי מגמות כתוצאה מסקרים, אשר הובילו אותו, בסופו של דבר, למבוי הסתום אליו נקלע מימשלו. כדי לרצות את דעת הקהל, אשר הסקרים קבעו כי לא שבעה נחת ממדיניותו, מיתן קלינטון ללא הכר את יעדיו הכלכליים והחברתיים, שינה כמעט לגמרי את תוכניתו לתיקון הבריאות הממלכתית, שהובילה אותו לנשיאות, ובכך גרם למפלתו ולמפלת מפלגתו הדמוקרטית בבחירות לבית הנבחרים לפני כמה חודשים. האופוזיציה הרפובליקנית ממילא היתה נגדו, ולא השתכנעה מהשינויים התכופים במדיניותו; לעומת זאת, תומכיו של הנשיא, שהעלו אותו לשלטון, לא ראו את מצעו מתממש, בשל השינויים התכופים שביצע בו. אותו קהל יעד – המיעוטים המדוכאים, מעוטי היכולת והליברלים – חשו שאין להם עוד בעד מה להצביע, נעדרו מהקלפי ביום המכריע בנובמבר האחרון, והעדרם הוביל לניצחון הסוחף ביותר שהיה לרפובליקאים בארה"ב בחמישים השנים האחרונות.

אולם נראה שהלקח הזה – שממנו נשבער רבין וחברי מפלגתו ללמוד, כדי לא ליפול באותו פח – [illegible]. מפלגת העבודה נמצאת היום באשר מצמדי התמיכה הקשים בקדנציה של ממשלת [...]

שפורסמו אתמול, מראים שהציבור מיליטנטי יותר מממשלתו, והוא דורש יד קשה נגד הטרור ופחות גמישות בתהליך המדיני. הסקר נערך סמוך מאוד לאירועי הדמים בבית־ליד, ונראה שהתגובות הן בהתאם. דווקא הסקר של "ידיעות אחרונות", שפורסם בסוף השבוע, מראה מגמה אחרת. הדבר מוכיח את היחסיות שבסקרים, כאשר האירועים נטולי פיגועים מסוגלים להטות את הציבור לכיוון אחר.

עם זאת, יש להכיר בעובדה הבסיסית, שהממשלה הזאת נקלעה למצב בו היא מתקשה להחליט לאיזה כיוון ללכת. אמנם היא מרכרכת עדיין על שלום, אבל בסיסה הצר מונע ממנה לנקוט בדרך האפשרית שרבין עצמו מציב. כאשר רבין אומר שחמישים ההתנחלויות שיצר הליכוד מגבירות את הטרור בשטחים, התגובה המצופה ממנו היא להודות על פינוין. אולם אין לו ולממשלתו הכוח הדרוש לביצוע המהלך. לכן הדרישות הבטחוניות שהוא מעמיד בפני הפלסטינים במו"מ על הסכם הביניים הן כה מסובכות, עד שהן מעוררות קשיים רבים וגורמות לציבור תחושה של דריכה במקום, של היעדר הישגים בתחום המדיני ושל מחיר כבד מדי לעומת התמורה. מצד שני, הפלסטינים חשים שהם רחוקים מלקבל אפילו מקצת ממה שקוו לו בתהליך המדיני.

בעשרים החודשים שעדיין נותרו עד לבחירות, הסקרים עשויים להשתנות, אם המציאות תשתנה. אם ישאלו היום, למשל, את האנשים ברחובות תל־אביב אם הם מוכנים לוותר על רמת הגולן, רוב רובו של הציבור ישיב בשלילה. אולם אם בעוד שבועיים ייפגשו ראש הממשלה והנשיא אסד, וכתום המגעים ייחתם הסכם עקרונות והנשיא יבוא לשכנע – יתברר אולי שכל הסקרים לא ימנעו מרוב הציבור לתמוך דווקא בנסיגה מן הגולן תמורת שלום. הדבר כבר הוכח מעל לכל ספק לפני הסכמי אוסלו ולפני בואו של סאדאת, כאשר שינויים משמעותיים גרמו תוך שעות לשינוי גישתם של משיבי הסקרים, בהתאם לשינויים שחלו בשטח.

אולם כל זה, כאמור, תלוי במידה מאוד בגלמים ובמרכיבים. הסקרים אינם חזות הכל, אבל בהצטברות מסוימת הם מצביעים על כיוון. המדיניות הרצויה איננה הסתגלות לסקרים, אלא חתירה לשינוי המציאות, כדי לשנות [...]

סובסידיה לקרנות או לפנסיונרים

צבי טימור □ נור הורם

חלק מהפרשנים הכלכליים, ופקידים בכירים באוצר, מתייחסים להסדר הפנסיה שהושג בין ההסתדרות לבין הממשלה כאל סובסידיה לקופות הפנסיה ההסתדרותיות. זהו תיאור מסולף, כי במידה שניתנת סובסידיה, היא ניתנת לפנסיונרים, ולא לקופות הפנסיה. דו"ח מבקרת המדינה קובע, כי "שיעור העלויות בקופות גמל בנקאיות גדול מזה שבקרנות הפנסיה ההסתדרותיות, ואילו שיעור העלויות בחברות ביטוח גדול במידה ניכרת מזה שבקופות הגמל". (דו"ח 43, עמ' 8). עוד קובע הדו"ח, כי קופות הפנסיה זכו להגנה בדיוק כמו תוכניות ביטוח החיים.

כלומר, הגרעון האקטוארי לא נבע מחוסר יעילות, אלא מבעיה אימננטית. קופות הפנסיה מכרו סחורה יקרה מדי בזול מדי; הפרמיות היו נמוכות מדי ביחס לעליית תוחלת החיים ושיעור המצטרפים החדשים לקופות הפנסיה.

יתכן שהיו בקופות מעשים חריגים והערמות, ואולי גם מעשים פליליים. דברים אלה חייבים להיבדק. אם ההסתדרות, כנאמן, גרמה נזק לקופות, היא חייבת לפצות אותן. אם היו פקידים ומנהלים שעברו עבירות, הם חייבים לעמוד לדין. אולם עניינים אלה אינם מסבירים אלא חלק קטן מהנושא של הגרעון האקטוארי.

הגרעון האקטוארי של מיליארדים נוצר כתוצאה מהנחות מוטעות, עליית תוחלת החיים, קבלת עולים בגיל מבוגר, ובמיוחד כי האוצר לא רצה לייקר את עלויות העבודה. האוצר מסבסד את עלויות העבודה באופן ישיר למעסיקים, ויש להוסיף את ערבות המדינה לפנסיונרים לסעיף "הוזלת עלות העבודה" בתקציב מדינה. במקרה זה, במקום 5 מיליארד ש"ח, שמחולקים כיום, יסתכם הסעיף התקציבי ב־6 מיליארד ש"ח. מעניין, שהפרשנים הכלכליים לא זועקים כאשר הממשלה מסבסדת את עלויות העבודה באמצעות הביטוח הלאומי ב־5 מיליארד ש"ח ויותר.

הסילוף השני הוא, כי מחיר הכסף לטווח ארוך הוא 3%. העתיד אינו ידוע, אך לפחות לגבי העבר היו שנים רבות בהן הבנקים שילמו 7.5 אחוזים ונתנו משכנתאות כ־10 ואפילו ב־13 אחוזים צמודים. אם הקרנות יכלו להשקיע את כספן באופן חופשי, הן היו מתעשרות בשנים אלה. אולם הממשלה כפתה עליהם בחוק את המונופול שלה על שוק ההון.

אז אם משחקים משחק חדש, כדאי להתחיל את המשחק מההתחלה. תקופות ארוכות למדי סיבסדו קופות הפנסיה את הממשלה, ולא להיפך.

טענה דמגוגית נוספת היא, שההסדר הוא על חשבון משלם המיסים. אולם 750 אלף מקבלי הפנסיה הם משלמי המיסים והעיקריים במדינת ישראל. כלומר, משלם המיסים מבטיח את זכויות הפנסיה למשלם המיסים.

לא רק ממשלת ישראל נוהגת לתמוך בקופות הפנסיה. ממשלת ארה"ב נהגה כך כאשר הבטיחה רשת ביטחון לקופות ההלוואה והחיסכון ב־500 מיליארד דולר (לא טעות). ממשלות באירופה מבטיחות שיעורי ריבית גבוהים יותר, של 6־8 אחוזים, על הפקדות לטווח ארוך של 30־40 שנה לקופות הפנסיה, ועל־ידי כך מבטיחות את אוכלוסייתן לעת זיקנה.

ממשלה חייבת לדאוג, בין יתר תפקידיה, לקיום נאות של אוכלוסיית המדינה בגיל שלאחר העבודה. לחלק את ההכנסה הפרמננטית להכנסה שוטפת ולחיסכון. הממשלות טעו, כאשר לחצו לקיים את ההסדר הקיים של פרמיות נמוכות מדי, שצבר גרעון אקטוארי כל הזמן. וההסתדרות טעתה כפל כפליים, כאשר לא דרשה בחוזי העבודה לתקן את המעוות, על בסיס התחזיות החדשות של תוחלת החיים. התיקון היום הוא תיקון רטרואקטיבי, על חשבון גידול מרשים בתוצר הלאומי הגולמי שיצרו אותם אנשים שעל הפנסיה שלהם מדובר.

בקופות הגמל הבנקאיות הממשלה גרמה להפסדים והסתמכה על כך כי בשנים קודמות היו לוח רווחים של 10־12 אחוזים לשנה. היא דאגה רטרואקטיבית לכך שהתשואה הרב־שנתית הממוצעת בקופות הגמל לא יעלה על 3 אחוזים. לתקן רטרואקטיבית לרעת העמיתים כנראה מותר, לטובתם – אסור.

מבזקים כלכליים

סדנה לעוסקים במכירת מוצרים יקרים במיוחד

■ היום ומחר מתקיימת במלון הילטון תל־אביב, ביוזמת המרכז הישראלי לניהול, סדנה לעוסקים במכירת מוצרים יקרים במיוחד (Mega Sales). מנכ"ל המי"ל, חיים קמיניץ, מציין כי מכירת מוצרים יקרים במיוחד מחייבת הכשרה מיוחדת של אנשי מכירות, שכן אין דומה מכירת מכשיר טלוויזיה למכירת מטוס מנהלים. לדבריו, הכשרה זו צריכה לתת מענה למיוחדות המוצר, כמו מחיר גבוה במיוחד, סביבת עבודה בינלאומית, בעיות טכנולוגיות מסובכות ועוד. מטרת הסדנה, לתת למשתתפים כלים מעשיים וטכניקות לביצוע יעיל של מכירת מוצרים יקרים במיוחד.

מלחמת המותגים

■ המועדון הישראלי לשיווק מתקדם מיסודו של המרכז הישראלי לניהול יקיים מחר, במלון קרלטון בת"א, ערב עיון על מלחמת המותגים בישראל. בערב יובאו סקירות ערכניות על המגמות והאורגנות בתחום זה מפי מנכ"לים של חברות מהמובילות במשק. ינחה ד"ר חזי אופיר מביה"ס למינהל עסקים באוניברסיטה העברית, וישתתפו דן ביברו, מנכ"ל טמפו; יורם דר, ראש אגף הסחר בקראוס, ליאור רייטבלט, מנכ"ל סופרפארם, וד"ר דן הרמן, מנהל השיווק של קבוצת הביטוח מגדל.

בסיום הערב יתקיים פאנל בהשתתפות אמנון דיק, מנכ"ל השקם ויו"ר המועדון הישראלי לשיווק מתקדם, עזרא ברגר, מנכ"ל ויטה, יורם באומן, מנכ"ל משרד הפרסום באומן בר־ריבנאי, אבנר ברק, מנכ"ל דנשר שיווק, עורי גונן, מנכ"ל ביתן, וארנון טיברג, מנכ"ל סוכנויות מכוניות לים התיכון.

יו"ר המועדון לשיווק מתקדם מציין, כי השינויים הפוליטיים והכלכליים מרחיקי הלכת מביאים בעקבותיהם כניסה מסיבית של מותגים בינלאומיים חדשים. לדבריו, הסרת החרם הערבי והפיאסקו הגבירה את התחרות בין חברות בינלאומיות בעלות מותגים רבי־עוצמה, ואין ספק שתהליך זה יילך ויגבר בעתיד. עוד אומר דיק, כי במקביל אנו עדים להיווצרותם של מותגים פרטיים בקצב מואץ, תופעה המחזקת את רשתות השיווק ומגבירה את התחרויות בתחום המותגים.

שפל היסטורי חדש — 87.95 ין לדולר

כסף עולמי

ארה"ב

בשבוע שעבר (17־21.3.95) התחזק הדולר ל־1.4170 מר"ג, לאחר 1,3880 מר"ג, ונחלש ל־88.90 ין, לאחר 89.10 ין.

במהלך השבוע נחלש הדולר לשפל היסטורי חדש ביחס ליין – 87.95 ין לדולר. ביחס למר"ג נחלש עד ל־1.38 מר"ג.

פרסום נתוני הסחר ביום ד' איכזב את השוק. הגרעון המסחרי של ארה"ב גדל בינואר ל־12.23 מיליארד דולר, לעומת 7.26 מיליארד דולר בדצמבר. הגרעון המסחרי מול יפן דווקא ירד ב־12.5%, ל־4.86 מיליארד דולר.

ביום ו' התחזק הדולר, לאחר ששוקי הכספים בארה"ב התחזקו. והתחזקותם נבעה מפרסום נתוני ההזמנות למוצרים בני־קיימא, שירדו בפברואר ב־0.8%. בשוקי האג"ח והמניות חששו, כי עלייה בהזמנות תאלץ את הפדרל ריזרב להעלות את שערי הריבית, למרות שהמשק האמריקני מראה סימני האטה בקצב הצמיחה.

השבוע עומדים להתפרסם נתונים כלכליים רבים, בנוסף לישיבת ועדת השוק הפתוח של הפדרל ריזרב (FOMC), שתתקיים ביום ג'.

המסחר בתחילת השבוע יתמקד, על כן, בציפיות להחלטת ה־FOMC בנושא הריבית. באותו יום יפורסם גם מדד אמון הצרכנים של ה־CONFERENCE BOARD לחודש זה. צופים ירידה ל־97 לעומת 99 בפברואר.

בסוף השבוע יפורסם התיקון השני לתמ"ג הרבע האחרון של 94. בשוק לא צופים שינוי. כן יפורסם מדד אמון הצרכנים של אוניברסיטת מישיגן, הצפוי לרדת ל־90%, מ־91.8% בפברואר.

גרמניה

הסיבה העיקרית לכך שהשווקים נותרים פרו־מר"ג ואנטי־דולר היא שלא היה כל שינוי במדיניות הכלכלית והפוליטית, שגרמו להתחזקות המר"ג מלכתחילה.

פרסום נתוני כמות הכסף M 3 חיזק את התשקפה ששערי הריבית בגרמניה לא יועלו בקרוב, לפחות לא בישיבת מועצת הבונדסבנק השבוע.

ה־M3 ירד ב־3.8% בפברואר, לאחר שהשוק ציפה לירידה קטנה יותר, של 3%.

ה"התערבות" העיקרית שנערכה בשוק היתה מילולית; בראשותו של נגיד הבונדסבנק טייטמאייר, שחזר והצהיר כי הדולר נסחר ברמה הנמוכה מערכו, בהשוואה לתנאים הכלכליים. כן אמר, שמטבעות המנגנון (EMS) נסחרים אף הם מתחת לערכם, ושעליהם לשוב ולהתקרב לשערי האמצע שלהם. במיוחד הדגיש טייטמאייר כי הפרנק הצרפתי לא יגיע לרמת ההתערבות שלו (3.89 פר"צ למר"ג).

מה שלא נאמר, והיה יכול לעצור את התקדמות המר"ג, היה שהבונדסבנק מעוניין במר"ג חלש יותר, ושהוא מתכנן להוריד מעט את הריבית. לדברי טייטמאייר, מדיניות הבונדסבנק לא יכולה להיות מוכתבת ע"י תנודות בשוקי המט"ח, ושיעור האינפלציה בגרמניה המערבית (2.4%) הינו גבוה מדי.

יפן

היין התחזק בשבוע שעבר לשיא היסטורי חד – 87.95 ין לדולר.

מכירות של משקיעים ויצואנים יפניים, לקראת סגירת הספרים ביפן ב־31 במארס, המשיכו להכביד על הדולר.

התחזקות היין נמשכה

הבנק המרכזי של יפן התערב במסחר, בניסיון למנוע את המשך התחזקות היין, אך מאמציו לא הועילו.

שמועות שהבנק המרכזי של יפן אינו מתנגד לכך שהיין יתחזק עד לרמה של 78.82 ין לדולר הוכחשו ע"י הבנק המרכזי, וסיפקו תמיכה זמנית לדולר.

נציג הסחר של ארה"ב (USTR), מיקי קנטור, הודיע שהמו"מ על הסכם סחר בנושא הרכב יתחדש ביום ב'.

שערי ספוט	מר"ג/$	לישט/$	ין/$
השער הגבוה ביותר	1.3803	1.5994	87.95
השער הנמוך ביותר	1.4220	1.5700	90.32

תחזיות ל־31.3.95	
מר"ג	1.4020
ין	87.50

הסקירה הוכנה ע"י מחלקת המט"ח של בנק הפועלים

הגישה הטכנית לשווקים

■ העיתונאי רפי פרטין, המתמחה בנושאים פיננסיים, יהיה אורח לצהריים של הפורום הבכיר לניהול השקעות בניירות־ערך של המי"ל וירצה על הגישה הטכנית לשווקים. המפגש יתקיים ביום רביעי, 29.3.95, בשעה 13.00 במלון רמדה קונטיננטל בת"א. ינחה צבי לובצקי, יו"ר הפורום.

במרכז לניהול מציינים, שהגישה הטכנית לשווקים מבוססת על ניתוח עובדות שאינן שנויות במחלוקת, ומשודרות על־ידי השווקים עצמם, בניגוד לניתוחי שוק מקובלים, הנסמכים על הערכות ואומדנים כלכליים. בעולם קיימות גישות מנוגדות לטכניקה זו, החל מאמונה כמעט עיוורת בה וכלה בביטולה המוחלט, בטענה של חוסר תקפות. הניסיון המצטבר מראה, כי דווקא שילובן של שתי הגישות יחד עשוי להניב תחזיות משופרות.

המחשמלים השקטים של בזק

■ חברת בזק רכשה בימים אלה מפ.ג.ק. גנרטורים 70 גנרטורים דיזל ניידים, הניתנים לגרירה בקלות, המיועדים לפיזור בכל המרכזים האזוריים של בזק, כדי לתת תמיכה למרכזיות שכונתיות במקרה של תקלות במערכת החשמל. שווי העיסקה – כ־2 מיליון שקל.

פ.ג.ק. גנרטורים התקינה בכל אחד מהגנרטורים הגנה אקוסטית מיוחדת, על מנת לאפשר עבודה שקטה של הגנרטורים בשעות הלילה, מבלי להפריע את מנוחת השכנים באיזור.

מכון היצוא ישתף פעולה עם מרכז הבנייה

■ מכון היצוא הישראלי ומרכז הבנייה הישראלי ישתפו פעולה, במטרה להפוך את מרכז הבנייה למנוף להגדלת היצוא על־ידי עידוד ביקורי מבקרים ונציגי חברות מחו"ל – על כך הוחלט בפגישה שהתקיימה במכון היצוא עם יעל ארן, מנכ"ל מרכז הבנייה, ועם אדריכלית המרכז, חוה שטרית.

אשר אמרן, מנהל מחלקת מתכת ומכונות באגף השיווק במכון היצוא, מסר כי באחרונה גוברים הפניות והביקושים למוצרים ותשומות לענף הבנייה, במיוחד ממדינות שכנות. לדבריו, מרכז הבנייה הישראלי יכול לשמש מקום [illegible] מפגש ותצוגה מתמדת לקניינים פוטנציאליים.

עוד סוכם בין שני הגופים, כי חברי מכון היצוא שיציגו את מוצריהם במרכז יזכו להנחות. פועל יוצא של שיתוף הפעולה יהיה הקמת ביתן מידע משותף בתערוכת הבנייה אפרוביולד בדרום אפריקה והשתתפות משותפת בתערוכה ביוסטון שבטקסס.

מכרז בינלאומי על פרויקט מי השפכים באירביד שבירדן

■ חברת ר.ע.י. אינטרנשיונל, המספקת את שירות המכרזים Alert Red, קיבלה בימים אלה פרטי מכרז המתפרסם בירדן והפתוח לחברות ישראליות, בתחום טיפול במי השפכים באירביד שבירדן.

המכרז הוצא על־ידי רשות המים של משרד המים וההשקיה הירדני, בשיתוף עם משרד השיכון והעבודות הציבוריות שם. הם מבקשים הצעות לאספקה ובנייה של פרויקט מי השפכים של אירביד. הפרויקט כולל תכנון, אספקה והרכבה של כ־22.5 ק"מ צנרת לאיסוף מי שפכים.

המכרז מופנה לקבלנים בעלי ניסיון ממדינות זרות העונות לקריטריונים של הבנק האירופי להשקעות, ולקבלנים ירדניים. גבי פאינרו, מנכ"ל ר.ע.י. אינטרנשיונל, ממליצה לקבלנים הזרים להתקשר עם קבלנים מקומיים לצורך קבלת המכרז וביצועו.

מבנים מתועשים למדגסקר

שר החוץ של מדגסקר, ז'אק סילא, נפגש במפעל הארגז שבצורימן עם מנכ"ל השלובה הארגז, מאיר אבוטל, כדי לבדוק אפשרויות לרכישת עשרות אלפי מבנים מתועשים למגורים. המבנים שמדגסקר מבקשת לרכוש הם מבני עץ, כיוון שבמדגסקר המשופעת ביערות יש מאגר ענקי של חומרי גלם מעץ, מה שיוזיל את עלות הבנייה. אבוטל מסר לאורחו, כי בישראל עלות [illegible]

"הדרך לכוכבים חסומה"

מוסקווה של תעשיית החלל הרוסית, הפיל הלבן הגדול בעולם

□ אליין מונאגן

■ מיתקנים הענקיים של תוכנית החלל הסובייטית לשעבר מעלים אבק באתר הסודי (לשעבר) בקזחסטן, ועשוי להתברר שזה הפיל הלבן הגדול ביותר, שראה העולם מעודו. גם כאשר הרוסים חגגו את שיגור האסטרונאוט האמריקאי הראשון בטיל סויוז, ודיברו על שיתוף פעולה, קדמה והרמוניה עולמית, ביכו עובדים ערכיים בתוכנית החלל בבייקונור את סופו של עידן גדול ואת התפוררות עולמם.

"זו לא הרגשה, זה כאב", אמר המהנדס הראשי גריגורי סוניס בן ה־58, המשמש כנשיא פרויקט "אנרגיה" – טיל ששוגר בפעם האחרונה בשנת 1989. מצב רוח של דיכאון אופף את ההנגרים העצומים של בייקונור, בהם שוכנים רוממים הטיל "אנרגיה" ומעבורת החלל "בוראן". רבים מן העובדים, כמו סוניס, עסקו במשך עשרים שנה בבניית כלים, שאחר כך טסו רק פעמים ספורות. על שלט בכניסה לאתר הנידח כתוב: "הדרך אל הכוכבים".

קוסמונאוטים רוסים במסיבת עיתונאים

ברה"מ לשעבר הוציאה יותר על ה"בוראנים" שלה משהוציאה אמריקה לשעבר על פרויקט המעבורת שלהם (20 מיליארד דולר). "כל תעשיית החלל הרוסית נאבקת על חייה, וזה כולל תוכניות מטוסים ורכבי חלל", אמר המומחה לתעופה קרייג קובו, "המצב הדרמטי ביותר שורר בתחום החלל, בגלל קריסת התוכניות של 'אנרגיה' ושל המעבורת", אמר קובו, העומד בראש המשרד הפריסי של סוכנות העת "אוויאיישן ויק אנד ספייס טכנולוג'י".

ולדימיר סמיונוב, ראש חברת "וידאוקוסמוס" העוסקת בשיווק תוכנית הלוויינים המסחריים של מוסקווה, אמר שברה"מ בנתה חמש מעבורות מסוג "בוראן" בין 1981 ל־1989, ולא המשיכה בתוכנית. אך סוניס עדיין משוכנע, שלפחות שני טילים, שנבנו ב־1989 ו־1991, ישוגרו בסופו של דבר.

ברה"מ הדהימה את הקהילייה הבינלאומית בשנת 1961, כאשר יורי גאגארין היה לאדם הראשון בחלל, אך לדברי הסגנית בת ה־47 של סוניס, ניבה איוואנובנה, מנהיגי רוסיה – שעדיין רוצים בתוכנית חלל לאומית רבת עוצמה – מודיים יותר בלשונם מאשר בהוצאת כספי. "אין כל תקווה ש'אנרגיה' ישוגר אי־פעם. אולי, אם יחול שינוי בממשלה...", אמרה איוואנובנה, העובדת בבייקונור 25 שנה. "אתה יודע, שהנשיא ילצין לא ביקר אצלנו אפילו פעם אחת? כל היתר באו: ברז'נייב, חרושצ'וב, גורבצ'וב, נאזרבאייב (מנהיג קאזחסטן) עם הבטחות גדולות".

רוסיה הקטינה השנה את תקציב החלל שלה במחצית, ולמגזר הצבאי חסרים 2.8 טריליון רובל (600 מיליון דולר) לפיתוח חלל – אמר סרגיי גורבונוב, דובר היחידות של כוחות החלל הצבאיים. התוכנית המשותפת לבניית תחנת חלל בינלאומית ב־2002 אמורה להכניס לרוסיה 400 מיליון דולר, אך בעיני איוואנובנה זה כסף קטן.

סוניס רואה ב"אנרגיה" טיל של המאה ה־21, משום שהוא מסוגל לשאת מטען עד מאה טונות. "כאשר בנר[illegible]

מארק הס, דובר נאס"א (מינהל האווירונאוטיקה והחלל הלאומי של ארה"ב), אומר שלארה"ב אין צורך לשאת מטענים כה גדולים אל החלל.

רוסיה שומרת את פיליה הלבנים בנפטלין ומחזיקה צוות מינימלי, כדי להבטיח שעודם מתפקדים. אך לדברי איוואנובנה יפוג כושר התיפקוד של אנרגיה ב־2001 – מוקדם מכדי להותיר תקווה כי ישוגר אי־פעם. "עצוב מאוד לראותו שוכב כמו דינוזאור, כאשר הוא מסוגל להביא משלחות בינלאומיות אל הירח ואל המאדים", אמר קובו מ"אוויאיישן ויק".

אך לדבריו יש שתי נקודות אור בתעשיית החלל הרוסית, ואחת מהן היא שארה"ב משלמת לרוסיה 150 מיליון דולר לבניית לבה של תחנת החלל הבינלאומית, האמורה להיקרא "אלפא".

השנייה היא עסק משותף בין חברת "לוקהיד" האמריקאית לבין מפעל החלל "חרוניצ'ב" רב־העוצמה ברוסיה, לשיגורים מסחריים על טיל "פרוטון" הרוסי. שתי החברות מקוות לשגר שלושה עד ארבעה טילים בשנה, כאשר כל שיגור יכניס בין 70 ל־80 מיליון דולר, ורוב הכסף יינתן לתעשייה הרוסית.

(רויטר)

סיפור חוץ

קשה להתרגל ליהירות הגרמנית

באיזור הגבול הצ'כי־גרמני יש התעוררות כלכלית רבה. הצ'כים נהנים מן הכסף, אבל סובלים מבעליו הגרמנים

□ יאן לופוטקה

צ'כים בעיר הגבול חב מסכימים להיענות לקריאתו של הנשיא ואצלאב האוול לפתוח דף חדש ביחסים עם הגרמנים, אך היו רוצים שהללו יתנהגו קצת יותר יפה. האנשים כאן – שהיו עדים לפרק החשוך ביותר ביחסי צ'כים־גרמנים, זה שבמאה העשרים – מקבלים בברכה את השגשוג הכלכלי שמביאים הגרמנים, אך סבורים כי הללו אינם לוקים בעודף צניעות.

"הגרמנים מתנהגים כאילו המקום היה שלהם, כאילו הם האדונים כאן", אמרה לינקושה, בת 45, העובדת במפעל בגדים בעיר זו, המרוחקת 8 ק"מ מן הגבול הגרמני; "צ'כים רבים אכן מגלים כלפיהם יחס כנוע, ומוכנים לעשות הכל כדי לזכות בכמה שטרות של 'דויטשמארק'". בנאום, שנשא לאחרונה, ייחד האוול את הדיבור על יחסי האהבה־שנאה בין צ'כים לגרמנים: "גרמניה היא לנו השראה וכאב, מקור לטראומות מובנות, למשפטים קדומים ומושגים מעוותים לרוב, אך גם לסטנדרטים שאנו מאמצים. יש הרואים בגרמניה את הגדולה בתקוותינו, ואחרים – את הסכנה הגדולה ביותר", אמר; "יש לשים קץ אחת לתמיד לעימות ולהחליפו בשיתוף פעולה".

חב קשורה במאורעות בסוף מלחמת העולם השנייה, ששמו קץ למאות שנים של שיתוף פעולה, היא עשויה לשמש כדוגמה ליחסים הדו־משמעיים בין שני העמים כיום. עד 1945 היו רוב תושביה בני המיעוט הגרמני בצ'כוסלובקיה, הגרמנים הסודטים. בחב – שנודעה אז יותר בשמה הגרמני אֶגֶר – ייסד קונראד הנליין את מפלגת הסודטים הפרו־נאצית שלו. בהסכמת בריטניה וצרפת, השתמש היטלר ב־1938 בגרמנים הסודטים כתירוץ לפלוש אל אזורי הגבול של הרפובליקה הצ'כית דהיום, ומאוחר יותר לכבוש את הארץ כולה. ב־1945 גירש הנשיא אדוארד בנש כ־2.5 מיליוני גרמנים מארצו וחב הפכה לעיר צ'כית. אחר כך ניתקה המלחמה הקרה במידה רבה את הקשרים עם המערב.

כיום זורמים אלפי גרמנים ללא ויזות לחב ולערי גבול צ'כיות אחרות, כדי לערוך קניות, לאכול במסעדות ולרכוש משקאות וריפים בזול. אפילו אלה שזוכרים את הכיבוש הנאצי, מוכנים לסלוח על העבר ולהלל את גרמניה הדמוקרטית שלאחר המלחמה. "מה שקרה לפני 50 שנה ומעלה הוא נחלת העבר. הם השכנים שלנו, ועלינו לשמור על יחסים טובים איתם", אמר מילן, בונה כלי נגינה בן 62; "זם אומה בעלת מסורת תרבותית ותודה לאל, זוהי מדינה בעלת משטר דמוקרטי חזק", אמר.

יש גרמנים הבאים הנה בגלל הבירה הזולה, משתכרים ומסתבכים בצרות. גל המבקרים גם מעודד זנות לאורך כבישי הגבול, ותושבי חב קובלים, שהגרמנים משליכים כאן זבל לרשות הרבים, דבר שלעולם לא היו עושים בבית. אשתקד ירו שוטרים ופצעו אנושות שני תיירים גרמנים, שהואשמו בעבירות תנועה. הממשלה פרסמה הודעת התנצלות, אך האורחים הגרמנים והאשמו כי אינם מכבדים את החוקים הצ'כיים. גם הצ'כים אינם טלית שכולה תכלת. כפרים גרמניים בגבול מוסרים על עלייה תלולה בפשעים קלים, המבוצעים על־ידי מבקרים מעבר לגבול, אף כי רבים מן העבריינים הם בני מדינות אחרות במזרח־אירופה ולאו דווקא צ'כים.

הכסף הגרמני הביא שגשוג לחב, שהיתה עיר קודרת ומוזנחת לפני נפילת הקומוניזם ב־1989. רבים מבנייניה ההיסטוריים שופצו, ומסעדות וחנויות הומות פעילות. "מגיעים הנה גרמנים רבים, אולי רבים מדי, אך אנו זקוקים להם. הכלכלה צומחת בעיקר הודות לתיירים הגרמנים", אמר יירי, סטודנט אוניברסיטה בן 20. גם איחודה של גרמניה ב־1990 אינו מעורר בו פחד. "אינני חש מאוים על־ידי גרמניה המאוחדת. אני חושב שהבעיה הזאת חלפה ואיננה עוד".

הבעיה היא המנטליות. "זהו עם רעשן ומתנצח", אמר ראדק צרוח, בעל דוכן עיתונים בעיירת הגבול הסמוכה אש; "הדבר החיובי שאוכל לומר עליהם הוא, שהם מתמשמעים מאוד – אבל רק בביתם, בגרמניה. כאן הם מתנהגים כמו חזירים".

(רויטר)

קנדה על הקו

בתי הכלא כורעים תחת העומס

□ גלעד דוחן, טורונטו

מערכת בתי הסוהר הפדרלית של קנדה קורסת. בתאי מאסר ששטחם חמישה מ"ר והמיועדים לאדם אחד, משכנים תכופות שניים ואפילו שלושה אסירים. העומס נוצר לא רק בגלל הגידול המתמיד במספר הכלואים, אלא גם בגלל הארכת תקופות המאסר וריצוי התקופה כולה.

בחלוקת העבודה בין בתי הסוהר המחוזיים לפדרליים, אחראית ממשלת כל מחוז על כליאתם של שפוטים, שנידונו לתקופות קצרות יחסית – שנתיים פחות יום. אדם שנידון לפרק זמן ארוך מזה, מקומו ברשת הפדרלית. 92 אחוז מאוכלוסיית בתי הסוהר הם גברים, והמספרים ברשת הפדרלית עומד היום על 15,600 איש. 40 אחוז מהם נידונו על עבירות חמורות: רצח, ניסיון לרצח, הריגה, תקיפה מינית, שוד אלים ועבירות אלימות אחרות.

הנטייה הנוכחית במדינה הצפונית היא, להשאיר מאחורי מנעול ובריח שפוטים מסוג זה זמן רב ככל האפשר. כלי התקשורת ודעת הקהל מפעילים לחץ בלתי פוסק בשנים האחרונות, והתוצאות כבר מורגשות: שופטים מטילים תקופות מאסר ארוכות יותר על עבריינים אלימים, והממונים על שחרור מוקדם ברוב המדינה נוטים פחות לתמוך לקצר תקופות מעצר בגין התנהגות טובה – ואת למרות שרק 15 אחוז מהזוכים לקיצור זה, חוזרים לבתי הסוהר.

התענוג עולה לאוצאות במיליארד דולר (קנדיים) לשנה, על פי ההערכה השמרנית ביותר, והמחיר הוא 48 אלף דולר לאסיר. [illegible]

את מצוקת האיכלוס, הרגש העיקרי במדיניות הממשלה הפדרלית והממשלות המחוזיות הוא על תקציב מאוזן. לשון אחר, קיצוץ דרסטי בשירותי הרווחה, עליהם גאוותה של קנדה. לא לשווא משדרים ביל והילרי קלינטון לנגד עיניהם את מערכת הבריאות הקנדית, כדגם לחיקוי לארה"ב. מבחינת מערכת השירותים לתושבים, קנדה היא במידרש "אירופה", ולא "אמריקה".

משמעות הקיצוצים היא, שאין בונים בתי כלא נוספים, ולא מוסיפים תקנים לסוהרים ולמטפלים אחרים. נהפוך הוא, בתקציב לשנת הכספים הבאה ולזו הבאה אחריה מדובר על צמצום כ־14 אחוז במצבת כוח האדם של הממשלה הפדרלית. 45 אלף עובדים יפוטרו תוך שנתיים. אין ספק שהדבר יגביר את המצוקה בבתי הכלא ויוריד את רמת השירותים לאסיר. יש הצופים התפרצויות אלימות ומהומות. לאסירים כאן, כבמדינות אחרות, אין שדולה של ממש שתפעל למענם. הפוליטיקאים, הרגישים תמיד להלך הרוח בציבור, דורשים עונשים כבדים יותר ואכיפה נמרצת יותר.

ב־1982 מנתה הרשות הפדרלית העוסקת בנושא כ־8,938 אסירים, וב־1992 כ־11,783. כתוצאה משינויים בסקירות החוק הפלילי, יגיע מספרם בשנת אלפיים, על פי האומדן, ליותר מ־18 אלף.

קהילה בגידול מואץ

בימים אלה פרסם המרכז ללימודים אתניים ולתכנון שבאוניברסיטת מקגיל במונטריאול, את המחקר המקיף ביותר שנערך אי־פעם על יהודי קנדה. ב־1991 נקבע מספרם ל־356,315 נפש. זוהי אחת הקהילות היהודיות הגדלות בקצב מהיר במיוחד, יותר בגלל הגירה מאשר [illegible]

היהודים מעדיפים, כרגיל, להתיישב בערים, בפרט בגדולות יחסית. כמעט כולם שוכנים בשבע ערים: קהילת טורונטו מונה 162,605 יהודים, מונטריאול 101,210, ונקובר 19,375, וויניפג, בירת מחוז מניטובה, מונה 15,050 יהודים. בין שתי מלחמות העולם הופיעו בעיר זו שני עיתונים יומיים ביידיש! אוטאווה, בירת קנדה, תופסת את המקום החמישי עם 11,555 יהודים. באדמונטון, בירת מחוז אלברטה, חיים 5,430 יהודים. בהמילטון שבמחוז אונטריו, מרכז תעשיית הפלדה הקנדית, מתגוררים 5,145 יהודים.

המחקר המקיף מצביע, בין השאר, על תופעה שנצפתה כבר מזמן – מעמד הבכורה של קהילת טורונטו, הולך ומתבסס עם השנים. רוב המהגרים היהודים לקנדה באים משלושה מקומות: חבר העמים, ישראל ודרום אפריקה. בסדר זה. גודלה של קהילת הישראלים נאמד בכ־40 אלף, אולם מהיעדר קני מידה מקובלים לקביעת "מיהו ישראלי", אין מספר מדויק.

יהדות קנדה עברה בגודלה את יהדות בריטניה, והיא תופסת עתה את המקום החמישי בעולם, לאחר ארה"ב, ישראל, רוסיה וצרפת.

הדו"ח מביא שלל מימצאים, שחלקם נאספו לראשונה בתולדות המדינה הצפונית. מספר ניצולי השואה נאמד ב־27 אלף. מספר יהודי טורונטו שהכנסתם השנתית עולה על 75 אלף דולר, גדול פי שלושה מזה של הקנדיים בעיר. הם מהווים כרבע מכלל הרופאים ורואי החשבון, וכ־10 אחוזים מעורכי הדין [illegible]

לב העניין הקיבוצי היה והינו השותפות

"אני בשלהי הקדנציה, בתקופת התפרקות המערכות, שבחלקן איני מרגיש שיכולתי לעשות את מה שהיה צריך לעשות", אומר גיורא פורמן, מזכיר הקיבוץ הארצי, "וזאת בגלל המערכות הדמוקרטיות שיש לנו, ויחסי הכוחות בתנועה, שפתאום מתארגנים כך או אחרת" □□□ "אם יש קיבוצים שלא יכולים למכור את אדמותיהם, אי־אפשר לזרוק אותם מההסדר ולהניח להם לפתור את בעייתם בעצמם", אומר פורמן. "מכאן, שזו אחריות כבדה מאוד ללכת על הסדר חלקי, שלא מנצל את העזרה ההדדית" □□□ "שותפות הגורל בין הקיבוצניק שאין לו פנסיה או פרנסה, לבין העובד שהלך איתנו את הדרך ב'על המשמר' ובמחלקת הבנייה, היא שותפות גורל הרבה יותר גדולה מכפי שנדמה. זו לא רק מלחמה על אופן חלוקתה של העוגה שאיננה..." □□□ ראיון

□ דורית גפן

בשלהי כהונתו כמזכיר הקיבוץ הארצי, גיורא פורמן נשמע עצוב, מוטרד, כמי שלא סיים את שהיה עליו לעשות. אולי משום שהסדר הקיבוצים עדיין לא סוכם, ואולי בגלל שידור המערכות היסודי שהקיבוצים עוברים היום. בראיון איתו הוא מדבר על הקיצוץ של 100 מיליון שקל מההסדר, במסגרת תקציב המדינה, על התעשייה הקיבוצית ובעיותיה, על הקיבוצים שאינם יכולים לממש את ערך אדמותיהם לצורך ההסדר, על הפנסיה של חברי הקיבוצים ועוד. גם על סגירתו של "על המשמר" הוא מיצר, ומבטיח שיעשה כמיטב יכולתו לשמור על זכויות העובדים.

איזו השלכה יש להחלטה על קיצוץ 100 מיליון שקל, במסגרת התיקון החדש של תקציב המדינה, מבחינת התנועה הקיבוצית?

ההנחה היא, שלא זה מה שיקבע אם יהיה או לא יהיה הסדר משלים. היו 350 מיליון, ועכשיו הורידו 100 מיליון. מ־250 המיליון שנשארו, מיועדים קרוב ל־200 מיליון להסדר ההתיישבות הצעירה. מכאן, שהשנה כבר לא נשאר כסף להסדר המשלים. זה מצב מאוד פרובלמטי, אבל עדיין אפשר לתקנו בדרכים עקיפות, לא באמצעות התקציב. יש להתחיל את השנה הזאת עם הסדר, כפי שיוסכם עליו ושייכנס לתוקף, מאחר שהוא קשור להערכה של שווי קרקעות. אבל גם אם יוסכם עליו, הדבר ייקח כמה חודשים. והשאלה היא כמה אפשר יהיה לבצע במשך השנה הזאת. מכל מקום, חשוב מאוד לסכם עוד השנה ולהתחיל בהסדר, כי השנה הבאה תהיה שנת בחירות.

100 מיליון שקל זה הרבה כסף לתנועה הקיבוצית.

הקיצוץ של 100 המיליון בא, כמובן, כתוצאה מלחץ פוליטי של אידיאולוגיית הקיבוצים בתקציב. גם אני בילית כמה שנים בלימודי כלכלה. מבחינה כלכלית, 100 המיליון המקוצצים הם בדיוק האנטי למטרה שלשמה הם מתבקשים. אני מבין את זה מבחינה פוליטית, אבל על מה מדובר? על כספי שגובים אותו ממסים מצד אחד, ומעבירים אותו לבנקים מול חוב מהעבר, לא לפעילות של הממשלה. יש בזה אלמנט של ספיגה מהציבור, שצריך אולי להיות מלווה איך כך בהגבלה של הבנקים בשימוש, כי הבנקים יכולים לייצר על זה עוד כסף. הקיצוץ הזה לא יתרום להורדת האינפלציה, בניגוד לקיבוצים האחרים.

אותי מעניין עד כמה יפגע הקיצוץ הזה בקיבוצים. לעומת המיליארדים זה נשמע אולי כספיק, אבל כמו שאמרתי, זה עדיין סכום משמעותי.

לממשלה זה מזיק, גם אם מישהו חושב שמבחינה פוליטית זה מועיל. לנו זה מזיק במובן שזה מעביר – שאנחנו לא הולכים לסגור את ההסדר, ומה שהיה השנה הוא חלקי בלבד ולא מספיק. באופן מעשי, אי־אפשר לשייך את הקיצוץ למשהו ספציפי, כי עוד אין הסדר.

התייחסת לכך שאין עדיין הסדר משלים. איך אתה רואה את תמונת המצב ביום?

אצלנו הוא לא רק משלים, אלא זהו עצם ההסדר, כי עוד לא היה הסדר, יש כאן הסדר אחד גדול, שהממשלה – עם הפופוליזם של היום, ולעיתונות יש השפעה עליה – דוחה את הדיון בו, למרות שהיתה הבטחה מפורשת מיצחק רבין, לדון בנושא בינואר 95'. הוא ביקש שלא נלחץ בסוף 94', הבטיח לעסוק בכך, ובינתיים זה נגרר ונדחה. יש גם רעיון לבצע רק חלק, כזה או אחר, מההסדר שעליו דובר, לאחר משא ומתן ארוך. הכוונה לפתור את הבעיות רק לקיבוצי הספר ולהניח לכל הקיבוצים במרכז הארץ, שימכרו אדמות בעצמם. יש קיבוצים שיכולים לצאת מזה מצוין, בלי שום בעיה, כמו געתון, גליליים או געש.

ויקום?

יקום לא נכלל כאן, כי אין לו חובות לוחצים. אבל נניח שקיבוץ אחר, שיש לו, ימכור חלק קטן מאדמותיו, יפתור את הבעיות שלו ויצא מהעסק. הרי אזורי מרכז הארץ הם גם כל הצד המזרחי של השרון, שאין שם ברגע ביקוש לאדמות. אי־אפשר לזרוק את הקיבוצים האלה מההסדר בסיטואציה הנוכחית, ולהניח להם לפתור את בעייתם בעצמם; כי גם אם הם מוכנים לתת חלק מאדמתם, כדי שמישהו ימכור אותו בעתיד, הרי היום הם לא יכולים לעשות עם זה כלום. זה יכניס את הקיבוצים האלה למצבים קשים מאוד, וחלק מהם יקרסו. מכאן, שזו אחריות כבדה מאוד ללכת על הסדר חלקי, שגם לא מנצל את העזרה ההדדית.

הסדר כזה פירושו, כל אחד לנפשו?

כן, וזה בדיוק מה שמאוד מדאיג אותנו. מישהו הכניס את זה, בכנסיונות לשכנע את ראש הממשלה. גם ההחלטות הכלכליות בשנה האחרונה ונתקבלו בחלקן, לפחות בתדמיתן החיצונית, בגישה פופוליסטית של קבוצת לחץ מסוימת, שגם יכולה להפוך לאיזו תנועה ציבורית. יש נפגעי משכנתאות, נפגעי בנקים ואחרים, שמצביעים עליהם כ"יורשים כסף". ואז הממשלה לא מחליטה את מה שהיא צריכה להחליט, אלא מה שפופוליסטי, ונדמה שצריך. לדעתי, גם ממלאי תפקידים מרכזיים נגררים לפופוליזם בתחום הכלכלי.

> "מי שמשקיע ומקים תעשייה, יוצר לעצמו פוטנציאל לצבירת חובות יותר גדולים. הקיבוצים השקיעו ביצירת פרנסה אלטרנטיבית לחקלאות בתקופה הכי גרועה, מבחינת הריבית. מאוחר יותר קפצה הריבית באודה פתאומי לעשרות ואפילו מאות אחוזים. מפעל מבוסס שמרוויח 10 אחוז, נחשב בארה"ב מוצלח. אך אם הוא צריך לשלם בעד ההון 80 אחוז ריבית, הוא פשוט לא מרוויח"

תדמית בשפל המדרגה

האם המצב הזה נוצר משום שמספרי ההצלחות של הקיבוצים בשנים האחרונות ירדו, ולא מתרגמים להצל? התדמית של הקיבוצים כיום היא בשפל המדרגה.

משהו מעין "ב־100 השנים האחרונות עשיתם את שלכם, תודה, לא צריכים אתכם". בתודעה הציבורית, הקיבוץ נתפס כמיישב, כקולט עולים חדשים. יש פתרון חדש – הישובים הקהילתיים שצצים לבקרים, והם לא נועדו בדיוק ליישב את הארץ. הדעה שהקיבוץ שומר על גבולות – היה בזה עוד משהו מזה בזמן שלום. אבל כאשר מתחילה מלחמה, צריך לפנות אותם, כמו ישובי רמת הגולן. במלחמה הם היו אפילו נטל על מערכת הביטחון. חלק מהאווירה הזאת, בפיגור של פאזה, נכנס לתודעה הציבורית.

הקיבוץ הוא גם ניסיון כלכלי ממדרגה ראשונה. הוא מייצר הרבה יותר מאשר חלקו היחסי באוכלוסיה, גם בתעשייה וגם בחקלאות, אך זה לא כל כך משתקף בדעת הקהל. יש לכך גם חלק בעובדה שהתנועה הקיבוצית מזוהה עם זרם פוליטי מסוים.

לא כך הוא לגבי המושבים. כדי להעביר את חוק גל, שפתר את החובות שלהם בצורה הרבה יותר נאה מזו שמציעים היום לקיבוצים בהסדרים, שתי הפורמציות הפוליטיות הגדולות התחרו על קולותיהם. לכן יש היום מגבלות פוליטיות חמורות מאוד בפתרון לקיבוצים. גם התדמית והתקשורת לא עוזרות בזה. זה אומר שגם העיתונאים, שהם כביכול במחנה השלום, בו שותפים הקיבוצים, רואים את מצוות הליברליזציה – להכות בתנועות שיתופיות.

דיברת על התעשייה הקיבוצית. האיש ברחוב לא מבין את התופעה הזאת, שמצד אחד יש תעשייה מצליחה, ומצד שני יש כישלון, או אי־יכולת להתקיים, וחובות גדולים.

לגבי התעשייה, אין ספק שלא כולה מצליחה, אלא חלקה. היום יש כ־360 מפעלים קיבוציים. הצמיחה הגדולה של התעשייה היתה בשנות ה־80, כאשר לא היתה יכולת להתפרנס מחקלאות, ואז גם המושבים וגם הקיבוצים התחלו לצבור חובות. [illegible] לעצמם פרנסה אחרת, והקימו תעשייה. המושבניק עם החובות, יצא לעבוד בחוץ.

הצרה היא, שמי שמשקיע ומקים תעשייה, יוצר לעצמו פוטנציאל לצבירת חובות יותר גדולים. מאוחר יותר קפצה הריבית באודה פתאומי לעשרות ואפילו מאות אחוזים. מפעל מבוסס שמרוויח 10 אחוז, נחשב בארה"ב מוצלח. אך אם הוא צריך לשלם בעד ההון 80 אחוז ריבית, הוא פשוט לא מרוויח. הקיבוצים השקיעו בתקופה הכי גרועה, מבחינת הריבית, ביצירת פרנסה אלטרנטיבית. לו היו מנתקים אותם מהחובות, מפעלים רבים יותר היו מצליחים. אבל הם נחנקו על־ידי הבנקים, שלא נותנים להם חמצן ולוחצים כל הזמן.

היכן עקב אכילס של התעשייה הקיבוצית?

התעשייה הקיבוצית לא התפתחה בכיווני ההתפתחות הכללית של המשק בשנות ה־80, כמו הייטק. וזהי תעשיית ביניים, לא תעשייה בסיסית ולא משוכללת. היא עושה דברים יפים מאוד, ובכמה תחומים היא מהראשונים בארץ. אבל בלי פתרון משבר החובות, חלק גדול של הקיבוצים נמצאים בקשיים גדולים גם בתעשייה שלהם. שליש מהקיבוצים יצאו בסדר, כאלה שההשקעה אצלם נעשתה לפני התקופה המשוגעת. הם במצב טוב ואפילו טוב מאוד.

יש פערים גדולים בין הקיבוצים לגבי התעשייה. על כל פנים, הפרנסה מהתעשייה בקיבוצים היא כיום 75 אחוז, ורק 22 אחוז מהחקלאות. צריך לראות את הפרופורציות. היום עובדים מתוך ניהולי. יש היום הפרדת רשויות, יש מועצות מנהלים בקיבוצים, יש הנהלה מסודרת, יש מערכת ריווח מהירה ודווקא בחקלאות של פעם אפשר היה להגיש פיננסיים שנתיים. כיום יש דיווח רבע שנתי, ותימחור של המוצרים ברוב המקומות, אם גם עדיין לא בכולם.

אחראי להחלטות, גם אם אחרים קיבלו אותן. גיורא פורמן. (צילום: בועז לניר)

אחריות החבר אינה ישירה

[illegible] מקצועים, ושל מצוקה כלכלית. והדימוי הוא, בהבללה, שהקיבוץ מזדקן מאוד, דמוגרפית.

זו בעיה שמעסיקה מאוד את הקיבוצים. אין ספק, שהתנועה הקיבוצית הולכים היום לכיוון פלורליזם. יש זרם מראיג, שלא היה בעבר, של ערבות הדדית משותפת, והפלורליזם בכיוון אחר הוא ברמות שונות של ערבות משותפת, קיימות או מתפוררות. יש גם פלוגה גדולה מאוד בין נסיונות לתת תשובה לבעיות כלכליות קשות, לבין הקטנת רמת השיתוף, או התפוררות מערכות. הבעיה היא, שזהו החלק הפיקנטי והתקשורתי. חבר הקיבוץ רגיל, שדאגות הפרנסה מוטלות תמיד על חלק קטן מאוד מהאנשים. זה גם היתרון וגם החיסרון. חבר הקיבוץ לא צריך ללכת אחרי העבודה לקניות ולבנקים, ולדאוג לכל הדברים. יש מי שדואג לו. בזמנו, אפילו ראו את זה מבחוץ כאיכות חיים. החיסרון הוא בכך, שהחבר לא מרגיש שעליו להתפרנס. יש רבים שלא מתפרנסים בתוך המערכת הזאת, וכשזה קורה מסה מסוימת, המערכת מתחילה להתפורר.

היו שניסו להעביר את האחריות רק על החבר הפרטי. האחריות היא תמיד משותפת, של הכלל, של המערכת הקיבוצית ושל החבר. אבל עובדה, שלחברי קיבוץ יש מודעות הרבה יותר קטנה מאשר בחברות אחרות לפרנסה, שהם צריכים להביא כל יום. חבר קיבוץ יבחר לעצמו לא את העבודה היותר מפרנסת, אלא את זו שיותר נוחה ונעימה לו. רואים זאת גם במספר החברים הלומדים מקצועות מזרח־אירופיים, המוסיקאים והגנאים, המתמחים ברפואה מיוחדת, ובכל מיני עיסוקים ומקצועות, שאינם בדיוק הצרכים הספציפיים לפרנסה. המדהים הוא, שגם אלה שלמדו מקצועות הנכונים לפרנסה פוזלים אחר כך תמיד החוצה, ומגלים שיש להם אפשרות פרנסה גם מחוץ לקיבוץ. ואלה שלמדו את המקצועות שאין מהם פרנסה, לבסוף צריכים להשאר בקיבוץ, אינם עובדים במקצועם והם נשארים מתוסכלים. מדובר באנשים טובים, אלא שלא החליטו ללמוד את המקצוע הנכון. זו תופעה אקטואלית כללית. המהפך האקדמי שחל בשנים האחרונות, כשכולם יוצאים ללמוד, קרה גם בקיבוצים.

יש קיבוצים העלולים להתפרק. מה יקרה אז?

אין לנו מסלול משפטי לנושא כמו התפרקות קיבוץ. כבר היו התפרקויות. השאלה היא מה עושים, כשהרוב המוחלט של החברים רוצים שלא יהיה קיבוץ, יש כמה נכסים, ויש גם חובות. לחבר אין אחריות ישירה כמו למושבניק, למשל. והשאלה היא, באמת, מה עושים איתם. בין היתר, במסגרת הסדרי החובות, רצינו להעביר גם את הנושא הזה. אשר לפלורליזם בתוך הקיבוץ, יצטרכו לקבל החלטות ספציפיות, מי נמצא בתוך המגרש שאני מוכן לעזור לו, או להשתתף איתו. צריך להכין שדרים בין־קיבוצים, כאשר מי שנמצא מחוץ למגרש שייך למועדון אחר.

אין כאן מעין ביטול מהותו של הקיבוץ?

לב העניין הקיבוצי היה והינו השותפות, שהיא גדולה יותר מאשר בקבוצות וארגונים אחרים, לפחות בארבעה מישורים, ששלושה מהם כלכליים, וכן בבעלות על הנכסים. זה לא אומר שאין נכסים פרטיים, אבל משקל הנכסים המשותפים כל כך גדול ודומיננטי, שיש מעט מאוד ארגונים כלכליים שאחראים לדברים כאלה.

המישור הראשון זו הקופה המשותפת של ההכנסות. השני, מערכת יצרנית משותפת. השלישי, רמת שיתוף גבוהה במערכות הצרכניות. שני הדברים הראשונים יכולים גם להיות בקואופרטיב. כדי שזה יהיה קיבוץ, ולא קואופרטיב או מושב שיתופי, יש צורך ברמה גבוהה של מערכות משותפות גם בצרכנות. והמיוחד של צרכנות משותפת הוא גם ערבות הדדית. הבריאות היא מערכת משותפת ולא שוויונית, אלא לפי הצרכים השונים. תמיד יש מישהו שנופל למשכב וכל הזמן רק מקבל. המערכת השיתופית היא ביטוח, ערבות הדדית, ועל כך אין כמעט חילוקי דעות. יש מעט מאוד קיבוצים, אולי שניים־שלושה, שאומרים שצריך לפרק את המערכת הצרכנית המשותפת בתחום הבריאות, החינוך, או הדאגה לקשיש.

על מה הוויכוח?

יש, למשל, ויכוחים לא רבים, בשוליים, על השכלה. יש קצת יותר ויכוחים על חדר האוכל והמזון – משותף, או בווריאציה אחרת – כך שבתחומים האלה יהיה מגוון גדול, והממוצע היום הוא עדיין כזה, ש־60 אחוז מהתצרוכת הם במערכות משותפות ו־40 אחוז הם במערכות נפרדות. ויש תקציב אישי – אגב, שוויוני – לחברים. וזה עובד. השאלה היא, איפה הקווים האלה זזים. ואז אתה עלול לאבד, בגלל מערכת אחת, את הסולידריות, את הסולת של הערבות אחד לשני. זה מפריע גם למערכת כמו כדור שלג.

המישור הרביעי – שותפות במערכות התרבות והחברה, אורחות חיים והרעיון. באלה רמת השיתוף יותר גבוהה מאשר בחברות אחרות. כך שלא מדובר רק בכלכלה, אלא בכל ארבעת הגורמים האלה, שעושים את הקיבוץ לקיבוץ. אפשר למצוא בקיבוצים רמות שונות של שיתוף, ועדיין אלה הם קיבוצים. איפה בדיוק הגבולות, אף אחד לא יודע.

תיק נכסים נכון לפנסיה

הזכרת את הזדקנות הקיבוצים. האם יש בהם פנסיה? האם קיבוצניק יכול להפסיק לעבוד בגיל 65?

בנושא הזה אין שום בעיה. לתיאוריה הכלכלית יש הרבה מאוד שיטות בעניין זה, לא רק לגבי קיבוצים. אם היו מספיק מצטרפים צעירים – לא רק בביטוח, אלא גם בקיבוץ – שממשיכים את המסלול, שבתחילה הם התורמים ואחר כך הם המקבלים, הרי באופן טבעי הארגון עצמו נותן את הביטוח. הבעיות מתחילות כאשר זקנים אדירים, כמו שהיו בעשור האחרון, מביאים קיבוצים להתפרק, או שאין בהם מספיק צעירים. מי יפרנס?

ואז יש מערכת אחרת בתיאוריה הכלכלית, הנקראת תיק נכסים נכון, שיש בו גם ביטחון, ולא רק תשואה גבוהה. אתה מרכיב את הדברים – במפעל שבו אתה יכול ליפול או לקום – על־ידי נכס קבוע, שמורים לך תשואה נמוכה קבועה ובטוחה, כמו איגרת חוב ממשלתית. הביטוח הפנסיוני הוא, בעצם, המרכיב בתיק הזה של הקיבוץ, כפתרון לקיבוץ כולו ולא רק לחבר. גם כאשר נכשלו המפעלים, נותר בכל זאת המרכיב הזה, שמורים סכום קבוע ושלא נתון לתנודות. ואני לא מתייחס למערכות המצויות היום במתח, אלה של קרנות הפנסיה, אלא למה שמקובל בעולם. אין ספק, שזה מעניק לא רק ביטחון אישי לחבר, אלא גם ביטחון לקיבוץ כקיבוץ, כחברה.

> "חבר הקיבוץ רגיל, שדאגות הפרנסה מוטלות תמיד על חלק קטן מאוד מהאנשים. זה גם היתרון וגם החיסרון. חבר הקיבוץ לא צריך ללכת אחרי העבודה לקניות ולבנקים, ולדאוג לכל הדברים. יש מי שדואג לו. בזמנו, אפילו ראו את זה מבחוץ כאיכות חיים. החיסרון הוא בכך, שהחבר לא מרגיש שעליו להתפרנס"

בעבר חשבו, שתמיד יהיו בקיבוץ צעירים, והארגון יפרנס את עצמו. התפיסה הזו לא מתאימה לתקופתנו, ואני לא רוצה להתווכח אם בעבר היא צדקה או לא. אנחנו עומדים, מזה עשור או שניים, בתהליך של שינוי השיטה. הנטייה כרגע היא לדאוג לפנסיות.

בההלם. יש כל מיני תכנונות, שהקיבוצים הוסכים אותם היום לפנסיות. הקיבוצים היותר "עשירים" מורידים גם כספים נוספים. כמעט כולם התארגנו לזה. קיבוץ שנכנס ביום לקשיים כלכליים, אבל בעבר דאג לכך – כיום זה מאזן את תקציבו וממש עוזר לו כשהמפעל שלו אינו במצב טוב כמו שהיה בעבר. זו התוכחה שצריך להבטיח את הנושא, רצינו להבטיח את זאת גם בהסדר החובות – איזה חובות לחשב, מאיזה חובות לא לחשב ולמחוק אותם מהסדר. גודל החוב שיש להשאיר לקיבוץ הוא כגודל יכולתו לשלם אותו, ורצינו לחשב את כושר ההחזר. וזה עוד לפני שנחזיר את המצב; לחשב מה שנדרש לעלות אחזקת האדם, אבל גם לזכויות הפנסיוניות שלו. זה חלק העלות של כל עובד במדינה.

אבל הפרטנרים שלנו במשא ומתן, הממשלה והבנקים, לא הסכימו איתנו בכך. כך שאם יהיה או לא יהיה הסדר, הוא לא נותן תשובה לשאלה הזאת, שהיא מאוד חשובה. אנחנו מוכנים לתת קרקעות למטרה זו, אבל גם את זה לא מקבלים, וזה מאוד לא צודק ולא הגון.

אתה אופטימי לגבי היכולת של התנועה הקיבוצית להתגבר על המשבר הכלכלי?

אני חושב שלא כולה. חסר לה הבסיס. ובכל זאת, זו לא רק הבעיה הכלכלית. אנחנו חיים בחברה גדולה, של מאות אנשים, כמה דורות. לא כולם מכירים את כולם. קשה להחזיק רמת סולידריות, לא ברעיון ובאידיאולוגיה, אלא לקיים אותה החברה, שאתה אפילו לא מכיר את כל חבריה. בקבוצה קטנה, כמו משפחתי, בכל העולם, יש סולידריות כזאת. יש עוד כל מיני שותפויות, קבוצות של משפחות ועוד, בהן מרגישים את המחויבות הזאת. השאלה היא, האם בחברה כזאת, שהיא גם משתנה – כי יש באלה שיוצאים מבגן ויש שנתיים, ויש שמצטרפים אליה, ומשתדלים לשמור על הסולידריות גם עם החדש שנכנס, למרות שאולי הוא בכלל, ומישהו אחר עובר בשבילו ומפרנס אותו – הסולידריות יכולה להחזיק מעמד, או לא?

רוצים לשנות כמה נורמות וכרתות־ארגוניות, כדי שיהיה אפשר לתת תשובה. התיאוריה הכלכלית במדעי החברה נותנת יכולת סולידרית בקבוצות קטנות והומוגניות. יש להחזיר את האחריות לקבוצות הקטנות, להחזיר את האחריות לענפים, [illegible] ויש לך אחריות. מלאה לכך שאתה, כדי שזה יצליח, אתה צריך לתת הכל, [illegible] לדעת מה בדיוק חושבת עליך החברה בכלל זאת, או שצריך להחליף אותך, כי אתה לא מספיק טוב. יש מקומות שהסוציומטריות מאוד מפותחת, והכולם משתתפים בה. הבחירה היא מתמרת ושל כולם. אבל הכלי הזה מאוד מסוכן, כי אתה צריך לחיות עם אותם אנשים, שהיה עליך לומר להם שהם לא שווים הרבה. זה לא פשוט.

חשיבותו של המשוב

אתה מדבר למעשה על משוב, כמו שנעשה בצבא.

אני יודע שהכלי הזה אדיר. הכנסנו אותו לפני 30 שנה למערכות הצבאיות. לא רק המפקדים מעריכים את פיקודיהם, גם הפיקודים מעריכים את המפקדים. וזה חלק מהחישוב לגבי כל מה שקורה. האפקט הרבה יותר גדול משכר, מדרגה צבאית, ואפילו מאיזה תפקיד יקבל או לא יקבל. הרבה יותר חשוב לאדם איך מעריכים אותו. והתפקיד הוא, בדרך כלל, במקום ראשון אצלנו, הדרגה במקום השני והמשכורת במקום השלישי. הדבר נכון לגבי חברות שאנחנו רואים את עצמנו כמשתייכים אליהן, וגם בצבא זה כך.

וכאן יש דבר שעומד לפני שלושת אלה, והוא מוכח. אם תיתן את זה בצורה גולמית לחבר, זה יפוצץ את הקיבוץ. פעם היתה המחשבה העיקרית איך מעריכים אותנו ברחוב. כי חלק מאלה שכתבנו ספרים בעבר, עשו זאת באישור חברים שהסכימו לעבוד בשבילם, כי חשבו שהם תורמים משהו. היו גם כאלה, שגם או חשבו שהסופרים לא תורמים, רק כותבים ספרים וקוראים. אבל הם הצליחו להחזיק את "ענף" הכתיבה במערכות האלה. המשוב האישי הזה הוא תחליף הרבה יותר אפקטיבי מאשר חברה שמודדת אותך לאור איזה רעיון.

נושאים באחריות לעובדים

דיברת על נושאים שאינם נמדדים רק באמות מידה כלכליות. המשך קיומו של "על המשמר" הוא אחד מהם. החלטתם על סגירתו.

אני די בתוך העניינים, מרגיש אחריות כוללת ולא מעביר את האחריות הזאת לאף אחד אחר. וזו אחריות כוללת גם במשאים ומתנים על הסדרים קיבוציים, או חלקים מהם. וגם אם לפעמים מישהו אחר מטעמי עסק בזה, אני אחראי על המשלות שלו. ודאי על תאגידים אחרים, שהגיעו לקריסה טוטאלית, ודווקא בתקופה הזאת אולי יכולתי להשפיע עליהם, ולא היתה לי מלוא האינפורמציה.

גם בעניין "על המשמר" אני מרגיש אחריות ישירה. כי זה לא רק תאגיד עיסקי, וזה מה שקשה להסביר. החזקנו את העיתון לא בגלל שהוא עסק טוב או רע. אנחנו סוגרים אותו בגלל סיבות כלכליות, אבל החזקנו אותו למרות זאת. התהליכים בארץ, בעיתונות כזאת, ברורים. בכל זאת, עשינו מאמצים גדולים מאוד, גם במציאת משקיעים, למכירה כזאת או למכירה אחרת. לפי הערכתי, אם היינו מחליטים לפני שנתיים או שלוש, כאשר הקיבוצים התחילו להחליף את העיתונים, לקבל החלטות מעשיות ולסגור, יתכן שהיום היינו צריכים למרוט משהו בסדר גודל של 2 או 3 מיליון שקלים. אם היום הדפוס יכול להמשיך לקיים את עצמו, ואפילו אולי להימכר בעתיד במחיר סביר, לפני 3 שנים זה לא יכול היה להיות. אם לעיתון יש היום מתניסן כזה או אחר, על שני השבועונים המצורפים אליה, לפני שלוש שנים זה לא היה. לכן אם מישהו עושה את החשבון הכלכלי, אז גם החשבון הכלכלי הקודם הוא לא בדיוק כך. נכון שאז לא היינו בעמדה כזאת, שכל התאגידים הגדולים בקריסה, והשפעתם על ההוצאות שאנחנו צריכים להורים, כמו סטיזי מחלקת הבנייה, היא אדירה מבחינתנו, ומשפיעה גם על התאגידים האחרים שלנו.

יש כאלה שמשתייכים מאחריות מלפני "על המשמר" ועובדיו.

אנחנו לא יכולים להתנער מאחריות. היא גוררת את המחויבויות האחרות שלנו. אני עוד לא מדבר על ארגון הקניות שלנו, כי יכול להיות שההסדר יפתור לבסוף את הבעיות. אבל השקענו מאמץ אדיר. אני, אישית, השקעתי רבות בנושא בשנים האחרונות.

יש כמה דברים שאני רוצה להבהיר כאן, ושאני רוצה שיתכנו. למרות שיש פה כמה חברים שחושבים שאני לוקח על עצמי מעיבות: א. אני חושב שעשינו בשנים האלה מעל ומעבר – ואני יכול להעיד זאת על עצמי, וגם היינו מטרה מכל הכיוונים – כדי להוריד עלויות בצורה מאוד כואבת. והיום, בלי שמישהו מבחוץ ייקח על עצמו את העיתון וישקיע את מה שצריך, וישתות רף חדש מעליה, אנחנו, הקיבוץ הארצי, לא נוכל להמשיך לקיים את העיתון. אין לנו מעיין להזרים כספים, ולכן צריך למצוא פתרונות לרוב העובדים, ולעמוד בהתחייבות שלקחנו על עצמנו. ולא חשוב כרגע אם זה תווה חתום מאז, או שזו מלה שלי.

ב. אלה שעזבו ב־92', קיבלו מה שקיבלו מהתאגיד הזה של הקיבוץ הארצי. גם העובדים שנשארו חייבים, לדעתי, לקבל את מה שקיבל מי שעזב אז, ואני עושה בעניין זה כל מאמץ. בכלל לא חשוב לי מבחינה טכנית, אם זה תאגיד שפושט רגל, או לא פושט רגל. היו כאן כל מיני דברים, שלא את כולם ידעתי, שהוסכמו פה בבית, ושכמזכיר הקיבוץ הארצי היה עלי לדעת ולתת לזה גיבוי. ואני נותן להם את הגיבוי היום. בנושא הזה, האגף הכלכלי צריך לתת לי את הגיבוי, אחרת זאת תהיה מלחמת עולם. אני רוצה שגם העובדים יידעו את זה, וגם חברי הקיבוץ הארצי. כי אני משוכנע, שבכל פורום תנועתי אקבל את הגיבוי המלא. אני משוכנע!

זאת הצהרה מאוד חשובה לעובדים.

וודאי.

במחלקת הבנייה, כשהיה לעובדים צ'אנס לעזוב, אנשים רצו להישאר. אבל כל מי שעזב גם אחרי הקריסה הסופית, מצא את מקומו בבנייה, או בגופים מסביב. זה לא המצב בסקטור העיתונות. אלה תחומים יותר קטנים. את התאגיד הזה לא צריך להביא למפרק. צריך להביא אותו לסגירה מסודרת, כך שכולם יגיעו להסדר איתנו. אנחנו לפני סגירה עם נושה גדול, "ידיעות אחרונות", שסיפק לנו עיתונים ונצבר לו חוב. אנחנו גם בסגירת נושא זה.

לפי הערכתי, איננו יכולים לוותר, אם רוצים להמשיך עם הדפוס, על תשלומים בעד הנייר. אחרת אי־אפשר יהיה לוודסים את העיתונים האחרים שישנם כאן, ואז זה יגיע לפירוק. אנחנו לא יכולים לוותר על הסכמות שהיו עם העובדים שנשארו איתנו. זה דבר שלא יעבור. ולכן אני אומר את זה כאן, במעמד המייוועצים, ושיתרגמו עלי באגף הכלכלי כמה שיתרגמו. מי שירצה אחרת, יגיע איתי למלחמה, עד למועצת התנועה. נוציא מהאדמה את הדברים האלה, אבל נוציא את זה גם מתוך מה שיש לנו.

הכי חשוב לסגור את ההסדר

אמירה חשובה בנסיבות עצובות...

בשבילי אלו נסיבות מאוד עצובות. אני בשלהי הקדנציה, כמזכיר הקיבוץ הארצי, בתקופת התפרקות המערכות, שבחלקן איני מרגיש שיכולתי לעשות את מה שצריך. גם בגלל המערכות הדמוקרטיות, או הדמוקרטיות למחצה, שיש לנו. ויחסי כוחות בתנועה, שפתאום מתארגנים כך או אחרת. אנשים עושים את זה מתוך נאמנות לעניין, לא בגלל שמישהו נגרי ומישהו בערי, אבל התוצאה היא כזאת, שאתה לא יכול לעשות.

הדבר הכי חשוב הוא לסגור את נושא הסדר וחובות הקיבוצים, שעבר כל כך הרבה גלגולים. ואין זה חשוב כרגע, אם היו לי דעות אחרות, שצריך היה לנהל את זה כך או אחרת. הגענו עד לסף, וצריך ואפשר לסגור את זה. הקיבוץ הארצי לא היה מוכן לסגור את המערכות הפנימיות שלו, כשצריך היה לסגור גם אותן את אותן. ועם כל הוויכוחים הפנימיים, היה צריך להיעזר בגורם חיצוני, כמו המטה להסדר חובות הקיבוצים עם הבנקים, כדי לסגור את מערכותיו הפנימיות. הוא לא היה מסוגל לסגור לבד. הגענו לאיזה שלב שהעובדים עומדים להיסגר, ואז המערכת הפוליטית היא המאכזבת. "על המשמר", מחלקת הבנייה – יש לי ידידים פה וידידים שם. אני האחראי והראשי. אני לא יכול להתחלק, יחד עם המזכיר המוצר שהיה קודם. אין לי מישהו אחר, אבל זה לא חשוב. אני גם לא זורק למישהו אחר. התרבות הזאת של כיסוי תחת, לא מקובלת עלי. אני לא מחפש כיסוי בכתב להחלטות, שישנן פה. אני אחראי, גם כשמישהו אחר החליט ולא ידעתי.

אבל הגורם הגדול שמשפיע על מצב וחובות הקיבוצים הוא, שלא מגיעים להסדר. זה משפיע על התאגידים. "תכן" נפל בגלל שהקיבוצים לא שילמו, ו"על המשמר" נפל בגלל שהקיבוצים לא קנו בו, מכל מיני שיקולים הקשורים במשבר. אחרת הוא היה מסוגל להיות. במחלקת הבנייה היה יותר אספקט של הניהול, והיה רכב יותר עצמאי. אבל כל התאגידים האחרים והמערכות האחרות, קשורים במשבר הקיבוצים ובהסדר החובות שלנו.

החלום הכי גדול שלי הוא, שבשלוש מעלותיו אני צריך לדעת, שאפילו חלקים מההסדר שצריך להיות מושלמים היום במצב. לכן ההרגשה היא קשה ועצובה. וכאן זה הרבה יותר מאשר לסגור. שותפות הגורל בין הקיבוצניק שאין לו פנסיה ואין לו פרנסה, לבין העובד שהלך איתנו את הדרך ב"על המשמר" ובמחלקת הבנייה, היא שותפות גורל הרבה יותר גדולה מכפי שנדמה. זו לא [illegible]

> "אלה שעזבו את 'על המשמר' ב־92', קיבלו מה שקיבלו מהתאגיד הזה של הקיבוץ הארצי. גם העובדים שנשארו חייבים, לדעתי, לקבל את מה שקיבל מי שעזב אז. אני עושה בעניין זה כל מאמץ, ולא חשוב לי מבחינה טכנית, אם זה תאגיד שפושט רגל או לא. הוסכם כאן על כל מיני דברים, שלא את כולם ידעתי, ושכמזכיר הקיבוץ הארצי היה עלי לדעת, ואני נותן להם את הגיבוי היום. בנושא הזה, האגף הכלכלי צריך לתת לי גיבוי, אחרת זאת תהיה מלחמת עולם"

על המשמר

יצחק שור

תוכנית לשינוי מבנה הלימודים בתיכון

על־פי הצעת יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך, יצומצם מספר המקצועות הנלמדים בתיכון ויגדל מספר שעות ההוראה של כל מורה. תלמיד יוכל ללמוד מקצוע בהיקף נרחב של שש שעות שבועיות. זה יאפשר לתלמיד להעמיק את ידיעותיו באותו מקצוע, ויאפשר למורה להכיר את תלמידיו □□□ ההצעה מתבצעת השנה ב־22 בתי־ספר. בסוף השנה הבאה יסיק משרד החינוך מסקנות, ויתכן שבתשנ"ו יגדיל את מספר בתי הספר שיתנהלו על־פי המתכונת החדשה

מורה בתיכון המבקש לעבוד משרה מלאה, נאלץ ללמד מדי שבוע כ־12 כיתות. משמעותו של מצב בלתי אפשרי זה היא, שמורה נפגש מדי שבוע עם 500 תלמידים. במצב זה, אין שום סיכוי שיכיר את תלמידיו בשמותיהם וישבור את הניכור בינו לביניהם. וזוהי אחת הסיבות העיקריות לירידת איכות ההוראה בתיכה. כדי להתמודד עם בעיה זאת גיבש יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך, פרופ' דוד גורדון, הצעה להנהגת מבנה חדש של הלימודים, בעיקר בחטיבה העליונה.

על־פי הצעתו, יצומצם מספר המקצועות הנלמדים בתיכון ויגדל מספר שעות ההוראה של כל מורה. תלמיד יוכל ללמוד מקצוע בהיקף נרחב של שש שעות שבועיות. זה יאפשר לתלמיד להעמיק את ידיעותיו באותו מקצוע, וגם יאפשר למורה להכיר את תלמידיו.

הצעתו של גורדון מתבצעת השנה ב־22 בתי־ספר. בסוף השנה הבאה יסיק משרד החינוך מסקנות, ויתכן שבתשנ"ו יגדיל את מספר בתי הספר שיתנהלו על־פי המתכונת החדשה.

הנהלת המשרד העבירה את הצעתו של גורדון לעיונם של בתי הספר לחינוך באוניברסיטאות. בסך־הכל נתקבלה התוכנית בחיוב. אבל הועלה גם חשש, שמא בתי־ספר חלשים או בתי־ספר באזורים מרוחקים מן המרכז יתקשו למצוא מורים ברמה גבוהה דייה, שיהיו מסוגלים להעמיק את ההוראה במקצועם וללמדו בהיקף של שש שעות בשבוע.

שר החינוך אמנון רובינשטיין אינו מוכן להנהיג את תוכניתו של גורדון בהיקף ארצי החל משנת הלימודים תשנ"ו, בנימוק שמשרדו הנהיג השנה רפורמה בבגרות בהתאם להמלצות ועדת בן־פרץ, ואסור לטלטל את המערכת על־ידי הכנסת שינויים רבים מדי.

בעיקרו של דבר צועדים בתי הספר לקראת הענקת משקל גבוה יותר לבחינות הפנימיות, ולהפחתת משקל בחינות הבגרות החיצוניות. במקביל מבצע המשרד את תוכניתו של פרופ' חיים הררי, בתחום החינוך המדעי, במישור אחר מתמקד המשרד בקידום מוסדות חינוך ב־30 יישובים. מכל מקום, בסוגיה זאת יכריע השר בתחילתה של שנת הלימודים תשנ"ו.

לא על הבגרות לבדה

בתשנ"ג נרשם גידול של 17 אחוזים במספר הניגשים לבחינות בגרות, לעומת תשנ"ב. ברור ששיעור פער מסוים בין מספר הניגשים לבגרות לבין מספר הזוכאים לבגרות, אך ככל שיגדל מספר הניגשים כן יגדל גם מספר הזוכאים. המנהלים בבתי הספר התיכוניים קלטו את המסר שהעביר להם שר החינוך ולדבריו הם פועלים למימושו, בכיוון של הפחתת הנושרים והמנושרים.

איכות ההוראה, סבור השר רובינשטיין, אינה נמדדת רק במספר הניגשים לבגרות, או במספר הזוכאים לתעודה. איכות ההוראה והחינוך מתבטאים בחיזוק המקצועות הלא חשובים כביכול, הלא הם המקצועות היצירתיים והחוויתיים, כמו אמנות, מוסיקה וחינוך גופני. באור־יהודה עורך המשרד ניסוי בהוראת הגיל ההתחלתי של לימוד האנגלית לכיתה א'. במספר ישובים מתחילים בכיתה ג'. בתי־ספר רבים נוקטים יוזמות יחודיות, כמו ביצוע אופרה בבית הספר ע"ש גבריאלי בתל־אביב והתמקדות בלימודי המזרח והתיכון בבית הספר עירוני ד' ביפו. אולם בתחום אחד חרג המשרד מתחום הניסוי היחודי וחולל מהפכה — מחשבים.

אלימות — מותר להתלונן בעילום שם

המשטרה ריווחה השנה על עלייה בשיעור של 13 אחוזים באלימות בני נוער. אך מתקבל הרושם המוטעה, שמערכת החינוך נקייה מאלימות. האם בין המנהלים קיים בנושא זה קשר של שתיקה? יו"ר ארגון ההורים המרכזי, שי לחמן, טען באוזני כי יש בישראל ילדים החוששים ללכת לבית הספר.

שר החינוך רובינשטיין אינו סבור שיש קשר של שתיקה. יש ששותקים, ויש שמדווחים. לדעתו, מכל זכויות הילד, הזכות הבסיסית שלו היא ללכת לבית־ספרו מבלי לפחד.

בתחילת שנת הלימודים תשנ"ה פרסם המשרד חוזר, הקורא ומתיר להורים ולתלמידים להתלונן בעילום שם על מקרים של אלימות. למשרד הגיעו תלונות מעטות מאוד על אלימות של תלמידים כלפי תלמידים. כמעט שלא הגיעו תלונות של תלמידי החינוך הממלכתי על אלימות מורים כלפיהם.

לחמן. מפחדים ללכת לבית הספר

בכל מקרה של אלימות מצד מורה כלפי תלמיד צריכה תחילה להתנהל חקירה פנימית. בשלב הבא יש להגיש תלונה למשטרה. משרד החינוך אינו יכול לסלק מורה שנהג באלימות, אלא לאחר שנפתחו נגדו הליכים משפטיים. ידוע למשרד, שמספר הדיווחים על מעשי אלימות מכל סוג שהוא אינו אלא מיעוט מכלל המקרים המתרחשים בשטח.

חוזר חדש של המשרד מעניק סמכות מרחיקת־לכת למנהלים, להרחיק תלמידים אלימים ולחפש בכיסיהם של תלמידים סכינים ונשק קר. הגיעו תלונות הורים על ילד הלומד בכיתה ב' בחדרה, המתנהג באלימות כלפי חבריו. ועדה מקצועית שהוקמה על־ידי מנהל המחוז בדקה את המקרה ושקלה אם להוציאו מבית הספר. הוועדה החליטה לתת לילד הזדמנות נוספת לתקן את דרכיו, ואף העמידה לצידו משגיחה פרטית. אולם חרף זאת נמשכות תלונות הורים מאותו בית־ספר על התנהגות אלימה מצד אותו ילד.

מיזוג בתי הספר

בבתי־ספר רבים חסרות תשתיות, במיוחד בשני תחומים — חשמל ושיפוצים. מה עושה המשרד בתחומים אלה?

ביוזמת השר רובינשטיין הוקמה ועדה בינמשרדית משותפת למשרדי האוצר, החינוך ומרכז השלטון המקומי. תפקידה של הוועדה לבחון את נושא מיזוג האוויר בבתי הספר. שר החינוך רוצה שתוכן תוכנית רב־שנתית למיזוג בתי הספר. התקנת מזגנים שיענו גם על צרכי החימום וגם על צרכי הקירור תהיה צעד כלכלי חסכוני ביותר. להערכת המשרד, תידרש לשם כך הקצאה של 1.5 מיליארד שקל. שר החינוך פנה לשר האנרגיה משה שחל, וביקש שיציעו חשמל אחיד ומוזל לאלה ממוסדות חינוך שיתקינו זרם תלת־פאזי. עד שהוועדה תסיים את עבודתה ירחיב המשרד השנה את התקנת המזגנים באזורים חמים, בהתאם לקריטריונים שנקבעו. כן יותקנו מזגנים ביישובים הסובלים מרעש מטוסים, בסביבות נמל התעופה לוד.

השר אינו מאמין שמשרדו יעמוד במשימת מיזוג בתי הספר ללא עזרת השלטון המקומי, וללא עזרת הורים בחלק מבתי הספר. כיום מצויים מזגנים רק ב־20 אחוז מבתי הספר.

שירותים בכי רע

בשיפוץ בתי־ספר חלה התקדמות מסוימת. בשנת התקציב הנוכחית הקצה האוצר תקציב קטן לשיפוצים, העומד על 94 מיליון ש"ח. להערכת משרד החינוך, יידרשו למטרה זאת כחצי מיליארד ש"ח.

אחד התחומים המוזנחים במוסדות החינוך הם [illegible]

תלונות הורים, קבע השר רובינשטיין כי מצב השירותים בבתי הספר בהחלט אינו מניח את הדעת.

כידוע, נמצא הטיפול בשיפוצים בידי בעלת המבנים, שהיא הרשות המקומית. המשרד יכול רק לעזור, וכך עשה – הוא היקצה לשיפוץ שירותים סניטריים 15 מיליון ש"ח. אסור שהורים ותלמידים ישלימו עם מצב של אסלות שבורות, חוסר נייר טואלט וסבון, וניקיון לקוי. בית־ספר שאין בו שירותים תקינים הוא מוסד אנטי־חינוכי, משום שהוא מלמד את הילד להבחין בין הבית לבין המוסד הציבורי. יש אמנם רשויות מקומיות שמשקיעות כספים בשיפוץ השירותים, אך אין בכך די. על ועדי ההורים ללחוץ על הרשויות המקומיות הנבחרות, ועל המנהלים, לטפל במידה הראויה בשיפוץ ובאחזקת השירותים הסניטריים בכל מוסד חינוכי.

"ההורים אינם מחלבת כספים"

לדברי יו"ר ארגון ההורים הארצי, שי לחמן, הפך משרד החינוך את ההורים למחלבת כספים. לפי חישוביו, משלם כלל ציבור ההורים 2.5 מיליארד ש"ח לשנה להחזקת מערכת החינוך. בשיחה עם פרופ' אמנון רובינשטיין חלק השר על הערכתו של לחמן. הוא הגיע,

רובינשטיין. זכותו הבסיסית של הילד

שכל הוצאה לחינוך שמקורה איננו ממלכתי או מוניציפלי, ממומנת בידי ההורים.

הסכום שאינו ממומן על־ידי משרד החינוך והרשויות המקומיות כולל את היסודות הבאים: שעורים פרטיים (למעט נהיגה), לימוד מוסיקה ומחול בקונסרבטוריונים, חינוך גבוה ומענקים מחו"ל.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שעל חישוביה מסתמך לחמן, לא חישבה את חלק ההורים בהשקעה בחינוך. כדי שהנתונים יהיו ברורים ביקש רובינשטיין ממנהל הלמ"ס פרופ' יוסי לתב, שבמפקד האוכלוסין הקרוב יתייחס גם לתשלומי הורים. לפי הנתונים המצויים בידי המשרד עלתה ההוצאה הלאומית לחינוך מאז 1992 ב־6.5 אחוזים לשנה. ההוצאה לנפש גדלה ב־3 אחוזים לשנה. חלקן של הממשלה והרשויות המקומיות ביחד גדל מ־77 אחוזים ב־1990/1 ל־80 ב־1992/3. 20 האחוזים הנותרים ממומנים על ידי המשפחות (משקי הבית, בלשון הלמ"ס), ומתרומות ומענקים בארץ ובחו"ל. טעותו של שי לחמן נובעת מכך שהוא מייחס להורים את כל ההוצאות לחינוך שמקורן איננו בממשלה או ברשויות המקומיות. הלוואי והייתי יכול להגדיל יותר את חלקן של הממשלה ושל הרשויות ולהקטין את השתתפות ההורים, אומר השר. ומכל מקום השנה אושרו תשלומי הרשות מצד ההורים עם תקרות נמוכות מאלה שנקבעו בעבר.

לפי חישוביו של שי לחמן, משקיע הורה בילדו הלומד בבית־ספר יסודי 1,320 ש"ח לשנה, בנער בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה 2,500־2,600 ש"ח ובתלמיד הניגש לבגרות כ־3,000 ש"ח. שר החינוך מקבל את הטענה ומביע רצון לצמצם את הוצאות ההורים, ובמיוחד את התשלום עבור בחינות הבגרות.

בכל הנוגע לתשלומי רשות, הרי שהמשרד מחייב את ההורים בסכומים נמוכים מאוד. אולם לדבריו, יש ועדי הורים שגובים סכומים גבוהים לטיולים יקרים, לסל תרבות עשיר מדי, או למסיבת סיום מפוארת בסוף כיתה י"ב. אם כספי משרד החינוך יושקעו בהפחתת ההוצאות למימון הבגרויות, תבוא ההשקעה על חשבון שעות לימוד, בניית חדרי כיתות או תוכניות סיוע לחלשים.

בשלב זה מגדיל המשרד את הסכומים המוקצים לקרנות שמעניקות מלגות. מלגות אלה מיועדות לרכישת ספרי לימוד ועזר על־ידי תלמידים ממשפחות במצב סוציו־אקונומי קשה.

סוגיה כספית נוספת היא גביית דמי רישום מהורים. החוק מחייב הורים לרשום את ילדיהם שלוש פעמים במהלך לימודיהם: לגן חובה, לכיתה א' ולחטיבה העליונה. יו"ר ארגון ההורים שי לחמן טען באוזני, כי ישנם מנהלים שחייבו הורים לרשום את התלמידים פעמים אחרות במהלך לימודי החובה, ואף גבו כספים תמורת הרישום.

בתגובה על כך ביקש שר החינוך מארגון ההורים הארצי כי יעביר אליו רשימה של בתי הספר שעשו זאת. השר מתחייב לפעול נגד המנהלים, אם יתברר שפעלו בניגוד להוראות ולחוק.

מכשירים מורים לדו־קיום

במכללת דוד ילין לומדים השנה 2000 סטודנטים ומשתלמים, כ־10 אחוזים מהם ערבים. המסלול להכשרת מורים ערביים לחינוך מיוחד, שהוקם לפני 20 שנה במכללה, הוא הראשון והיחיד בארץ. בשל ההרכב הדו־לאומי של אוכלוסיית המכללה, עלה לפני כעשר שנים הרעיון להקים פורום משותף למורים יהודיים וערביים, שמטרתו קירוב והבנה. הפורום פעל בשיתוף עם מכון ון־ליר, בהנחיית אלוף הראבן. בעקבות הפורום למורים הוכנה תכנית ללימודים משותפים גם לסטודנטים, ולאחר מכן גם לתלמידי גנים ובתי־ספר יסודיים.

התוכנית תונהגה במסגרת המרכז למורשת קורצ'אק וחינוך לדו־קיום במכללה, בהנהלתה של הדרה קייך ובשותפות עם מוחמד חורני, העומד בראש המסלול הערבי במכללה. במסגרת מרכז קורצ'אק מכינים 12 סטודנטים יהודיים ו־12 סטודנטים ערביים פרויקט חינוכי לדו־קיום. התכנה העיונית, מספרים הדרה קייך ומוחמד חורני, כוללת פעילות להכרת העם האחר. כך, למשל, מאזינים הסטודנטים משני העמים להרצאות בנושאים כמו המיעוט הערבי בישראל, התנועה הציונית, התנועה הלאומית הפלסטינית, הקוראן והתנ"ך ואמנות האיסלם. הסטודנטים מבקרים בצוותא באתר ההנצחה "יד ושם", בבית התפוצות, במוזיאון האיסלם, במרכז טיילי לאמנות במזרח ירושלים ועוד. מטרת הלימודים המשותפים היא לשבור מחסומים, כדי שהסטודנטים יהיו מסוגלים להעביר לתלמידים את נושא הדו־קיום והשלום. בין היתר משתתפים סטודנטים אלה בקורס סופשבוע ארוך, הנערך ביישוב היהודי־ערבי נווה־שלום, בהנחיית אנשי המקום. מטרת המפגש המיוחד הזה היא להעמיק את ההיכרות בין שתי התרבויות.

מכאן ואילך נכנס הפרויקט לחלוק גבוה. צמד סטודנטיות בונה תוכנית מעשית, המיועדת לשכבת גיל מסוימת, בין גיל הגן לכיתה ו'. התוכנית כוללת נושאים כמו סדרות ילדים, הדימיון בין השפות, מוסיקה, ריתמיקה, [illegible]

וספורט. הפרויקט נכנס לכיתות רק אחרי שההורים נתנו את אישורם לכך. עד כה הונהג הפרויקט בגני הילדים של בית שמואל, גן המכללה, גן אגרון, בתי הספר פרנקל, נוה יעקב, גאולים, רמת שרת, והחטיבה הצעירה של המכללה ובתי־ספר וגנים בבית חנינא, אבו גוש ובית צפפא. הפרויקט הופעל גם בתקופת האינתיפאדה.

הפסיכולוג עבד אלסלם יונס, שמלווה את הפרויקט, יעץ לסטודנטים לקיים את המפגשים המשותפים לתלמידים יהודיים וערביים במקומות נייטרליים, כמו גן העמעון בירושלים, הסמוך לקו התפר שבין שני חלקי העיר. במפגש הראשון מתקשים הילדים לתקשר, אך נמצאו תרופות לקשיי השפה: הפעלת מתורגמן, הצגת תיאטרון בובות בשתי השפות, משחקים שאינם מחייבים תקשורת מילולית, ספורט, ציור על משטחים גדולים, שירה וריקודים.

סטודנטים שהשתתפו בקורס "החברה הישראלית – יהודים וערבים" נותנים לבחור בדו־קיום כפרויקט הגמר שלהם. כאשר הם מתחילים לעבוד כמורים וכגננות, הם ממשיכים לפתח את הנושא. אשתקד נטלו על עצמן שתי בוגרות הקורס ללמד את משנת קורצ'אק וסיפוריו. הסטודנטית הערביה תרגמה לערבית את סיפורו של קורצ'אק "הצלקת", והיא מתכננת את הוראתו בכיתות ד' בבית צפפא ובגאולים, בהתאמה. משתתפי הקורס, יהודים וערבים, ממשיכים להיפגש באורח אישי גם אחרי שסיימו את חוק לימודיהם במכללה.

יו"ר אגודת קורצ'אק בשוויץ, פרופ' ולדימיר הלפרין, פרש את חסותו על פעילות הדו־קיום במרכז קורצ'אק במכללה. בשנים האחרונות הוא מימן הוצאת פרקים ממשנתו הפדגוגית של קורצ'אק בערבית. את הספר תירגם מוחמד חורני והוא ראה אור ע"י המכללה, במהדורה דו־לשונית. השנה מימן פרופ' הלפרין חלק נכבד מנסיעתם של תלמידי המכללה ומוריה לכנס קורצ'אק בשוויץ. במימון [illegible]

ישיבת מזכירות 16.3.95

בתחילת הישיבה נמסרו דו"חות על שליחויות ומפגשים קצרים בחו"ל של נציגי המפלגה. נמסר גם שמוניקה פולק, המזכירה הבינלאומית של מפם, נבחרה מחדש למזכירות המפלגה הסוציאליסטית האירופית, בכנס שהתקיים באחרונה בברצלונה, בו השתתפה.

עיקר הישיבה הוקדש לדיון על סיכום ועידת מפם. בפתח הדיון הוקרא מכתב הסיכום של הוועידה ששלח ציון יפה, יו"ר הוועדה המכינה, שנעדר מפאת מחלה. הוא ציין במכתבו שהוועידה נכשלה, והפנה אצבע מאשימה למספר גורמים ובעלי תפקידים שלא שיתפו פעולה כראוי, לדבריו. לעומת זאת, הודה למספר חברים שהיטו כתף בהכנת הוועידה.

חנן ארז, יו"ר מפם, חלק על הערכתו של יפה. לדעתו, הוועידה הצליחה, אם כי אין הוא בא לערער על החולשות שהתגלו בה, שחלקן מבניות. לדבריו, מספר המשתתפים בפועל תאם את ההערכות המוקדמות של מטה הוועידה. אולם כמעט כל שאר המשתתפים בדיון סיכמו את הוועידה ככישלון ועמדו, כל אחד עפ"י הרגשיו, על הסיבות לכך, ובעיקר על הלקחים שיש להסיק.

כמה מהמשתתפים ציינו שנחשף כאן עניין עמוק ומהותי יותר לגבי מצבה הנוכחי של מפם, ולגבי מסלול האידיאולוגיה. "הוועידה נכשלה, כי לא מיקדה מסר פוליטי ברור", אמר יצחק פטיש. "זו היתה 'מכה ממים' וניסיון להעביר מסר אידיאולוגי, כשהיה צורך מסר פוליטי", הוסיף.

חברים אחרים ציינו שהיה צריך לכנס, בתנאים הקיימים, ועידה ליום אחד, ולא למשוך אותה ליומיים, וכך שהביא למספר משתתפים מועט למדי ביומה השני של הוועידה.

כמה מהדוברים גם הוסיפו, שהלקח מהוועידה הוא שמפם צריכה לצאת בקריאה לאיחוד מרצ עכשיו, עוד לפני הבחירות. צבי כסה אמר, ש"יש ללחוץ על התחושה של איחוד שלוש מפלגות מרצ בזמן הקרוב, עוד לפני הבחירות".

על קריאה זו, של כסה ואחרים, חלק השר יאיר צבן. לדבריו, לאיחוד חפוז עלולות להיות השלכות אלקטורליות מזיקות. "אנו הולכים למהלך של ליכוד מרצ, ולמה להצר את הבסיס", אמר צבן.

כמה מהמשתתפים יצאו נגד החלטות השריון והייצוג שהתקבלו בתיקונים לחוקת המפלגה. לדבריהם, החלטות אלה התקבלו בקולות של כמה עשרות צירים בלבד, שנשארו להצביע ביומה השני של הוועידה, והן כובלות את ידיה של מפם. אך היו"ר חנן ארז אמר בתגובה כי החלטות הוועידה הן מחייבות בגלל מספר שהתקבלו.

אילה הרוש ציינה לטובה את רמת הדיונים בחוגים, ואמרה שביום הראשון לוועידה השתתפו כ־200 איש, ב־5 חוגי דיון, כלומר כ־40 איש בכל חוג דיון בממוצע.

הדיון על הערכת הוועידה ולקחיה הסתיים ללא כל החלטות פורמליות, אך אין ספק שיופקו לקחים מהוועידה ומהדיון שבעקבותיה.

שלום עכשיו מרימה פרופיל

עם חיה נח, מזכ"ל שלום עכשיו

תנועת שלום עכשיו, שבתקופת שלטון הליכוד והממשלות האחרונות מילאה תפקיד מרכזי בגיוס תמיכת הרחוב למען השלום ונגד מדיניות הקיפאון וההתנחלויות של הממשלות הקודמות, נמצאת עכשיו בנקודה רגישה. עליה להחליט על צעדיה כשמולה הממשלה הטובה ביותר האפשרית, בהרכב הכוחות הנוכחי בכנסת. ממשלה שהגיעה, תוך זמן קצר, להישגים היסטוריים כבירים, כמו הסכם אוסלו עם הפלסטינים והסכם השלום עם ירדן. אך גם ממשלה

חיה נח

שיש לשלום עכשיו ויכוח, ואף ביקורת על כמה וכמה מעשיה, ובעיקר דרישה נמרצת ממנה לעשות הכל, על כמה שזה תלוי בישראל, כדי להחיש את תהליך השלום התקוע ולהאיצו קדימה.

על בעייתיות זו עומדת חיה נח, מזכ"ל שלום עכשיו מאז הקיץ האחרון. נח, ילידה באר־שבע [illegible]

כפעילה מהשורה. בשבע השנים האחרונות השתתפה באופן פעיל ברוב אירועי התנועה. בעבר שימשה גם כמנהלת היכל התרבות בבאר־שבע.

מהי עמדת שלום עכשיו לנוכח העובדה שתהליך השלום תקוע?

אנו רואים בצורך לתת תאוצה מחודשת להסדר הביניים, ולתהליך השלום כולו, עניין מרכזי ביותר. צוות בכיר של התנועה, בהרכב צלי רשף, אריה ארנון, גברי ברגיל ואני, נפגשנו לפני זמן מה עם ראש הממשלה יצחק רבין, והגשנו לו הצעות שגובשו בצוות המעקב של שלום עכשיו.

מהן ההצעות שהגשתם לרבין?

הצענו תכנית שבמרכזה הצעה לפינוי 26 התנחלויות זעירות וקטנות, שהגדולה ביותר בהן, רכסים, כוללת 650 מתנחלים. בסה"כ הצענו פינוי מיידי של כ־7000 מתנחלים. הרעיון המרכזי שמאחורי התוכנית הוא, שע"י פינוי של 5% בלבד מהמתנחלים תינתן אפשרות לפנות את צה"ל משליטה על 90% מהפלסטינים.

התוכנית שלנו כוללת: פינוי ההתנחלויות הזעירות; ביצוע ההיערכות מחדש של צה"ל ופינוי מרכזי הערים בהקדם; טיפול במתנחלים שיתפנו מרצון, תמורת פיצויים; קיום הבחירות למועצה הפלסטינית, והעברת הסמכויות עפ"י הסכם אוסלו; מאבק נחוש בטרור; הבהרת עקרונות הסדר הקבע, שפירושם מתן הגדרה עצמית לפלסטינים עפ"י החלטתם.

כיצד הגיב ראש הממשלה להצעותיכם?

רבין שלל על הסף את ההצעה לפינוי התנחלויות זעירות, משני נימוקים: א. שעניין ההתנחלויות הוא נושא להסדר הקבע; ב. לגבי ההיערכות מחדש של צה"ל, העברת השליטה לפלסטינים על קלקיליה וטול כרם, למשל, היא עכשיו מסוכנת בגלל הטרור הפלסטיני. טרור זה עלול להרוס את תהליך השלום כולו, וכל עוד ערפאת לא ימלא תנאים נוספים, אין סיבה ללכת קדימה בתהליך השלום, אמר רבין.

מה השבתם לטיעוניו של ראש הממשלה?

הסכמנו, כמובן, שצריך לעשות הכל נגד הטרור, ושזהו נושא מרכזי. אך אמרנו גם, ששעון החול הולך ואוזל, ושדווקא האצת התהליך, קיום הבחירות בשטחים ושאר הסעיפים שהצענו בתוכניתנו, יצרו אצל ההנהגה הפלסטינית גם תנאים נוחים יותר לקבלת התמיכה מצד עמה וגם מחוייבות נמרצת יותר לפעול נגד הטרור של החמאס והג'יהאד.

מה בדעתכם לעשות לנוכח העובדה שלא הגעתם לתמימות דעות עם רבין?

נמשיך לנסות ולשכנע בצדקת דעתנו ותבונת הצעותינו גם את שרי הממשלה והח"כים מהעבודה וממרצ (מרצ, כידוע, תומכת בעמדותינו), וגם את דעת הקהל והציבור הרחב.

אין לשכוח, כי שלום עכשיו הפכה מתנועת מחאה בעבר לתנועה שתומכת בתהליך השלום המתבצע עתה ובממשלה שמבצעת אותו, וזה מכתיב ומשפיע על דרכי פעולתו גם בביקורת שלנו.

הסכמי אוסלו והשלום עם ירדן הביאו לנו שמחה גדולה ומוצדקת, ותחושה שתהליך השלום עלה על דרך המלך. רבים מאנשינו ומפעילינו הלכו לכן לדרכם בתחושה של וכו צדיקים ומלאכתם נעשית ע"י אחרים. התרכזנו בארגון נוער שלום עכשיו, בפעולה חינוכית והסברתית ובכרזות ומדבקות ברחבי הארץ תחת הכותרת "יש מנדט לשלום". אך עתה התברר שאולי השמחה קצת מוקדמת, וכשהתהליך תקוע צריך לעשות מעשים חדשים ונמרצים, כמתחייב מהמצב החדש. לפיכך אנו מכנסים בימים אלה את פעילינו מרחבי הארץ לדיון בדרכי הפעולה שלנו.

בתזכיר שהגשנו כבר לפני כשלושה חודשים לשרי הממשלה, ציינו שבשנת 1994 אושרו הרחבות בנייה ב־11 ישובים, וכן הפקעת קרקעות לסלילת כבישים, לשמורות טבע ומחצבות בסדר גודל של 17 אלף דונם. דרשנו להפסיק מיד את המעשים הללו.

מה יעמוד לדיון בכנס הפעילים של שלום עכשיו?

נציג את תמונת המצב לאשורה, וננתח ביתר עם הפעילים את דרכי הפעולה האפשריות. יתכן בהחלט שנגיע למסקנה שדרושה פעולה יותר נמרצת, כולל פעולה בציבור וברחוב, על מנת לגייס תמיכה בחידוש תהליך השלום והאצתו. ואין לשכוח שהעיקר הוא מימוש תהליך השלום והצלחתו, תהליך שאמור להגיע להסדר הקבע ולכינון שלום יציב בין שני העמים.

לחנך את הנוער למעורבות

עם אליעזר צור

אליעזר צור, לשעבר מנהל ביה"ס התיכון האקסטרני משלב בתל־אביב, שהיה גם מנהל הוצאת הספרים משלב (של מפעלי חינוך ותרבות), הוא פעיל ותיק במפם. מאחרונה נטל על עצמו, בהתנדבות, את ארגון ההסברה מטעם מפם ומרצ בבתי הספר התיכוניים ברחבי הארץ.

מהי להערכתך חשיבות ההסברה בבתי הספר?

יש כאן שתי רמות: ברמה העקרונית, מדובר בחינוך הנוער לאיכפתיות ומעורבות פוליטית, והוא חלק בלתי נפרד מהחינוך לערכים ולדמוקרטיה. ברמה המעשית, יש לזכור שהתלמידים של היום הם מצביעי המחר, ושחלק ניכר מתלמידי י"א־י"ב היום יצביעו בבחירות הגדוליות לכנסת ב־96.

מהי עמדת משרד החינוך בנושא זה?

[illegible] במערכת החינוך. חוזר של משרד החינוך מספר מנ/8 סעיף 207 מדבר על "חינוך להכרת החברה והמדינה", ומודגש בו שמשרד החינוך מעודד חינוך פוליטי ומעורבות של התלמידים בחיי החברה והמדינה, תוך מתן ייצוג לדעות השונות הקיימות בחברה הישראלית. גם המרכז לחינוך של ההסתדרות קרא, בכנס מחנכים שנערך בירושלים מספר שנים, להעמיק את החינוך הפוליטי במערכת החינוך, כחלק של החינוך לחשיבה פלורליסטית בחברה דמוקרטית, וכחלק מהתפישה השוללת כל אינדוקטרינציה במערכת החינוך.

ממתי החלו ליישם את התפישות האלה?

למעשה רק בתקופה האחרונה החלו ביישום החינוך הפוליטי במערכת החינוך, באופן מאורגן ומסודר ובקנה־מידה יותר משמעותי.

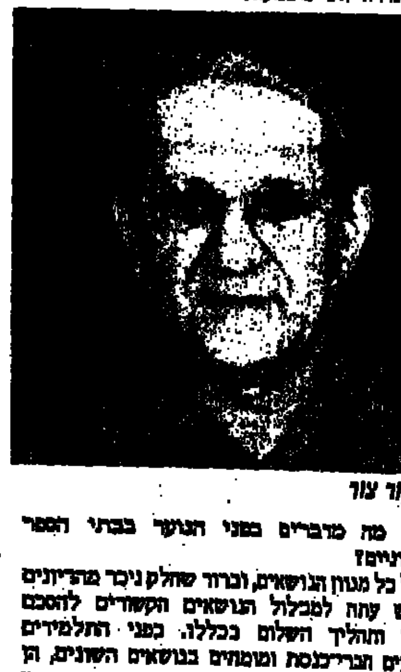

אליעזר צור

על מה מדברים בפני הנוער בבתי הספר התיכוניים?

על כל מגוון הנושאים, וברור שחלק ניכר מהדיונים מוקדש עתה למכלול הנושאים והקשורים להסכם אוסלו ותהליך השלום בכללו. כמו התלמידים מופיעים חברי־כנסת ומומחים בנושאים השונים, וזה במסגרת של פאנל ויכוח בין נציגי דעות שונות וזה בהרצאות יחיד, כשכל מרצה מציג את השקפתו על מכלול הבעיות. וכאמור, בעיקר בהקשר לתהליך השלום, בעיות הביטחון ובעיות אקטואליות אחרות.

האם אתה גם יוזם ארגון מפגשים פוליטיים בבתי הספר?

בהחלט. בשיחות שאנו מקיימים עם רכזי החינוך החברתי בבתי הספר אנו מעודדים את קיום החינוך הפוליטי ומציעים את המרצים שלנו שידברו בפני התלמידים על מכלול הנושאים האמורים, כמו גם על כלל הנושאים החברתיים והאקטואליים. ואכן, נציגי מרצ מופיעים, יחד עם נציגי מפלגות אחרות וגם לחוד, בפני תלמידים בבתי־ספר תיכוניים ברחבי הארץ.

אנו מנוחים ומקווים, כמובן, שחשיפת התלמידים למגוון הדעות והעמדות הרווחות בציבור יקרבו חלק ניכר מהתלמידים להשקפותינו, ויביאו אותם לתמוך בתהליך השלום ובמכלול עמדותינו. ראוי להוסיף, שהנהלות בתי הספר יוזמות מדי פעם הרצאות ודיונים גם בנושאים כמו מעמד האשה, שוויון הזכויות, אלימות במשפחות, תחיקה לגבי שילוב נשים בחברה ועוד.

מיהם המרצים מטעם מרצ?

בעיקר חברי־הכנסת, ראשי מפלגות מרצ, פעילים מרכזיים של המפלגות ומנהיגים ממרצ. הפעולה המשותפת של מרצים משלוש מפלגות מרצ מוכיחה שאפשר לפעול ביתר הצלחה כשיש יעדי הסברה משותפים, והכל מבינים את חשיבות השיכנוע בתמיכה בתהליך השלום ובערכים הדמוקרטיים.

האם היצע המרצים ממרצ שעומד לרשותכם מספק?

כמובן שלא: תמיד אפשר להרחיב את פעולת ההסברה. יתר על כן, מספר חברי הכנסת של מרצ קטן יותר, כידוע, מזה של שתי המפלגות הגדולות. אם, למשל, מופיע בביה"ס מסוים חבר־כנסת מהליכוד, הנהלת ביה"ס דורשת שהמרצה מטעמנו גם הוא יהיה חבר־כנסת. אך אנו לא מסוגלים להיענות בכל מקרה, מה גם שארבעת השרים שלנו עסוקים מאוד וכמעט לא מתפנים להופיע בבתי הספר.

מכל מקום, אני פונה לחברי מפם ומרצ שיכולים להרצות בתחומים השונים, כמו למשל בנושאי תהליך השלום, יחסי ישראל־ערב, היסטוריה צבאית וגם בנושאים כמו יחסי ישראל והתפוצות ונושאי אקטואליה אחרים, לכל אלה אני פונה שיתקשרו אלינו למרכז מפם, ונשמח להיעזר בהם ולשבצם להרצאות בבתי הספר. ראוי שנזכור שהנוער הוא העתיד, ולכן גם השקפותיו ודעותיו יעצבו את עתיד החברה והמדינה שלנו.

משלחת מפם לכנס הוועדה למזה"ת של האינטרנציונל הסוציאליסטי ברבת־עמון (מימין לשמאל): מוניקה פולק; לואיס איולה, מזכ"ל האינטרנציונל; מוחמד עבדאללה, יו"ר ועדת החוץ של הפרלמנט המצרי; לטיף דורי; ממדו פארה, שר האנרגיה הסנגלי, וחנן ארז

בפעולה הבינלאומית

מוניקה פולק המזכירה הבינלאומית של מפם מוסרת:

ועידת המזרח התיכון של האינטרנציונל הסוציאליסטי התכנסה ב־10־12 במרץ. הוועדה קיימה את ישיבותיה בתל־אביב, בעזה וברבת עמון. בין חברי הוועדה השתתפו חברים ממפלגת העבודה וממפם, נציגי מפלגות סוציאליסטיות אירופיות, נציגים מאשקף וממדינות ערב. היה זה אירוע היסטורי, בו התכנסו חברים ממפלגות בתוניסיה, סנגל, מלטה ועוד מדינות, יחד עם נציגים מירדן, הרשות הפלסטינית, מצרים אירופים וישראלים.

הדיונים עסקו בקידום תהליך השלום, מקומה של אירופה, מערכת היחסים בין ישראל ופלסטין, ישראל וירדן והרשות הפלסטינית וירדן.

בישראל פתחו את הדיון ראש הממשלה יצחק רבין, שר החוץ שמעון פרס ושר הקליטה יאיר צבן. בעזה פתח את הדיון נביל שעת. לאחר מכן קיבלו חברי הוועדה דיווח על תהליך הבחירות מסעיד אריקת, בכלל זה בקשות והצעות למעורבות אירופית בתהליך, התארחו לארוחת צהריים ושיחה אצל יאסר ערפאת. בירדן קיימה הוועדה דיון מעניין עם מנהל המכון ללימודים אסטרטגיים הירדני, ונפגשה עם יורש העצר הנסיך חסן.

חברי מפם במשלחת היו חנן ארז, מוניקה פולק, וליד צארק, לטיף דורי, אסתר מודרוך ואריה שמיר. כן השתתפו בחלק מהדיונים חברים נוספים מהמפלגה, ביניהם השר יאיר צבן, יו"ר הדור הצעיר ירון שור, נורה חיים, אריה יפה, עבר חמוס, עמוס ורדוביץ, אברהם רוזנקרר.

בקצרה

מבצע ההזדהות, הסולידריות והסיוע למאבקם הצודק של עובדי מספנות ישראל, שנערך ע"י פעילי מרצ בשבת שעברה בהשתתפות כ־50 פעילים, עורר מאד את רוחם של העובדים השובתים. את המבצע יזמו וארגנו שרה רנרט, נציגת מפם ומרצ בגוש חיפה, נפתלי רז, חבר מזכירות מפם, וירון שור, יו"ר צעירי מפם וקמב"ץ מרצ.

הפעילים הביאו לעובדים מזון שנשלח ונתרם ע"י הקיבוצים מהאקבה"א. פעילי מרצ הביאו לעובדים מסר חום של עידוד ותמיכה, והבהירו שמרצ עומדת על כך שבכל תהליך של הפרטה יובטחו במלואן זכויות העובדים.

ילדה נטושה וגבר אבוד

"ליאון" – סרטו של לוק בסון

אז לוק בסון הגיע להוליווד. מה יצא לו מזה? מה יצא להוליווד מזה? מסתבר שלא הרבה. מאז הצלחתו המסחררת של "ניקיטה", נרכש גם בסון הצרפתי לשורות הוליווד, מכר את התסריט של "ניקיטה" לצורך ביצוע גירסה דוברת אנגלית (ואיומה למדי), ועתה עבר לביים סופית באמריקה, ובאנגלית.

"ליאון", סרטו החדש, הוא בערך אותו סרט כמו "ניקיטה", ומבוסס כמותו על אותו רעיון. מדובר בחניכותה של צעירה רגישה ומרדנית בידי גבר מבוגר ממנה, לדרך של אלימות מטורפת, והיחסים המיוחדים הנרקמים ביניהם במהלך אותה חניכות משונה. ב"ליאון", גיל הנערה פשוט צנח עוד יותר למטה.

ניקיטה היתה כבת שבע עשרה, מתילדה, גיבורת "ליאון", היא בקושי בת שלוש עשרה, וכבר גורר אותה בסון למערבולת האש והרובים קצוצי הקנה, החביבה עליו כל כך. היא בתם המוכה של עבריין קטן וזונה, החיים בצל הטירור שמשליטים המאפיונרים הגדולים של ניו יורק.

ומבצע אינספור ציטוטים ערכניים לסרטים הוליוודיים קלאסיים ולדמויות הוליוודיות.

בעיצומם של יחסיהם המוזרים, משחקים ליאון ומתילדה במשחק התחפושות, ומתחפשים למרלין מונרו ולצ'רלי צ'פלין. ליאון, הרוצח השכיר, צופה בקביעות בג'ין קלי בסרט "שיר אשיר בגשם", אולי מפני שקלי היה ה"אמריקאי בפריז", והוא הרי צרפתי בניו יורק. ויש עוד ציטוטים ומחוות כאלה למכביר, כולל התייחסות רחבה לסרטי מסע, בהם משתתפים גבר וילדה.

את מערכת היחסים המורכבת, הספק רומנטית, הנושאת בין השאר רמזים עבים לגילוי עריות, שאב בסון מסרטים כמו "אליס בערים הגדולות" של ונדרס, ו"נהג מונית " של סקורסזה. אבל הם עשו זאת טוב ממנו. הם הצליחו לרגש ולגעת, הוא לא. יש שם סיפור קורע לב על ילדה נטושה וגבר אבוד ואבירי שמציל אותה, והסיטואציה אפילו לא מצליחה לדגדג בקצה הרגשות, שלא לדבר על להפיק קצת לחות משקיק הדמעות המותש.

כמו "ניקיטה", גם "ליאון" הוא סרט ריק. ריקנותו ממש מהדהדת, בפרט לאור מספר יתרונות שהיו ברשותו,

נטלי פורטמן, ב"ליאון". ילדה מוכה רוצה לנקום את רצח בני משפחתה.

מאחר שהיא ברחה מבית הספר, היא מבלה את רוב זמנה בשוטטות ברחוב ובישיבה חמורת מעש בחדר המדרגות. היא שונאת את כל העולם, כולל את הוריה. אבל יש איש אחד שאותו היא מחבבת. זהו השכן: טיפוס מוזר, צרפתי, רומנטי, עדין נפש, מזוקן ועירירי, ששותה ליטרים של חלב. עיסוקו: רוצח שכיר – עדיין אינו ידוע לה.

כשהמאפיונרים רוצחים את כל בני משפחתה, עוזר לה השכן להינצל מהקטל הנוראי, וכאשר מתברר שגם חייה בסכנה, נאלץ הרוצח השכיר לקחת את הילדה תחת חסותו. מכאן מתחילה פרשת נדידותיהם בין מלונות עלובים. מתילדה וליאון נרשמים כתור אב ובתו, ומתילדה מבקשת מליאון שילמד אותה את רזי המקצוע, מפני שהיא רוצה להתנקם ברוצחי משפחתה. אז גם מתברר לה, שהרוצחים כלל אינם מאפיונרים, אלא אנשי המשטרה המקומית. היא יוצאת לחסל אותם, מסתבכת בגדול, וליאון בא לעזרתה, ונוקם כמובן בגדול.

כמו "ניקיטה", גם "ליאון" הוא סרט המחובר בטבורו לקולנוע הפוסט המודרניסטי הנבוב והקשקשני, המרשרש כבר שנים אחדות בצרפת, ובסון הוא נביאו. הוא שופע מחוות לקולנוע הגנגסטרים של הוליווד,

כמו שחקנים מצויינים ותגלית חמודה בשם נטלי פורטמן, ישראלית לשעבר בת שלוש עשרה, שקריירה יפה בהחלט ממתינה לה מעבר לפינה.

בסון נכשל פעם אחר פעם, מפני שהוא מתעקש לצוד את לב הקהל בדרכים זולות ונלוזות. הוא מתחנחן לקהלו, במקום לנסות ולהתחבר לאמת הפנימית שמטרתה להתקיים איפשהו במעבה העלילה המעובבת. קצת פחות התייחסויות קולנועיות, היו מועילות לו.

סרט המבסס את מירב קיומו על קולנוע כעולם אולטימטיבי, מרוקן את עצמו מהשתייכות למציאות. וככלות כל, המציאות היא העולם האולטימטיבי, לא הקולנוע, למרות שיש כמה אוכלי-חוכמים (כמו בסון), שעדיין חושבים אחרת.

דיסדוש פוסט מודרניסטי נבוב וקשקשני במטווח נרחב של סרטים, כולל ציטוטים ומחוות נרחבות לקולנוע ההוליוודי. זה כל מה שיש ללוק בסון הצרפתי להציע בסרטו החדש, דובר האנגלית. יש שם סיפור על ילדה מוכה, שכל משפחתה נרצחה בידי גנגסטרים, המתיידדת עם רוצח שכיר בעל נפש רומנטית, אבל הסיטואציה אפילו לא מצליחה לדגדג בקצה בלוטות הדמעות.

עבודה עצמית

"אנסמבל בת-שבע" בתכנית ובה שלוש בכורות, מאת יוסי יונגמן, לארה ברסק וסער מגל – בסוזן דלל.

אוהד נהרין, מנהלה האמנותי של "בת-שבע", שולח מסר ברור לרקדניו הצעירים: יצירה אומנותית עצמית היא מרכיב מרכזי בחייו של רקדן. הוא איננו רק "כלי" כביכול בידיו של איזה גאון אורח, בעל סוד היצירה, המכתיב את התנועה ואת המשמעות, את האוירה והמסרים לרקדנים, אלא אומן יוצר, שרשאי – ואפילו חייב – לקרוא דרור לדמיון היוצר שלו, ולהתבטא בכוריאוגרפיה.

גישה זו, יש בה חזרה אל ימי המחול האקספרסיוניסטי המודרני בראשיתו, לפני כמעט מאה שנה. שכן, המודרני החדיש גם הוא כבר קשיש – שעה שהיצירה היתה המרכיב הראשון של אומנות המחול, והטכניקה והמיומנות רק עוזרים.

הכלי העומד לרשות היוצרים היא מעבדה, המנוהלת על ידי נעמי פרלוב ואוהד נהרין, הלוא הוא האנסמבל. סער מגל היא אשה צעירה, שכבר בלטה במסגרות אחרות כיוצרת מחול מקורית. הפעם היא יצרה משהו מלא דמיון, מרתק, אישי מאוד אבל ללא יומרה אידיאולוגית מופרזת, ושמו "מוסך פנדורה".

המשתתפים – יוסי ברג, יערה דולב, עדי סלנט, דני סלג, הלל קוגן, פולי קסמור, ותמש שכטר ויעל שנל, מתחילים את המחול לצלילי קולאז' (מלה עדינה לסלט, אבל הרי הסלט הוא המאפיין העיקרי של המטבח הישראלי), שרקח האשף אלבם קלוד, בגילגולים מדהימים וקפיצות מעל לגופות המתגלגלים.

גילגול שמאלה וקפיצות בכיוון ההפוך, הם כמין מרבד נע לשני כיוונים בו-זמנית וגם מוטיב חוזר בריקוד המרתק הזה, שאין בו רגע של שיעמום. ויש בו גם מימד שלישי, שעה שקיר עץ מנוצל כאמצעי לטפס לגובה. ומעל הקיר מופיע ברגע מסויים יחזקאל לזרוב, כמין דמות מדהימה של כוכב-עליון בלונדי נרקיסיסטי עד גיחוך ועד התפעלות, במונולוג שאפילו אלויס פרסלי לא היה מתבייש בו. הוא מוסיף לנעשה תלת-מימדי מן של סאטירה עצמית, של הומור, מרכיבים הנדירים כל כך במחול המודרני.

הרקדנים הצעירים מצויינים, והכוריאוגרפית סער מגל כבר יודעת מה לעשות כדי לצור את תשומת לבו של הצופה, ובמוסף הזה יודעים לעבוד. מתיבת פנדורה שלה יוצאים לא מפלצות מפחידות, כמו באגדה המקורית, אלא תנועה נהדרת, חזקה ומשעשעת. בקיצור נולד לנו יוצר מחול חדש ומקורי, ושמה סער מגל.

יוסי יונגמן הוא אחד הרקדנים הבולטים והמחוננים ב"בת-שבע". לא פעם ניסה את ידו ביצירה. יש לו ראש מעניין, ורגע הפתיחה של המחול החדש שלו "ושאלוה" (ואל תשאלו אותי מה פירוש השם החידתי הזה) מבטיח מאוד: ליסי אספורם, לארה ברסק, סיגל צוק וקרן לוי "מוכפלות" על ידי בובות מתנפחות, כמו אלה הנמכרות בחנויות אביזרי-מין. רגלי הבובות נראות מוזרות בתאורה החשוכה מדי.

בכלל, מדוע מנסים לחסוך כל הזמן בחשמל על בימת "בת-שבע"? אם הדברים המבוצעים על הבימה אינם ראויים לעיון, מוטב לא לבצע אותם, ואם הם מעניינים, מדוע להסתיר אותם בחושך המקשה את הצפיה?

אחרי הפתיחה המסקרנת, נגלית ברקע תמונה מוקרנת של ססטוראלה כפרית, והתנועה מאבדת מייחודה. בלי ספק יש לו ליוסי יונגמן מה לומר, אבל עליו ללמוד כלל ישן וטוב: ליצירה אומנותית דרושים לפחות שלושה רעיונות, כדי לקלוע את הצמה, שהיא המבנה האומנותי הבסיסי בכל יצירה. והפעם אחרי ההתחלה המבטיחה לא בא המשך משמעותי.

לארה ברסק, גם היא רקדנית בולטת בלהקת "בת-שבע", יצרה דואט קצר לעצמה ולעדי סלנט, הנקרא "E-132 לבן". באמת התלבושות של השתיים (עיצוב: רליה לוידר) לבנות. אלא שהתנועה של שתי הרקדניות אינה מתחברת לרצף משמעותי, ויתרונו של דואט זה שהוא לא נמשך זמן רב.

אנסמבל צעיר ונמרץ, של רקדנים מצויינים, ועבודה אחת מעולה, זה יכול טוב. זו איננה רק להקת-מילואים ומאגר של רקדנים ל"בת-שבע", אלא גם מעבדה ליוצרים חדשים. ויותר מכך הרי אי אפשר לבקש.

"כינורות המלך דוד" בכנסיה גרמנית

יצחק שור

הרכב כינורות המלך דוד מנגן בכנסיית אוגוסטה ויקטוריה. מנהל מוסיקאלי וכנר ראשון: דניאל פרדקין. סולנית: פרונה פורצקי (קונטראלט). בתוכנית: מיצירות הנדל, טלמן, ויואלדי.

בסוף המאה הקודמת חלמו הקיסר וילהלם השני ורעייתו אוגוסטה ויקטוריה להפוך את ירושלים לעיר נוצרית בשליטה גרמנית. אחד מפירות החלום הוא כנסיית "עליה לשמים" עלישם אוגוסטה ויקטוריה, שהוקמה בראשית המאה על הר הזיתים. על ידה נבנו גם בית הארחה לצליינים ובית חולים עם 160 מיטות.

המכנה המשותף לכנסיות הגואל, דורמיציון, ואוגוסטה ויקטוריה הוא היותן חלק מן המאמץ האימפריאלי הגרמני, להפוך את ארצם למעצמה האירופית החשובה ביותר בעיר הקודש. ואילו המכנה המוסיקאלי המשותף הוא צליל הפעמונים המותאם של שלושתן, סול, סי, מי, רה. חובבי מוסיקה יהודים ממלאים את דורמיציון. לפני האינתיפאדה הם גדשו גם את אולמות כנסיית הגואל, אך עד היום לא גילו את אוגוסטה ויקטוריה. מי שכן גילה אותה אלה הם עשרת חברי אנסמבל "כינורות המלך דוד". הרכב זה הוקם לפני כארבע שנים בידי דניאל פרדקין, ראש קבוצת הכינור השני בתזמורת ירושלים.

מתוך הערכה לפרדקין חיברו לכבודו שני מלחינים, אישטבן זלנקה ומרק קופיטמן, יצירות לנגינה בויולה ד'אמורה. בקונצרט נוגנו גם יצירות של שלושה מגדולי סוף תקופת הבארוק, הנדל, טלמן וויואלדי.

הבעיה המרכזית שעמדה בפני "כינורות המלך דוד" היא תהודת היתר של אוגוסטה ויקטוריה. תהודה זאת אמנם יותר טובה מתהודת דורמיציון, אך עדיין יותר גרועה אפילו מאולם הנרי קראון, ומספיק גרועה כדי לגרום לעירבול צלילים. פרדקין התמודד עם הקושי בהצלחה על ידי נגינת טונים קצרים, שאיפשרה להדהוד להסתיים. פתרון שני היה נגינת הבאסו קונטינואו בצ'מבלו במקום בעוגב.

הקונצרט נפתח בקונצ'רטו גרוסו מספר 5 מאת הנדל. קונצ'רטו זה הינו אחד מסדרה בת תריסר קונצ'רטים, שחיבר הנדל לכלי קשת.

שיאו של הקונצרט היה במחצית השניה, כאשר הופיעה זמרת הקונטראלט (אלט עמוק) פרונה פורצקי, ביצירתו הדתית המקסימה של ויואלדי "סטאבת מאטר ודולורוזה" ("האם עמוה בשכורונה"). פורצקי, מכוכבות האופרה הישראלית החדשה, הוכיחה עצמה כסולנית בעלת יכולת אדירה. שירתה העבירה בי צמרמורת, ורצון עז להמשיך ולהאזין לה עוד ועוד.

הכנסיה מעמידה שירותי הסעה לקונצרטים שלה. האוטובוס יוצא ממלון נוטרדאם, מול השער החדש.

"זה הזמן" – תערוכת צילומים

תערוכת צילום של האמן דינו דיקל בשם "זה הזמן", מוצגת בגלריית "קדמת ערך" (רח' קינג ג'ורג' 70) בתל אביב, עד 7.4.95. אוצרת: דינה מילר.

צילום: דינו דיקל.

"שלושת הטנורים" – בשיווק ישיר

בימים אלו החלה חברת מדיה דירקט הנציגה של "טיים וורנר אינטרפרייז" בישראל, לשווק לראשונה בישראל את האוסף מהאירוע המוסיקלי הגדול ביותר של שנת '94 – הקונצרט המשותף של לוצ'יאנו פאברוטי, חוזה קארראס ופלסידו דומינגו, בניצוח של זובין מהטה, במפגן הסיום של גביע העולם בלוס אנג'לס.

האוסף משווק באריזות שי מהודרת, הכוללת 2 תקליטורים או קלטות, הכוללים את ההופעה והראיונות עם שלושת האמנים, קלטת וידיאו של הקונצרט ותכניה של המופע למזכרת. בנוסף תוענק קלטת וידיאו מיוחדת שהוקלטה מאחורי הקלעים בעת החזרות למופע. האוסף משווק בעלות של 3 × 88 שקלים (בתוספת דמי משלוח). פרטים בטלפון: 03-6388994.

הצגת האלפיים של הצגת-היחיד "הנפילה"

הערב, ערב התיאטרונטו האחר עשר, ימלאו 2000 הצגות להצגה "הנפילה", המבוססת על הרומאן של אלבר קאמי, בתרגומו, בעיבודו ובביצועו של ניקו ניתאי.

ההצגה הועלתה לראשונה ב-8.3.75 ב"בבית-הזבן", בתיאטרון קטן ליד כיכר דיזנגוף, בו פעל ה"תהאטרון". באותן שנים לא היה קיים מרכז הזרינג', גם לא פסטיבל הצגות היחיד התיאטרונטו. לכן נראתה ההצגה כהרפתקה אלטרנטיבית מחוץ לממסד. אך ההצגה, שהועלתה שנה ומחצה אחרי מלחמת יום הכיפורים, שיקפה את הלך הרוח השלילי, ששרר בארץ לאחר המלחמה, ואת ההתפכחות מהשכן הגשם של הציבור הישראלי בתקופה ההיא.

בעקבות "הנפילה" והשיחות הארוכות עם הצופים שאחריה, כתב ניקו ניתאי את "לס.דיוניסוס" (סם משחק), הפנטזיה פיוטית, המתארת את דרכו שלו מן התיאטרון הממסדי עד לדיוניסיה של "הנפילה". אחריה באה הצגת יחיד נוספת, "פינוק מטריף", על פי אמיל אז'אר, ניסיון לפתח מבנה פארודי על אותם נושאים רציניים.

ניקו ניתאי. הרפתקה הולכת של 20 שנה.

בשנים האחרונות מופיע ניתאי עם עוד שתי הצגות יחיד, "את ואני ואשליות", מאת ז'ילדי וקוקטו, ו"מדוע האגו הנרג'י", מאת נאוים חיכמאת. אך במשך עשרים השנים מאז הועלתה לראשונה "הנפילה", ממשיך ניקו ניתאי להציגה לסירוגין יחד עם הצגות היחיד החדשות שלו, בניסיון להישאר נאמן לדמות, וגם לא להשתעבד לה לחלוטין.

מודשים מרץ-אפריל נערכות הצגות חגיגיות לכבוד הצגת האלפיים של "הנפילה" בתיאטרון הסימטה ביפו, בתיאטרון פרגוד בירושלים, במרתף 10 בחיפה ובמקומות אחרים בארץ. ביום ד' 29.3.95 בשעה 20.30 תתקיים בתיאטרון הסימטה הצגה חגיגית לציון 2000 הצגות.

"ראש חוצות" בפסטיבל חיפה להצגות ילדים

לקראת פסטיבל חיפה להצגות ילדים 95', מפיק "ראש חוצות" – בניהולו האומנותי של ג'קי בכר, שלושה מופעי רחוב חדשים, שהשנה לראשונה בתולדות הפסטיבל, ישתתפו במסגרת תחרות מופעי הרחוב.

"הציפורים" – רעיון ובימוי: ג'קי בכר, משתתפים: אצלה כ'דארן, אייל שלו ואדריאן שוורצשטיין. עיצוב: שי פרחי.

שתי ציפורים גדולות מימדים הבנויות על קביים, בעיצוב מיוחד, במסע של מאבקי כוח, חיזור והשלמה. הן נשלטות ע"י כוחו של קוסם-מכשף. זהו מופע ססגוני ללא מלה, ומיועד לקהל הרחב.

"אגדה מקומית" – רעיון, כוריאוגרפיה וביצוע: יעל נסמי ומיקי בש. הצגה ללא מילים המשלבת תנועה, תיאטרון ומוסיקה. מפגש בין שתי דמויות השונות בתכלית זו מזו, שעוברות תהליך של קונפליקט, התמודדות ולבסוף הכרה הדדית – שיתוף פעולה ויצירה משותפת.

"לוסט גשעפט" – יוצרים ומשתתפים: טל גינת ויובל זהר. הצגת רחוב המספרת על בעל קרקס מרופלם, שמנסה לערוך את ההצגה הגדולה מכולן; ההצגה היא בלתי אפשרית, ועוזרו האילם מפריע ועוזר לו לסירוגין. ההצגה תהיה מלווה במוסיקה חיה ובלהטוטים מרהיבים.

"אלימות זה לא צחוק"

"אלימות זה לא צחוק" – זהו שמה של הצגה חדשה שמעלים תלמידי מגמת התיאטרון של בית-הספר התיכון המקיף העירוני אורט בקרית-מוצקין. ההצגה נכתבה על-ידי התלמידים-השחקנים, ומבוססת על קטעי עתונים ועל סיפורי ילדים שנתקלו בתופעות אלימות. שתורגמו על-ידם לשפת הבמה בבימויו של משה אדלה. את ההצגה הפיקה מרגנה סגל.

מנהלת בית-הספר גילי אלדר, מסרה, כי השנה הוחלט להקדיש את עבודתם השנתית של משתתפי מגמת התיאטרון להתגברות תופעת האלימות בחברה, במשפחה ובמקומות הציבוריים בארץ. "אנו חייבים להתייחס לתופעה מתוך הבנה, שאנו יכולים למגרה ואנו יכולים יחד

פיוט מרגש

"השושנה המקועקעת" מאת טנסי ויליאמס, בתיאטרון הבימה.

לא כל אחד אוהב את מחזותיו של טנסי ויליאמס. אך יצירות מופת כמו "ביבר הזכוכית" או "חשמלית ושמה תשוקה", הן תמיד מרתקות על הבמה, גם אם ביצוען אינו מושלם. מחזותיו הפחות מרשימים של ויליאמס זקוקים לביצוע מרתק ומרגש, כדי שיוכלו לדבר אלינו גם כיום, כמה עשרות שנים אחרי שנכתבו. "קיץ ועשן" הוא מחזה אחד מסוג זה. "השושנה המקועקעת" הוא מחזה נוסף שאולי אינו יצירת מופת, אך עם הכוחות הנכונים יכול לרגש אותך.

"השושנה" אינה דומה מיידית לשאר הדרמות הנוקבות של ויליאמס. אם רוב מחזותיו של ויליאמס עוסקים בהתמוטטות חיי הנישואין, ובהשתלטות היצר על גוף האדם, ורוב מחזותיו מציגים את היצר ואת האהבה כגורמים הורסים ומפרקים, כאן היצר הוא בונה, חיובי ומרגש.

"השושנה המקועקעת" היא סיפורה של סראפינה האוהבת את בעלה עד כלות הנשימה, ונאלצת להתמודד עם הריקנות הנוראה שנוצרת לאחר שהבעל נרצח. בניגוד להוראת הכנסיה, היא שורפת את הגופה ושומרת את אפר בעלה בבית, מתנתקת מהעולם וחיה לה בתוך המקדש שבנתה לה, בודדה, מרה, עצבנית ונרגזת.

עד שיום אחד נכנס לפתע לביתה בחור צעיר, המזכיר לה במבנה גופו את בעלה ולפתע ניצתת ציפור הנעורים המתוקה באלמנה המרה, והיא מתחילה לחגוג. סראפינה אמנם מפחדת לבגוד בזכרון הבעל, אך כשהיא למדה שגם הוא לא היה שה תמים בחייו, היא קוראת דרור לרגשותיה ויצריה, וחוגגת בסופו של המחזה את נצחון האהבה, התקווה, התשוקה ויצר החיים.

"השושנה המקועקעת" בנוי על הדמות המרכזית, על אותה אשה אוהבת המצפה בכיליון עיניים לבעל האמור לחזור הביתה, רק כדי לגלות לפתע שלעולם לא ישוב. רוזינה קמבוס מבצעת כאן אולי את תפקיד חייה בתיאטרון. קמבוס סוחפת וכובשת אותך מהרגע הראשון. אתה מאמין לכל מילה שהיא אומרת, אתה חי עמה הן את האושר והן את הכאב, הן את הצער והן את החשש. אתה מבין לליבה כאשה, כאלמנה, כאם וכמאהבת. אתה מוכן בכל רגע לקפוץ לבמה ולחבק אותה חזק, לאמצה אל ליבך ולומר לה, אני מבין אותך, אני מבין את כאבך, אני מבין את הדילמה הנוראה שבה את נמצאת ואני רוצה שתהיי מאושרת.

רוזינה קמבוס ויגאל שדה (בזמן התזרות) על "השושנה המקועקעת". תיאטרון אמין ומשבנע.

קמבוס מעבירה בצורה כנה ומרתקת את המילכודים והרבים בדמותה של סראפינה. היא מהפנטת מעלות המסך ועד רדתו, והיא נושאת את ההפקה כולה על כתפיה בצורה מרשימה ביותר.

אך מעבר לעיצוב המרתק של הדמות הראשית, ההפקה הזו מצטיינת בפיוטיות, אסתטיות ורגש מרתקים. מלאכה נאמנה עשה כאן הבמאי הצעיר עידו ריקלין, אשר בשלב זה כבר יצר כמה הצגות יפהפיות עבור "הבימה". המערכה הראשונה של ההפקה היא מלאכת מחשבת. ריקלין יוצר חברה אמריקאית-איטלקית המת-מוג. הוא יודע להוביל את שחקניו על הבמה, לעזור להם לעצב את הדמויות, וליצור מתח דרמטי בריא ועוצר נשימה, ללא שימוש באמצעים מלאכותיים.

אצל ריקלין השחקנים אינם צועקים ומקפצים על הבמה. אצל ריקלין הם שרים ובזה ייחודם. ולמרות שבמערכה השניה יש נפילת מתח מסוימת, בעיקר בסצנות בין סראפינה לגבר החדש בחייה, בסך הכל יצר כאן הבמאי תיאטרון כן, אמין ומרגש, ערב שכולו אומר שירה.

והוא עצמו נעזר בצוות שחקנים שעשה מלאכתו נאמנה החל מערה טל הוותיקה שגילמה דמות מרתקת של רוכלת זקנה, מעין אורקול היודעת את העתיד ומזהירה מפניו, וכלה באורליה סגל, אורה מאירסון ורבקה בכר, בתור שלוש הרכלניות השכונתיות שנשמתן פשוט מתפקעת משמחה לאיד. יוסי יבלונקה גילם את הכומר בצורה קורקטית, יגאל שדה ניסה לתת את כל המרץ והדם החם לגבר הצעיר החודר לחייה של סראפינה, אך לא תמיד הצליח בכך. יולי הרציל ויעל ברנפלד גילמו כל אחת תפקיד קטן, אך עם עוצמה חזקה ביותר. גם שרית חן ושרית ויטנרד גילמו צמד חברות עם הורמונים תוססים באופן משכנע ביותר.

מיטב המחמאות לרותי גולדברג בתפקיד רוזה, בתה החמש עשרה של סראפינה, ילדה צעירה ההופכת לאשה לנגד עינינו, לאשה עם המוג החם של אמה והקסם הסוער של אביה. גולדברג עושה תפקיד נהדר, ועומדת בכבוד גם כרמות וגם כשחקנית מול קמבוס.

שורה תחתונה: ערב תיאטרלי אמין ומרגש, תיאטרון שכולו אומר שירה. לא להחמיץ!

פגישה מפתיעה

הסינפונייטה הישראלית באר-שבע בניצוחו של אורי מאיר. סולן: יאנוש שטארקר (צ'לו). בתוכנית: מיצירות באך, היידן, מקס שטרן, והינסמרה. תיאטרון ירושלים.

יצחק שור

כאשר סיים המלחין מקס שטרן, איש באר-שבע כיום, את לימודי התיכון שלו בארה"ב, לפני שלושים שנה, הוא השתתף במחנה קיץ למחוננים צעירים וקנה תורה מפי הצ'לן ההונגרי-אמריקני יאנוש שטארקר. הדבר החשוב ביותר, חשבו הנגנים הצעירים, הוא להשיג כלי טוב. שטארקר היה נוהג, בעת שיעוריו, להדגים לא רק באמצעות הכלי שלו, אלא באמצעות כלים של תלמידיו.

הצליל שהפיק מכל אחד מן הצ'לים היה והנה סוד הצליל הנפלא של הנגן, למד מקס שטרן את הלקח, איננו טמון בכלי שלו, אפילו הוא זה סטרדיוואריוס, אלא בנגן עצמו. כבר אז, כאשר שימש כנגן קונטרבאס, שאף שטרן להיות מלחין, אך מעולם לא חלם שיצירה שלו תנוגן בסדירות מנויים שהסולן שלה יהיה יאנוש שטארקר. ואולם, כך קרה בקונצרט שלפנינו.

שטארקר בחום ולבביות, ואף כי היצירה איננה מבליטה את יכולתו הוירטואוזית של הסולן, יצא המאזין נשכר מעושר צבעי הצליל, מן העומק הרגשי של הנגינה, ומן הסלסולים והחינניים, אשר מעטרים את הגעיות. לקהל הנלהב, שביקש הדרן, הגיש שטארקר פרק וירטואוזי להרהים מתוך סונטה לצ'לו סולו מאת הצ'לן-המלחין גספר קסדו. יצירתו של מקס שטרן במחצית השניה של הערב, "רינת כוכבי בוקר", מתרוקנת ממודרניזמים לשמם.

היא בנויה על סולמות טונליים מסורתיים. שטרן מצטיין בפיתוח הנושא המרכזי של יצירתו. הוא "משליך את הכדור" מקבוצת כלים אחת לשניה בדרך המאפשרת לכלי המיתר והנשיפה ולכלי הקשה להבליט צבעי צליל בלתי-שיגרתיים, הקונצרט נפתח בנגינה נעימה של הסוויטה השלישית מאת באך, וננעל בווריאציות קונצרטנטיות להתזמורת קאמרית מאת אלברטו חינסטרה.

בהפסקה שאלתי המחבית הראשונה, פרשו רבים מן המאזינים והצופים מן הקונצרט. היתה זאת "הצבעה ברגליים" נגד מוסיקה בת זמננו, אף כי הפורשים כלל לא ידעו מה מצפה להם. מעשה זה חייב לעורר אצל המנהל המוסיקאלי, אורי מאיר, למחשבה על הדרך האופטימלית לבניית קונצרט, כך שיכסה מוסיקה מכל הזמנים, מבלי להרגיז את הקהל. לסעמי, הסידור השמרני שאשר מן הקונצרט, משום שיצירתו של מקס שטרן היתה בהחלט ראויה, ומשום שיצירתו של חינסטרה נבנתה על מקצבי פולקלור ארגנטינאים קליטים ותוססים.

תחרשות

תיאטרון חזותי בת"א

ביה"ס לתיאטרון חזותי "פולש" לתל-אביב: במשך יומיים ב-2-3 באפריל, יתקיימו בבית ציוני אמריקה בתל-אביב, סדרת אירועים של בית הספר לתיאטרון חזותי בירושלים – יומיים של תיאטרון, מוסיקה, מופעי מחול, תערוכות, מיצגים ועוד.

במהלך מרתון של מופעים קצרים יועלו קטעים מהצגות תלמידים ובוגרים של ביה"ס: "היידי בת ווגה" מאת איילת רוה, "התעקשות לויקנה ופטיפון" של יעל ענבר ורויטל אריאלי, "מאראם בוטראן" בהשראת מודליני ועוד.

תערוכת "מצלמים חזות": צלמים מקצועיים ותלמידי ביה"ס לצילום במוסררה, מצלמים את היצירות והעבודות של בית הספר לתיאטרון חזותי. הצלמים עוקבים במצלמותיהם אחרי תהליך היצירה ומהלך ההופעה של מיצגים, הצגות ואירועים תיאטרליים. פתיחה ב-2.4. נעילה 20.4.95. הכניסה חופשית.

המציאות נחשפת מול השפיץ

במלאת שנה ויותר לפרוץ מהפיכת הרייטינג, מקדיש מגאזין הקריקטורה והקומיקס "שפיץ" את גליונו השמיני לטלוויזיה בישראל – על ערוציה, תכניותיה וגיבוריה השונים. 35 מאיירים חברו יחד להפנינג מצוייר, המתייחס לתוצאות המהפיכה ההיא לטוב, ובעיקר לרע.

כולם נחשפים בגליון: דודו טופז, דן שילוח, אילנה דיין, חיים יבין, מרגול וד"ר רות ווסטהיימר, וכמובן שגם הפרסומות זוכות לטיפול.

בין משתתפי הגליון: מישל קישקה, נעם נדב, מושיק לין, עמוס אלנבוגן, שלמה כהן, יובל רוביצ'ק, אורי פינק, זאב, שמעון וסרשליין, יעקב קירשן, צחי פרבר, מייק ג'גו, ארנון אבני, שמוליק כץ ועוד רבים אחרים.

תערוכה

100 עבודות נייר של האמן האיטלקי מרינו מריני

לראשונה בישראל יוצגו במוזיאון הרצליה לאמנות, 100 עבודות נייר, ציורים ורישומים, של האמן האיטלקי הנודע מרינו מריני (1980-1901), אחד מגדולי אמני קל איטליה במאה ה-20, אשר שמו לא נפקד אף מרשימת גדולי פסלי המודרנה בעולם.

העובדה שמריני נהג לעסוק בציור ורישום פחות ידועה, כיוון שאת עבודות הנייר קלו נהג להחתיר בביתו בארכיון פרטי שמור. החל מה-1 באפריל 95' ועד ה-8 במאי 95', יוצגו במוזיאון הרצליה עבודות הנייר שלו, אשר נעשו לאורך תקופות יצירתו ואשר הושאלו לתערוכה מן האוסף הפרטי של הגברת מרינה מריני, שנאותה להעמידו לתצוגה לראשונה בישראל. כן יוצג בתערוכה פסלו הנודע "הרקדנית" 1953, פסל ברונזה בגובה 162 ס"מ, מאוסף פרטי.

מרינו מריני, "סוס ורוכב, 1944, 55×35 ס"מ. טכניקה: דיו.

מודיעין

טלוויזיה

[illegible] חדשות
[illegible] בוקר טוב ישראל
[illegible] אסכולה - מיסטיקה יהודית: מיסטיקה ומיתוס
[illegible] ראשית הקריאה - ביויים צירה
[illegible] סרטי הטבע - המטימה
[illegible] מבע - החרום (שבלול)
[illegible] רחוב סומסום - ניקיון לפסח
[illegible] שיחות בוקר - קנאות וקיצוניות
[illegible] מדע וטכנולוגיה - מחבורה יסית
[illegible] אנגלית
[illegible] היסטוריה כללית - העולם במאבק (מרוט לטרבית)
[illegible] צרפתית
[illegible] סרטי הטבע - אש, אדמה ומתכות
[illegible] גאוגרפיה פיזית - ליקויי חמה ולבנה
[illegible] חברה - איפה לא הייתה ילדה
[illegible] דיוקנו של וודאל
[illegible] התיאטרון של מולייר - סדרה מדובבת בהנפשה
[illegible] פרפר נחמד - חברים טובים
[illegible] קופידו - סדרה מדובבת בהנפשה
[illegible] שעה כושר
[illegible] כינור הקסם - סרט קצר: נגן כינור, איבוניץ', אינו מוכשר אך הוא מצליח מפני שהכינור שבידיו הוא כינור קסם, המקסים כל מי ששומע את נגינתו. ביום מחליפים את הכינור שלו בכינור אחר. המסכה גדולה
[illegible] דינגבט וחבריו - סדרה בהנפשה
[illegible] זאפ לראשון - משחקים פלוס בשידור חי. מנחים: חני נחמיאס וגדי סאוב
[illegible] ערב חדש - מנחה: אמנון לוי
[illegible] כדורסל - בתי ספר תיכוניים - גמר. שידור ישיר מהיכל הספורט מלחה, ירושלים: החדשות באנגלית ישודרו בעת ההפסקה במשחק
[illegible] חדשות בערבית
[illegible] מבט
[illegible] פופוליטיקה - מנחה: דן מרגליח
[illegible] בין השורות - סדרת מתח בריטית
[illegible] הילוך חוזר - אהוד מנור משוחח עם סמואל הלפרין
[illegible] מהיום למחר - יומן חדשות
[illegible] פסוקו של יום

ערוץ 2

[illegible] עולם החי של אוסטרליה - סדרת תעודה
[illegible] תיק תק - משחק טלוויזיה המבוסס על ידע בעברית ובחשבון
[illegible] בת הים הקטנה - סדרת הנפשה בדיבוב עברי
[illegible] השכונה של גופי - סדרת הנפשה מדובבת
[illegible] היפים והאמיצים - סדרת דרמה בהמשכים
[illegible] 5 עם רפי רשף - תוכנית בענייני היום
[illegible] הוסיך הסרליק סבל אייר - סדרה קומית
[illegible] תפוס כיוון - משחק טלוויזיה לילדים
[illegible] ד"ר קווין, רופאה במערב - סדרת דרמה
[illegible] ליגוו - משחק טלוויזיה נושא פרסים, בהנחיית ניל אלון
20.00 החדשות
20.30 אנשים מצחיקים מאוד - סדרה שבה מצחקים אנשים רגילים לגמרי, שעושים דברים לא כל כך שגרתיים
20.45 סמאים לי - שעשועון היכרויות נושא פרסים, בהנחיית דודו דותן
21.15 קוסרי סמור - תוכנית בידור
21.45 לילה טוב - תוכנית בידור בהנחיית גדי גוב
23.00 תיקים באפלה - סדרת מתח דרמטית
00.00 החדשות
00.05 בראש של הרמן - סדרה קומית
00.30 פואדו של אגתה כריסטי - סדרת מתח בריטית
01.25 לוגוס - מוסיקה ישראלית במועדון לוגוס בת"א. הפעם: אמל מורכוס (ש"ח)
02.20 מבט אל השנית - סדרת תעודה וטבע
03.05 שיר בלילה

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית
09.05 בוקר שני - זוגות זוגות: שוברט: פנטסיה בפה מינור לפסנתר ב־4 ידיים (ברכה עדן/ אלכסנדר תמיר); ברהמס: סונטה במי מינור לצ'לו ולפסנתר, אופ. 38 (צבי הראל/ מריה בוורדנקו); צ'ימרוזה: סרנדה (נ'. נולווי, חליל/ ק. יאמאשיטה, גיטרה); פאמס אלר: ואלס ניימרבאג (ס. רוברטס וא. מרסליס, 2 פסנתרים)
פעמיים רביסי, פעמיים ג'ארט - רביסי: נוקטורנים - עגונים, חגיגות, סירנות (הסיסם. יוסטון/ סרג'יו קומיסיונה); רביסי: רביעייה בסול מינור לכלי־קשת, אופ. 10 (רביעיית ג'וליארד); קית ג'ארט: נגער של אור לוינלה ולתזמורת (פמרישה מקארתי/ חז. פיירפילד/ תומס קרופורד); קית ג'ארם: קונצרט בוינה, חלק ב (קית ג'ארט - פסנתר) גד אברהמי: מוסיקה קאמרית (הקאס, הקבוצית/ ליאור שמברל); קרלוס צ'אבס: שלושה קטעים לנימרה (ראובן סרוסי); חואן מרפין: מוסיקה עפ"י תמונה של מונק (מרפין - גימרה/ מרק אישאם - סקסופון וקלידים)
12.05 תחרות ארתור רובינשטיין - 1995 מבחר הקלטות היום מן היום הראשון של השלב הראשון
15.00 מחזורי יצירות - תוכנית מודגמת ומוסברת ע"י אלכסנדר תמיר - 32 הסונטות לפסנתר של בטהובן. הפעם: סונטה מס. 5, אופ. 10 מס. 1
16.00 מוסיקה עתיקה - בהקלטות חדשות. הקינגס סינגרז, הרנסנס האנגלי. תומס תאליס: מוטטים קינות ירמיהו; ויליאם ברד: מוטטים
17.00 אתנחתא - שידור חי מאולם הורי קראון בירושלים - נערי ינובסקי - צ'לו, אירנה אחרין - פסנתר. קסארו: סונטה בסגנון ספרדי עתיק; צבי אבני: קדיש; שוברט: סונטה ארפג'יונה: בארבר: סונטה אופ. 6
19.00 קשת של צלילים - גאורג פיליפ טלמן פנטסיה ברה מינור לחליל סולו (ב. קאוקן): לאחר קדרות וצללי מוות - קונטטה (ר. יאקובס - קונטרה טנור/ אנסמבל פרוסוס) סויטה בסי מינור לכנור, חליל, ויולה דה־גמבה וצ'מבלו (ריצ'רד קונסורט): הספרים את חוקי אלוהי צבאות - קנטטה (מ. הייגר וח. דה ריינדה - סופראן/ טלמן קונסורט/ אנסמבל קולי רונדילה)
20.05 קונצרט ערבית - גבר: חמישייה במי במול סז'ור לקלרנית ולכלי־קשת, אופ. 34 (אנתוני פאי, קלרנית/ אוסטבל גאוס); מוצרט: סימפוניה מס. 35 ברה מז'ור, ק. 385, הפנר (תז. קונצרטחבאו/ ניקולאוס הרנונקור)
21.00 עניין של הסכמה - פייר בולז בן 70
23.00 רק ג'אז

רשת א'

06.06 שירים עבריים
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
08.10 עצות לנהגים
08.30 א'-ב' באמנות
08.45 קראתי ספר
09.05 מוסחים מייעצים - דיני עבודה
09.45 מידע לצרכן
10.05 מלדדין - עם משה מימור
10.30 אצבע על הדופק - כריאות
11.05 גיל הזהב
11.30 להוריד אבק מספר
12.05 חיים - מגזין לענייני משפחה
13.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
14.05 שירים של פעם
15.05 בראש צעיר - מגזין לילדים
16.05 חווה - עם בני הודל
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 קול האמנויות - על אמנות חוץ ממסדית עם גיל אלון
18.05 הכל מורשת
19.05 יומן מורשת
19.50 עוד סיפור אחד ודי
20.05 תפילה בזמר
21.00 אומר בשבחין - פרקי חזנות ופיוטים בנוסח מזרחי
22.05 פתוח - מוסחים מייעצים (ש.ת.)
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

05.05 אור ראשון
06.06 הבוקר הזה - חדשות מוסיקה
08.05 עניין אחר - עם דליה יאירי
09.05 מה היה לנו - עם רבקה מיכאלי ואהוד מנור
10.05 הכל דיבורים - עם שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום - משדר צהריים
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 ניתוחות חוץ
16.05 צבע הכסף - עם עוזי דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות - עם צבי לידר
18.05 היום הזה
19.05 דין ודברים - מגזין בענייני משפט עם משה נגבי
20.00 מבט לחדשות - מהטלוויזיה
20.30 שירים עבריים
21.15 מעמקי לילה - עם זאב עזר
23.05 כל היום
00.05 יומן חצות
00.15 כל היום - המשך
01.05 לחוף הלילה - עם יוסי סיאם

רשת ג'

06.05 הכל פתוח
07.05 אוקמן ניסל
09.05 בוקר בוקר - עם טוחם פרי
10.05 חגיגת עשר - עם אורנה יקיר
11.05 נתיבי רובינזון
12.05 אהבה עצמית - עם גיל קומר
13.05 להגם - עם שוש עמרי
14.05 חדש, חדיש ומחודש - עם מוני פיין
15.05 חולה רדיו - עם דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים - עם עופר נחשון
17.05 חמש פעמים ביום - עם צ'רלי בוזגלו
18.05 רוק בישראל
19.05 מגיש אורח
20.05 שעה אישית - עם שמעון פרוס
21.05 בוחל הסורח / תחנה מרכזית
22.05 שיר לאחותי - דיעים
23.05 קצה אחרת - עם אורלי טורג

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת - הפיסיקה והמטפיסיקה של דקארט. מרצה ד"ר יובל שטייניץ
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע - עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 מוסיקה על הבוקר
10.05 וכן לעכשיו - עם קובי מידן ואברי גלעד
12.50 כילוי היום - מדריך יומי
13.00 בצהרי היום - סיכום חדשות
13.15 סומל בספק - עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר - עם אריה מליניאק
16.00 שעה לפני - עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 פגישה אישית - עם אלי"ם שלמה, מפקד בית ספר לסמ"בים
18.30 האגות סתר - עם דורי בן־זאב
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 מופע מיוזאוויר - בהשתתפות אמני הזמר הים־תיכוני שלומי שבת, נתי לוי ועוד
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה - עם ירון וילנסקי
00.00 יומן חצות - סיכום חדשות
00.10 ציפורי לילה - עם גיל קופטש
02.00 לא רוצים לישון - מוסיקה

גלגל"צ

07.05 סדיוה בדרך - עם אמיר אשר
09.05 מתוק - שירים לרימום מצב הרוח
10.05 שמש - עם אלי ישראלי
12.05 מיוזאוויר - עם נידי שמרן
13.05 משהו לדרך - עם אורלי יניב
14.05 ספמוף - עם סיון הורון
16.05 תכם בכביש - עם רון לוינטל
18.05 גלגלאה - עם לאה עוז
20.05 מופע מיוזאוויר - בהשתתפות אמני הזמר הים־תיכוני שלומי שבת, נתי לוי ועוד

קולנוע

תל אביב

גורדון: ניחוח הפפאיה הירוקה. 18.00, 20.00; האורח קין. 22.00.
גת: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
הוד 1: לא פראייר של אף אחד. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
הוד 2: לא פראייר של אף אחד. 22.00; עוקים קטנים. 13.30, 17.00, 19.30.
הוד 3: סיפור של אהבה. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
הוד 4: פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00.
טיילת 1: רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: פרסיליה. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 3: והר הפרא. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: ליאון. 12.00, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00.
לב 2: חומות של תקווה. 11.30, 13.50, 16.25, 19.15, 21.55.
לב 3: סיפור חיים. 11.45, 16.45, 19.15, 21.50; עירום. 14.05.
לב 4: נרסת בראוניג. 11.40, 15.45, 20.00; שחור. 13.40, 17.50, 22.00.
מוזיאון 1: ספור קטן. 17.00, 19.45, 22.00.
מגדרין 1: חידון האשליות. 19.30, 22.00.
מגדרין 2: סיפור חיים. 19.30, 22.00.
רב אור 1: נשים קטנות. 17.00, 19.25, 21.55.
רב אור 2: משהו ללבוש. 16.45, 19.20, 21.55.
רב אור 3: משהו ללבוש. 21.55; אישה סדרתית. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 4: ספרות זולה. 16.15, 19.05, 21.55.
רב אור 5: ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 1: רוחות של תשוקה. 14.00, 16.45, 15.20, 21.55.
רב חן 2: ספרות זולה. 13.25, 16.15, 19.05, 21.55.
רב חן 3: סחרור בשתקים. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 4: מושבעים על הבוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 5: הפיתוי האחרון. 17.00, 19.30, 21.50.
שחף 1: נל. 17.00, 19.30, 22.00.
שחף 2: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00.
תל אביב 1: צניחה חופשית. 17.00, 19.30, 22.00.
תל אביב 2: חשיפה. 17.00, 19.15, 22.00.
תל אביב 3: שיעור בחיזור. 17.00, 19.30, 22.00.

ירושלים

גיל 1: ליאון. 17.00, 19.30, 21.50.
גיל 2: לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 21.50.
גיל 3: גרסת בראוניג. 21.45; שיעור בחיזור. 17.00, 19.15.
גיל 4: פורסט גאמפ. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 5: חומות של תקווה. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 6: עוקים קטנים. 17.00, 19.15; סיפור של אהבה. 21.45.
גיל 7: נל. 16.30, 19.00, 21.30.
גיל 8: צניחה חופשית. 17.00, 19.15, 21.50.
סמדר: סיפור חיים. 19.00, 21.15; אינטסינקם בסיס. 24.15.
תיאטרון ירושלים: כה קרוב, כה רחוק 18.30, 21.30. שתיקות הארמון 18.10, 21.30.

חיפה

אורלי: חומות של תקווה. 18.40, 21.20.
רב גת 1: מהו ללבוש. 16.15, 18.45, 21.20.
רב גת 2: רוחות של תשוקה. 16.15, 18.45, 21.20.
רב אור 1: נשים קטנות. 16.30, 19.00, 21.20.
רב אור 2: ספרות זולה. 18.30, 21.20; מלאכים בחופשה. 16.20.
רב אור 3: חידון האשליות. 16.20, 18.50, 21.20.
רב מור 1: חומות של תקווה. 18.40, 21.20.
רב מור 2: ספרות זולה. 16.00, 18.40, 21.30.
רב מור 3: חידון האשליות. 16.25, 18.50, 21.20.
רב מור 4: רוחות של תשוקה. 16.15, 18.45, 21.20.
רב מור 5: משהו ללבוש. 16.25, 18.55, 21.25.
רב מור 6: הפיתוי האחרון. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 7: נשים קטנות. 16.30, 19.00, 21.20.

אשדוד

אורי 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 22.00.
אורי 2: ליאון. 17.00, 19.30, 22.00.
אורי 3: חומות של תקווה. 16.30, 19.15, 22.00.
גיל 1: צניחה חופשית. 17.00, 19.30, 22.00.
גיל 2: ספרות זולה. 19.00, 22.00.
גיל 3: נל. 17.00, 19.15, 22.00.
גיל 4: פורסט גאמפ. 19.15, 22.00.
גיל 5: רוצחים מלידה. 22.00; שיעור בחיזור. 17.00, 19.30.

אשקלון

חן 1: משהו ללבוש. 16.50, 19.25, 21.55.
חן 2: הפיתוי האחרון. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: חומות של תקווה. 16.30, 19.15, 21.55.
חן 4: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
חן 5: רוחות של תשוקה. 16.45, 19.20, 21.55.

נתניה

חן 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.55.
חן 2: נשים קטנות. 17.00, 19.25, 21.50.
חן 3: משהו ללבוש. 16.50, 19.20, 21.50.
חן 4: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.

ראשון לציון

גיל: הלקות. 19.30, 22.00.
קולנוע הזהב 1: ליאון. 17.00, 19.30, 22.00.
קולנוע הזהב 2: עוקים קטנים. 17.00, 19.30.
קולנוע הזהב 3: לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00.
רב חן 1: משהו ללבוש. 16.50, 19.25, 21.55.
רב חן 2: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
רב חן 3: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.55.
רב חן 4: נשים קטנות. 17.00, 19.25, 21.50.

חולון

גל 1: צניחה חופשית. 17.00, 19.30, 22.00.
גל 2: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00.
גל 3: חומות של תקווה. 16.15, 19.15, 22.00.
גל 4: והר הפרא. 22.00. שיעור בחיזור 17.00, 19.30.
גל 5: ספרות זולה 19, 22. אצבעונית 16.30.

באר שבע

רב נגב 1: חומות של תקווה. 16.30, 19.15, 21.55.
רב נגב 2: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
רב נגב 3: סיפור חיים 21.55; נשים קטנות 17.00, 19.25.
רב נגב 4: רוחות של תשוקה. 16.45, 19.20, 21.55.

חדרה

לב 1: ליאון 16.30, 19.20, 21.55.
לב 2: צניחה חופשית. 16.30, 19.20, 21.50.
לב 3: רוחות של תשוקה 19.00, 21.40. עוקים קטנים 16.10.
לב 4: ספרות זולה 19.00, 21.45. מלך האריות. 16.30.

רמת גן

רב אואזיס 1: רוחות של תשוקה. 16.45, 19.15, 21.55.
רב אואזיס 2: חיבוק דורבי. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אואזיס 3: צניחה חופשית. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 1: משהו ללבוש. 16.50, 19.20, 21.55.
רב גן 2: ספרות זולה. 16.00, 19.00, 21.55.
רב גן 3: חידון האשליות. 19.25, 21.55; עוקים קטנים. 17.00.
רב גן 4: נשים קטנות. 17.00, 19.25, 21.50.

פתח תקווה

היכל 1: ליאון. 17.00, 19.30, 22.00.
היכל 2: צניחה חופשית. 17, 19.30, 22.
היכל 3: נל. 17.00, 19.30, 22.00.
רם 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 22.00.
רם 2: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00.
רם 3: גרסת בראוניג. 17.00, 19.30, 22.00.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 27.3
ב־20.30 – הקרנה "התופש",
פרינג' (צוותא 2)
ב־21.00 – הופעה
"דני קרב בשלוף"

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100, אילת - 244; חדרה - 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז

"איכילוב" תל־השומר - *
"בילינסון" פתח־תקווה - *
"איכילוב" תל אביב - *
"וולפסון" חולון - *
"אסף הרופא" צריפין - *

* כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

"לניאדו" נמצא בתורנות לכל מקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים - ילדים.
הדסה ע"כ - פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
שערי צדק - עיניים.
משגב לדך - נשים.

בתי מרקחת

בת ים: גני בת ים, הנביאים 3.
חולון: אהרון, הופיין 52.
ירושלים: ריגה פארם, דוד ילין 13.
נתניה: קופ"ח הכללית (עד 24.00) הרצל 8; (מ־24.00) בדורצקי 31.
פתח־תקווה: פינסקר, פינסקר 2.
רמת־גן: רמת יצחק, שדרות ירושלים 96.
תל־אביב: "שלמה המלך", שלמה המלך 78; קופ"ח הכללית, אמסטרדם 7-9; תורנות לילה מיוחדת מד 03.00, בימים א'-ה' בך יהודה, בן־יהודה 142; עד השעה 24.00, בימים א'-ה' ובמוצ"ש: סופרפארם רמת־אביב: איינשטיין 40.
חיפה: בלפור, מסדה 1.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד "מסור" פידע בימים א'-ה' בין השעות 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-13.00. טלפון: 177-022-1908.

יד ביד - אתן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה. ירושלים - 02-243358; ת"א - 226027 (24 שעות), חיפה - 04-229488 (11.00-20.00), גליל מערבי - 04-820222.

חקו ואבן - 03-204327, ימי א', ג', ה' 19.30-21.30.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד"ה: 222732, ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אתן קשבת לילדים ונוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתדרות לרפואת שיניים בישראל.
בחיפה, רחוב הנפן 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד.
דיגנוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.
מרפאת שיניים, תורניה 24 שעות ו־01 בשבתות וחגים בתיאום טלפוני אתורית 5449911, טל' 4318, רח' יהודה הסבר, ת"א.
"S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה, טל' 03-5033939.

סיוע לנפגעות אונס

לרשותך (ואיחוד הערדן), טל': 09-32432 א', ה' בשעות 17.00-21.00, תל־אביב 03-234819, חיפה 04-660111, ירושלים 02-24554, 09-72245.

אלי - עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל' 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים - טל' 02-610303.
ער"ן תל־אביב - טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א - 03-6961113.
ער"ן חיפה - טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) - 04-988410.
ער"ן נתניה - טל' 09-625110.
ער"ן כפר־סבא - 09-913999.
ער"ן באר־שבע - טל' 07-418111.
מוקד, מוקד חירום - אנו.ת.ב עזרה סיפול ער"ן לב, חיפה, 24 שעות ביממה, טל' 04-679999.

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה - טל' 101.
רמת־גן: בני־ברק, גבעתיים - טל' 5793333; לוד רמלה - 101, טל' 08-221022; אשקלון - טל' 065-93334; נהריה - טל' 04-931401; טבריה - טל' 04-823333; בת־ים - טל' 5511111; באר־שבע - 101, טל' 07-74767; שח"ל; בתים, ת"ב, טל' 03-330840; אשדוד - 101, 93; חדרה - 06-938233.

רכבות

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 04.35, 05.45, 06.35, 07.35, 09.35, 11.34, 13.30, 15.27, 16.35, 17.33, 18.42.
מחיפה לתל־אביב (מחיפה מרכז 6 דקות לפני היציאה מבת־גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.30, 09.30*, 10.30, 11.30*, 12.30, 13.30*, 14.30*, 15.30*, 16.30, 17.10, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30.
מחיפה לנת"א ולרחובות: 13.30, 15.30.
מנתניה לתל־אביב: 06.13, 06.40, 08.57, 10.20, 12.20, 13.50, 15.15, 15.55, 17.07, 17.50, 18.20, 19.03, 20.03, 21.05.
מתל־אביב לרחובות: 17.50.
מתל־אביב לנהריה ולרחובות: 07.12, 14.40, 16.00, 17.15, 18.13.
מתל־אביב לירושלים: 06.35.
מירושלים לתל־אביב: 15.05.
מרחובות לתל־אביב: 06.35, 07.20, 07.55, 15.20, 16.50, 17.25.
מרחובות לנת"א ולנתניה: 07.35, 16.50.
מרחובות לתל־אביב ולחדרה: 17.25.
מתל־אביב לנתניה: 07.12, 08.17, 09.40, 11.10, 13.10, 14.40, 15.20, 16.20, 17.20, 18.30, 19.30, 20.30.
מתל־אביב לחיפה: 06.00, 06.35, 07.25*, 08.05, 08.40, 09.20*, 10.00, 11.00*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 16.00, 16.40, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00.
מתל־אביב לנהריה: 04.35, 08.05, 12.00.
מתל־אביב ולנהריה: 08.00, 09.05, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00.
מנהריה (בת־גלים) לנהריה: 04.06, 06.28, 12.10, 13.20, 15.26, 16.05, 17.30, 18.30.
מקריית חיים לנהריה: 06.25, 08.52.

בימי ו' וערבי חג בלבד

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 06.30, 07.30, 10.30, 13.05.
מנהריה לחיפה: 14.45.
מקריית מוצקין לת"א: 12.30.
מחיפה לתל־אביב (מחיפה מרכז 6 דקות לפני בת גלים): 06.00, 06.35, 07.30, 08.30, 09.30, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00.
מתל־אביב לרחובות: 12.55.
מתל־אביב לירושלים: 06.40.
מירושלים לתל־אביב: 12.05.
מרחובות לתל־אביב: 06.50.
מת"א לחיפה: 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00.
מתל־אביב לנהריה: 06.00, 08.00, 10.30.
מחיפה לנהריה: 09.06, 11.30, 13.25.
מקריית חיים לנהריה: 06.15.

במוצאי שבת וחג

מחיפה לתל־אביב: 19.00.
מתל־אביב לחיפה: 20.30.

* מידע נוסף בתל־אביב: 5421515, 6937515. בחיפה: 04-564564.

* רכבת ישירה

קבוץ רוחמה ד.נ. חוף אשקלון 79180

עלומית
זמרת שחקנית
מגישה
שירים בנימה אישית
ובליווי פסנתרן
להזמנות: 07-807239
03-6927569/519

המברשת
רוחמה
סוגים שונים של
מברשות שיניים
מברשות לבית ולתעשיה
טלפון - 07-807176/7
פקס. 07-807773

XPRESS
חותמת קפיצית
בהזמנה אישית
טלי — 07-807177/6
פקסי — 07-807773

סטודיו לקרמיקה אומנותית
דניאל נחום
להזמנות ותאום ביקור
טלי — 07-807721

יענקל'ה
צלום מקצועי לפרסומת
יענקלה גרוספלד
טלי - 07-807413

בית הארחה
בסגנון כפרי
להזמנות לפנות ללילי שיפר
טלי — 07-807258

REL
רוחמה אלקטרוניקה
עריכת מעגלים מודפסים
ייצור גלופות באמצעות תיב"מ
טלי — 07-807774
פקסי — 07-807771

סדנא/עיצוב ברזל
רהיטי ברזל
פיסול. פיסול סביבתי
אמנון גולץ
להזמנות ותאום ביקור
טלי — 07-807345

כרגיל, נבחרת הזרים ניצחה

□ יצחק לביא

אולי בגלל האירועים הבלתי ספורטיביים בסוף השבוע בגמר גביע המדינה, היכל הספורט בחולון לא היה תפאורה מושלמת ומושכת קהל, למשחק האול־סטאר שהיה אמש, בו כרגיל ניצחה נבחרת הזרים את הישראלים 109:121 (36:24, 61:64, 85:84). המשחק היה בן 4 רבעים של 10 דקות כל אחד.

רק 1,100 צופים הגיעו לחולון, וגם הכרזה הבולטת שנשאר אוהדי חולון, כרזות התנצלות על האירועים המביישים מיום חמישי, לא יכלה להושיע אל מול העובדה שהציפיות לאולם גדוש ולקהל משתף פעולה, לא התממשו.

כדורסל גדול, לא נראה אתמול בחולון, פרט למבצעים בודדים, כנהוג במשחקים מסוג זה. הישראלים החזיקו מעמד עד הדקה ה־19 ברבע השני, והוליכו 58:59, אחרי יתרון גדול יותר ברבע הראשון.

הרבע השלישי היה המכפר, והיתרון עבר מצר לצר, כשג'יימס גאלי ובאק ג'ונסון מחד, ודרורון ג'מצ'י ומוטי דניאל מאידך, ניצחו על הפינג־פונג. הזרים בכל זאת לא רצו לשבור את מסורת הניצחונות ועשו זאת שוב.

קלעו לזרים: ג'ונסון 23, גאלי 22, ראוסן 15, פאריו 15, תומפסון 14, קלמן 13, דיי 12, ואגנר 4, צ'ורצ'יץ' 4.

קלעו לישראלים: דניאל 22, ג'מצ'י 20, שטיינהואר 15, ארדיטי 11, גורדון 10, הנפלד 9, אמסלם 6, ברקוביץ' 4, ליף 4, שמותי 3, שטיינהואר 3.

את נבחרת הזרים אימנו צבי שרף ומולי קצורין, ואת נבחרת הישראלים אימנו: פיני גרשון ורלף קליין. שפטו: דוד דגן ושלמה אפריאט.

ג'יימס גאלי נבחר במהלך המשחק על ידי ערוץ הספורט של הטלוויזיה, לי שחקן המצטיין של המשחק.

מלבד המשחק היתה גם תחרות קליעה לשלוש נקודות, בה התמודדו לימור מזרחי, עודד קטש ודורון שפע, כשעודד קטש ניצח בסיומה.

כמו כן היתה תחרות קליעות בין חצופים, ולמרות שאיגוד הכדורסל הבטיח גם תחרות הטבעות, היא בוטלה ברגע האחרון.

בכל זאת, ראוי לתת מילה טובה לאירגון השחקנים ולכל אלה שעמלו על כך שהערב ייצא אל הפועל, מכיוון שההכנסות היו קודש למלחמה בתאונות הדרכים.

סל של ג'ורדן בשניות הסיום העניק לבולס ניצחון על אטלנטה

אתמול ניתנה לג'ורדן ההזדמנות הראשונה להכריע משחק, מאז הגיע לבולס בשבוע שעבר, והוא עשה זאת בהצלחה. הוא קלע את סל הסיום, 6 שניות לפני שריקת הסיום, והעניק לבולס ניצחון על חורה של נקודה מול אטלנטה 98:99.

ג'ורדן קלע 32 נקודות, קלט 4 ריבאונדים ומסר שני אסיסטים, ובכך הגיע המאזן של הבולס לשני נצחונות מול שני הפסדים, מאז הגיע ג'ורדן לקבוצה.

הירבו לקלוע לבולס: סקוטי פיפן (23) וטוני קוקוץ' (18). הירבו לקלוע לאטלנטה: מוקי בליילוק (20) וסטיב סמית (19).

★ אוליבר מילר הלך בדרכי ג'ורדן, כשקלע את סל הניצחון 2.9 שניות לסיום, בנצחון דטרויט פיסטונס על בוסטון סלטיקס 103:104. גראנט היל קלע 33 נקודות וקלט 16 כדורים חוזרים. אלן הוסטון הוסיף 29 נקודות, ומנגד קלע דומיניק וילקינס 32 נקודות.

★ ניו־ג'רסי ניצחה אף היא על חודה של נקודה את מיאמי 95:96.

★ בראלאס קלע ג'אמל מאשבורן 28 נקודות, בנצחונה המפתיע של דאלאס על יוטה 110:117. זה היה הניצחון השביעי של דאלאס בשמונת משחקיה האחרונים. קרל מלון קלע 35 נקודות ליוטה, שהוליכה 96:100, אולם המקומיים הצליחו לקלוע 9 נקודות רצופות בלא תגובה.

★ פטריק יואינג קלע 27 נקודות בנצחון הניקס על הקליפרס 86:94.

יתר התוצאות: מילווקי – סאן אנטוניו 113:105; שארלוט – קליבלנד 97:105; אינדיאנה – פילדלפיה 75:84; ניו יורק – קליפרס 86:94.

טבלות הבתים

הבית האטלנטי

קבוצה	נצ.	הפ.	%
אורלנדו	51	17	75
ניו יורק	44	22	67
ניו ג'רסי	27	41	40
מיאמי	27	42	39
בוסטון	26	42	38
וושינגטון	18	49	27
פילדלפיה	18	49	26

הבית המרכזי

קבוצה	נצ.	הפ.	%
אינדיאנה	43	25	63
שארלוט	42	26	62
קליבלנד	38	30	56
שיקאגו	36	33	52
אטלנטה	33	35	48
מילווקי	27	42	39
דטרויט	25	43	37

הבית המערב־תיכון

קבוצה	נצ.	הפ.	%
יוטה	50	19	72
סאן אנטוניו	48	18	72
יוסטון	41	26	61
דנבר	31	36	46
דאלאס	29	37	44
מינסוטה	19	49	28

הבית הפאסיפיק

קבוצה	נצ.	הפ.	%
פיניקס	49	19	72
סיאטל	47	20	70
ל.א. לייקרס	41	25	62
פורטלנד	36	30	54
סקרמנטו	32	35	48
גולדן סטייט	21	46	31
ל.א. קליפרס	14	56	20

משחקי פאן אמריקה

זהב בכדורסל לארגנטינה

נבחרת הכדורסל של ארגנטינה זכתה במדליית זהב במשחקי פאן אמריקה, שנערכו בארגנטינה, לאחר שניצחה במשחק הגמר את ארה"ב 86:90. לארגנטינה היתה זו מדליית זהב ראשונה בכדורסל, מאז החלו המשחקים ב־1951, כשסיימה שנייה. חואן אספיל הירבה לקלוע לארגנטינה (22 נקודות).

ברזיל נטלה את מדליית הארד, לאחר שניצחה את אורוגוואי 85:98.

שיאן העולם בקפיצה לגובה, הקובאני האוויר סוטומאיור, קבע את הישג השנה כשקפץ לגובה 2.4 מטר.

קובה זכתה במדליית זהב בכדורעף, לאחר שניצחה בגמר את בראזיל 20:34. ארגנטינה זכתה בארד, בנצחון על ארה"ב 13:22.

ארה"ב זכתה בשבעה תארים בהיאבקות בסגנון חופשי, לפני קובה עם שלושה תארים.

ארה"ב נטלה מדליית זהב בכדורמים, לאחר שהביסה בגמר את בראזיל 4:16, והוקי זכתה ארגנטינה במדליית הזהב, לאחר שניצחה את קנדה 0:1.

המכסיקני ארמנדו קינטאנייה הוסיף לאמתחתו מדליית זהב נוספת, כשניצח בריצה למרחק 5,000 מטרים. בשבוע שעבר ניצח בריצת 10 ק"מ. גם בריצת המרתון ניצח מכסיקני, בנג'מין פאראדס.

קובה זכתה רק במחצית מספר מדליות הזהב באיגרוף, 6 מתוך 12, בעור שבמשחקים הקודמים בהאוואנה נטלה 11 זהב מתוך ה־12.

ועדת משמעת לחולון ביום חמישי

□ יצחק לביא

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון תעמוד ביום חמישי בפני וועדת משמעת, בעקבות האירועים החריגים שהיו במשחק גמר גביע המדינה בשבוע שעבר, מול בני הרצליה.

בדו"ח מציינים השופטים, כי האוהדים התנהגו בצורה מבישה, השליכו בקבוקים לעבר הפרקט, שאחד מהם פגע בטניס של אסא קמינר וגרם לו חתך. והשופטים שקלו להפסיק את המשחק, אולם מפאת המעמד המכובד החליטו בכל זאת להמשיך.

גם שילטון ג'ונס, שהורחק למשחק אחד, יעמוד בפני ועדת משמעת.

★ אלי קנטי מונה אתמול לעוזרו של פיני גרשון, מאמן נבחרת העתודה.

שפר וקונטיקט לא עלו לפיינל־פור

למרות הצטיינותו של דורון שפר, שקלע 24 נקודות, לא הצליחה קבוצתו קונטיקט לעלות לפיינל־פור בטורניר המכללות, לאחר שהפסידה ברבע הגמר באוקלנד שבקליפורניה, למכללת UCLA 102:96. במשחק נראה היה שקונטיקט עייפים מהמשחק יום קודם לכן מול מרילנד, וזה בא לידי ביטוי בשבעה איבודי כדור של שפר. UCLA עלתה לפיינל־פור לאחר 15 שנה. קבוצה נוספת שעלתה לפיינל־פור היא צפון קרוליינה שניצחה את קנטקי 61:74.

גיבורי הגמר:

ג'ון הדסון מבני הרצליה (מימין) היה ללא ספק גיבור גמר גביע המדינה בכדורסל. חרף פציעתו הוא היה משכנו ומעלה וקלע 24 נקודות בניצחון 77:88 על הפועל חולון. בתמונה הוא נראה מנתר לכדור חוזר ואבק יחד עם חומר שטיינהאואר מהפועל חולון. מאחוריו נראה עוד "גיבור" מהגמר, אם כי כאן אנחנו מתכוונים גיבור לגנאי: שלמון ג'וס, שזרק את הכדור לפניו של מיקי הרמן עם השריקה האחרונה ואחר כך התעמת עם אחיו דוב הרמן (צילום: אריה קנפר)

קבוצת כדורסל חדשה של ההסתדרות בחיפה

לראשונה בתולדות ההסתדרות בכלל, וההסתדרות במרחב חיפה בפרט, תשחק קבוצת כדורסל של ההסתדרות בליגה למקומות עבודה. על כך החליט יו"ר ההסתדרות במרחב חיפה, ברוך זליץ.

הליגה למקומות עבודה בישראל פועלת מזה כ־35 שנה, ומעולם לא השתתפה בה קבוצת כדורסל של ההסתדרות. הרעיון הוא פרי יוזמה משותפת של מינהל התקשורת בהסתדרות בחיפה, ומאמן/שחקן קבוצת הכדורסל של הפועל נווה שאנן, מוקי זמברג.

על הקמת קבוצת הכדורסל הוחלט בפגישה בה השתתפו שחקני קבוצת הפועל נווה שאנן בכדורסל, ראשי "הפועל" במרחב, נציגי ההסתדרות בנווה שאנן וברוך זליץ. השחקנים הסבירו כי נמאס להם לשחק בליגה ג', וכי היו מעוניינים להתמזג לקבוצה משותפת עם עובדי ההסתדרות במרחב חיפה, כשההסתדרות תנהל את ענייני הקבוצה.

בתום הדיון, החליט ברוך זליץ כי שחקני קבוצת הכדורסל של הפועל נווה שאנן, אשר ירצו בעונה הבאה להצטרף לקבוצת ההסתדרות התרשה במרחב חיפה, יוכלו לעשות זאת.

במקביל הודיע זליץ, כי ההסתדרות תממן את עלות שכירת אולם היכל הספורט ברוממה עבור בית הספר לכדורסל שיוקם בשכונת נווה שאנן.

מנהל הקבוצה החדשה יהיה יעקב סייג, שהוא מנהל האדמיניסטרציה והמשק בהסתדרות בחיפה, והוא יעשה את עבודתו בהתנדבות. כעת מחפשים לקבוצה מאמן וחברה מאמצת.

אימוני הקבוצה יחלו לאחר סיום הליגה למקומות עבודה בעונה זו, ולפני תחילת העונה הבאה בחודש ספטמבר.

הנשיא: לא אשתתף באירועי ספורט אם התנהגות האוהדים לא תשתפר

נשיא המדינה, עזר וייצמן, הודיע אתמול בערב כי לא ישתתף באירועי ספורט שונים, אם התנהגות האוהדים לא תשתפר. הנשיא אמר את הדברים בפגישה עם סגן שר החינוך והתרבות והספורט ח"כ מיכה גולדמן, שנערכה בעקבות אירועי משחק גמר גביע המדינה בכדורסל, בו התפתחו תגרות בין השחקנים ובין האוהדים.

סגן השר דיווח לנשיא על פעילויות שונות, בהם נוקטים משרד החינוך ואיגוד הכדורסל לקראת טורניר משחקי הפיינל־פור שיחול בסוף שבוע זה. לדבריו, נערכים מבצעי הסברה מיוחדים, בקרב תלמידים, אוהדים ושחקנים.

גולדמן מסר לנשיא את התנצלות התאחדות הכדורסל על האירועים שהיו במשחק הגמר.

עידוני ט' בגמר הבנים והבנות

מחר יתקיימו באולם הכדורסל מלחה בירושלים משחקי הגמר בכדורסל לבנים ולבנות, במסגרת האליפות הארצית לבתי ספר תיכוניים. משחקי הגמר יהיו במעמד ראש הממשלה יצחק רבין, סגן שר החינוך והספורט ח"כ מיכה גולדמן, ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, ראש עיריית תל־אביב יפו רוני מילוא, ראש עיריית רמת־גן צבי בר וראש עיריית חולון מוטי ששון.

בשעה 15:30 יתקיים משחק הגמר לבנות, בין עירוני ט' תל־אביב לקריית שרת חולון. בשעה 17:30 יתקיים משחק הגמר לבנים בין בליך רמת־גן לעירוני ט' תל־אביב.

גמר הבנים ישודר במלואו בטלוויזיה החינוכית.

פיינורד נוצחה במגרשה ע"י רודה

פיינורד רוטרדאם, ללא שישה משחקני המפתח שלה, הפסידה במגרשה לרודה 2:1, כשמוריס גראף כבש את השערים למנצחת.

האלופה אייאקס אמסטרדם ניצחה בחוץ את טוונטה אנסחדה 0:1, משערו של הניגרי נוואנקו קאנו בדקה ה־16.

אייאקס צועדת בראש הטבלה עם 46 נקודות מ־26 משחקים, והיא מקדימה בארבע נקודות את רודה.

הפסד נוסף לבנפיקה ליסבון

האלופה בנפיקה ליסבון, שבשערה ניצב הבלגי פרוזם, הפסידה במגרשה לגימאראש 3:1, במחזור ה־26 של הליגה בפורטוגל. זה היה ההפסד השישי של בנפיקה העונה.

פורטו, שגברה על שאוויש 0:1, צועדת בראש הטבלה עם 47 נקודות, לפני ספורטינג ליסבון, שניצחה את ביירה מאר 0:1. בנפיקה מדורגת שלישית עם 37 נקודות, וגימאראש רביעית עם 34 נקודות.

פנרבחצ'ה נוצחה

במחזור ה־27 בליגה התורכית בכדורגל נוצחה פנרבחצ'ה על־ידי גנצ'לרבירליג'י 2:1, וגאלאטאסריי גברה על אנקרה גצ'ו 1:2.

לבשיקטאש בראש הטבלה 62 נקודות לאחר שהביסה את אלטי 2:8, והיא מקדימה בחמש נקודות את טראבזון, שהביסה את קוצ'אלי 0:4. לגאלאטסה במקום השלישי 54 נקודות, לפני פור עם 51 נקודות.

פנאתינאייקוס ניצחה את א.א.ק

במשחק המרכזי בליגה היוונית בכדורגל (מחזור 25), הביסה המוליכה פנאתינאייקוס בדרבי של אתונה את א.א.ק 0:3, והיא ממשיכה להוליך עם 64 נקודות, כשהיא מקדימה בהפרש גדול של 16 נקודות את א.א.ק.

המשחק בין ארה"ב לאורוגוואי הופסק בגלל הגשם

נבחרות הכדורגל של ארה"ב ואורוגוואי סיימו בתיקו 2:2, במשחק שנערך בדאלאס, והופסק בדקה ה־84 בגלל מזג האוויר הסוער.

המארחים הוליכו 0:2, משעריהם של ג'ון קר (8) וארני סטיוארט (67), אולם עומר אוטרו (75) וגוסטאבו פויית (83) השוו, ומיד לאחר־מכן הופסק המשחק. המשחק היה לעיני כ־12 אלף צופים.

אורוגוואי תשחק מחרתיים בלונדון נגד אנגליה.

מכסיקו לא תארח את אליפות העולם

מכסיקו הודיעה רשמית, כי היא לא מסוגלת לארח את אליפות העולם באתלטיקה במכסיקו־סיטי ב־1997, בגלל בעיות הכלכלה במדינה.

פרימו נבוליו, נשיא התאחדות האתלטיקה הבינלאומית אמר שיש מספר אלטרנטיבות אפשריות, וכי מאודריד כבר הודיעה שהיא מעוניינת לארח את האליפות במקום מכסיקו־סיטי.

★ במשחק השלמה בליגה האנגלית, גברה מידלסבורו על פורט וייל 0:3.

בת בכורה לאייל ברקוביץ'

□ יוסף גלזר

שלושה ימים לפני המשחק נגד צרפת רשם לזכותו אייל ברקוביץ' חג פרטי. אמש הפך אייל אב לבת בכורה, שנולדה לרעיתו טלי בביה"ח הכרמל בחיפה. משקלה של הבת 3,400 ק"ג, והיא נולדה בניתוח קיסרי.

שום: אם לא נעשה שטויות, נסיים בתוצאה טובה

□ נפתלי כהן

הנבחרת האולימפית תקיים מחר את משחקה נגד הנבחרת המקבילה של צרפת. המאמן יצחק שום שם אתמול באימון דגש על מעבר מהיר מהגנה להתקפה.

שום אמר כי חשוב מאוד שהשחקנים לא יפקירו את ההגנה, וגם כשהם עולים להתקפה, הם צריכים להיות קרובים אחד לשני, על מנת לאפשר אופציות מסירת כדורים רבות ככל האפשר, בדרך לשער היריב.

כמנצח של ניר סבילית חלה השבוע, לאחר שנפגע במשחק האימון של האולימפית נגד הפועל ב"ש בשבת, ואם הוא יחלים, יהיה כשיר עד מחר הוא יפתח בהרכב.

בסיום האימון אמר שום: "מחר מצפה לנו אחד המשחקים הקשים ביותר. שידעה האולימפית שלנו. לצרפתים יש קבוצה חזקה שמשחקת עם הם חוסנים ומהירים, ומגיעים מהר לחבלת היריב. יש להם מספר שחקנים שמשחקים בליגות הבכירות באירופה. אם נדע לשחק בצורה נכונה ולא נעשה שטויות, נוכל להגיע לסיום בתוצאה טובה".

★ השנקאי האוסטרי גילברט שאלר, זכה בטורניר קוזלבקה, לאחר שגבר בגמר על אלברטו קוסטה מספרד 4:6, 2:6.

מגדים ניצחה את מ.א. זבולון 0:3

בשלב חצי גמר א' של משחקי הגביע בליגה האיזורית, גברה קבוצת מגדים (מהמקום הלפני אחרון בליגה) על מ.א. זבולון (מוליכת הטבלה) 0:3. אלונים/טבעון ותיקי עתלית סיימו בתיקו 2:2. משחקי הגומלין יהיו ב־27 במאי.

במשחק השלמה של המחזור ה־14 בליגת האיזורית, סיימו קבוצות רמת השופט ושפר־נבק/שער העליה בתיקו 1:1.

המחזור הבא (15), שיהיה בשבת הקרובה, יהיה מחזור מלא.

שרף: רביבו או ברקוביץ' בחוץ

פליקס חלפון בהרכב הפותח ★ שלמה שרף לא הופתע מההרכב שפירסם המאמן הצרפתי איימה ז'אקה

□ נפתלי כהן

מאמן הנבחרת הלאומית, שלמה שרף, אמר אתמול כי המערך אותו הוא מתכוון להציב מול הנבחרת הצרפתית, יכלול קשר נסוג, ולכן יאלץ לוותר על חלוץ, בהרכב הפותח מטרתיים באיצטדיון ר"ג.

כשנשאל שרף האם יוותר על רונן חרזי (לאחר שבימים האחרונים עוררו ביקורות על יכולתו וכושרו), אמר שרף כי עוד לא החליט על מי יוותר. "זה יכול להיות חרזי, זה יכול להיות רונטל, או רביבו או ברקוביץ'", השיב שרף. אולם מאוחר יותר אמר שרף כי יהיה זה קשר של אחד התקפי, והכוונה היא חיים רביבו או אייל ברקוביץ'.

לפני אימון הנבחרת שנערך אתמול המאמן כי ההרכב שיפתח יהיה:

חנני נינצבורג, פליקס חלפון, ניר קלינגר, אלון חרזי, משה גלאם, גיא טל, טל בנין, אלון חזן, חיים רביבו/אייל ברקוביץ', רוני רוזנטל ורונן חרזי.

לאחר ששמע שרף את ההרכב הפותח של המאמן איימה ז'אקה, אמר: "היתה לי הפתעה אחת. חשבתי שהמאמן ישתף מגן ימני, אך הוא החליט להכניס את אנגלומה. המאמן הצרפתי הודה שהוא הולך על כל הקופה, ולכן מעבר לזה לא שינה את תוכניו".

שרף ציין כי קארמבו נוקשה יותר, ומשחק חזק והגנתי, אבל לא תהיה לנבחרת בעיה עם זה, כי רוני רוזנטל ידע להסתדר איתו.

שרף הוסיף כי, הוא לא יהיה מופתע מהמשחק של הנבחרת הצרפתית. "אני יודע מראש שמאמן וקנטונה לא משחקים, ושלוקו משחק בצד ימין של ההתקפה, ואוארק באמצע, וגם שפררוס יהיה חצי קשר וחצי חלוץ".

באימון אתמול התברר כי רונן חרזי, טל בנין ופליקס חלפון החלימו סופית, ושרף אמר לגביהם: "שלושתם בכושר טוב ויפתחו במשחק. אני רק מקווה שטל בנין ידע לחזור להגנה".

מהאימון נעדר אייל ברקוביץ', שהיה במשך כל היום ליד אישתו בבית חולים ליולדות בחיפה (ראה מסגרת).

במסיבת העיתונאים התייחס שרף להגנת צרפת: "יש להם הגנה חסונה עם נסיון רב. השחקנים: אלן רוש, לורן בלאן ולה גואן משחקים זמן רב יחד בנבחרת. דסאי הוא האיש המרכזי שלהם, ואסור לנו לשכוח שהצרפתים לא ספגו 10 משחקים שער חובה, גם לא נגד נבחרות טובות כמו הולנד איטליה ורומניה".

לגבי המשחק נגד צרפת אמר שרף: "אם נשחק בשכל דרך האגפים, ונדע לנצל את מעט המצבים שיהיו לנו, זה יהיה אפשרי לחדור להם לשער".

הנבחרת תתכנס היום לאימון נוסף בשעה 6 באיצטדיון רמת גן, ובמקביל תקיים נבחרת צרפת אימון ראשון בארץ.

ידיבים מאותה קבוצה:

בכל יוֹם השנה משחקים רונן חרזי (מימין) עם הכדור) ואריק באזרו (מספר 4) פעולה במדי קבוצתם, בית"ר ירושלים. ביום חמישי הם התעמתו זה מול זה במשחק בין הנבחרת הבוגרת לנבחרת האולימפית. חרזי מקבל טיפולים, מחלים ויישחק עד צרפת (צילום: אריה קנפר)

אינטר רוצה את קנטונה

מאסימו מוראטי, נשיאה החדש של מועדון אינטר מילאנו, אישר כי המטרה הראשונה שלו לקראת העונה הבאה, היא רכישת החלוץ הצרפתי אריק קנטונה, שהושעה מקבוצתו מנצ'סטר יונייטד ונשפט לשבועיים מאסר.

"שלחתי פקס למנצ'סטר יונייטד כדי לברר את עניין רכישתו. טרם הצעתי מחיר עבורו, אולם זה יהיה הצעד הבא", כך אמר אתמול מוראטי.

לאור האירועים האחרונים שפקדו את קנטונה, לא נראה כי הוא ימשיך לשחק בעונה הבאה במנצ'סטר יונייטד, ולפי דברי סוכנו הוא מתכוון לעזוב בכלל את האי הבריטי, ולשחק בליגה אחרת באירופה.

קפטן צרפת: לה גואן

מאמן נבחרת הכדורגל של צרפת, איימה ז'אקה, פירסם אתמול, ערב צאתה של צרפת לישראל, את ההרכב הפותח של הנבחרת הצרפתית, שתופיע מחרתיים באיצטדיון רמת גן מול נבחרת ישראל, במוקדמות אליפות אירופה.

בהרכב לא היו הפתעות מיוחדות. ז'אקה הודיע גם על מינוי קפטן חדש לנבחרת, במקום אריק קנטונה המושהה, פול לה־גואן.

ההרכב הפותח:

שוער: ברנאר לאמה (סאן ז'רמן).

המערך העורפי: ז'וסלן אנגלומה (טורינו), אלן רוש (סאן ז'רמן), לוראן בלאן (סנט־אטיין) ואריק דיימקו (מונאקו).

קשרים: מרסל דסאי (מילאן), קורנטן מארטינס (אוקזר), פול לה־גואן (סאן ז'רמן) ורריינלד פדרוס (נאנט).

חלוצים: פטריס לוקו (נאנט) וניקולה אואראק (נאנט).

מחליפים: פאביאן בארטז (שוער מארסיי), כריסטיאן קארמבו (נאנט), יורי רז'ורקאף (מונאקו), ז'אן מישל פרי (נאנט) ודוד ז'ינולה (סאן ז'רמן).

בהרכב הפותח ישחקו שלושה שחקני האלופה סאן ז'רמן, ושלושה שחקנים מנאנט, הצועדת לקראת זכיה בתואר.

שני כדורגלנים נוספים שיפתחו בהרכב, מככבים בחו"ל כמו רונטל ווהזר שלנו: המגן אנגלומה, המשחק בטורינו באיטליה, והקשר דסאי, המשחק אף הוא באיטליה, בקבוצת מילאן.

גם הרכב הנבחרת האולימפית של צרפת פורסם אתמול:

לטיזי (ניס), טוייה (בורדו), מורו (סנט אטיין), לאוויל (ליון), בוניסל (מונפלייה – קפטן), ויירה (קאן), מאקלל (נאנט), דוראסו (לה האוור), פירס (מץ), סיבירסקי (ליל) ואנדרה (רן).

מחליפים: דבנסט (שוער מקבוצת ניור), בה (לה האוור), פטילון (סנט אטיין), היסטילולס (בורדו) וואיירלס (נאנסי).

כזכור מאזן שני המשחקים האחרונים בין צרפת לישראל עומר על 1:1. במשחק הראשון במסגרת גביע העולם הביסה צרפת את ישראל ברמת־גן 0:4, אולם ישראל הפתיעה בגומלין בפאריס, בניצחון 2:3.

אברהם לוי: לא ניהלנו מו"מ לרכישת גולן מלול

בית"ר ירושלים

□ משה רוזנברג

מנהלה של בית"ר ירושלים, אברהם לוי, הכחיש אתמול את השמועות והידיעות, שהופיעו בכלי התקשורת, כי הנהלת הקבוצה ניהלה לאחרונה מו"מ לרכישתו של שוער מכבי פ"ת, גולן מלול, וכן הכחיש את אפשרות רכישתם של שניים אלימלך ויצחק קורנפיין, השוערים של עירוני ראשל"צ ובית"ר ת"א.

"אנחנו לא ננהל מו"מ רשמי עם אף שוער עד סיום הליגה. נכון שבכוונתנו לחזק את הקבוצה בעונה הבאה כשוער בעל שיעור קומה, במקומו של גיורא אנטמן, אבל עדיין מוקדם לדבר", אמר לוי.

לגבי אפשרות רכישתו של שחקן הקישור סטפן שלואי אמר אברהם לוי: "קבוצתו בהונגריה דורשת עבור מכירתו לצמיתות רבע מיליון דולר. הם יכולים לשכוח מסכום זה. אנחנו נחפש שחקן זר אחר".

אגב, הכדורגלן ההונגרי שלואי, והחוטר אוחלאי, לא ישחקו בשבת מול מכבי פ"ת בגלל כרטיסים צהובים. לעומתם ישובו להרכב שני הזרים, סרגיי טרטיאק וולאדימיר גרשנייב.

שני השחקנים שנרכשו ע"י בית"ר, והעונה יש נסיגה ביכולתם, לא ימשיכו ככל הנראה בעונה הבאה בקבוצה, וההנהלה תנסה למכור אותם.

בשל משחקה של נבחרת ישראל מחרתיים מול צרפת, החליט המאמן יוסי מזרחי לקיים את יום המנוחה השבועי ביום זה, כדי לאפשר לשחקנים לחזות במשחק.

מכבי נתניה

לסגור את הגרעונות ע"י מכירת המגרש

"לשחקנים שלנו מגיע צל"ש על כך שהם לא משביתים את אימוני הקבוצה", כך אמר אתמול יו"ר עמותת מכבי נתניה, עו"ד רוני שרטוב.

שרטוב הוסיף, כי למרות שנותר חודש וחצי לסיום הליגה השחקנים עדיין לא ראו כסף עבור הפרמיות, ולא קיבלו עדיין את משכורות חודש פברואר. "בקבוצה אחרת כבר מזמן היו מגיעים לשביתות", הוסיף.

התקווה היחידה שהמועדון יחזור לפעילות נורמלית, היא מכירת המגרש. מכבי נתניה אינה בעלת המגרש, אלא נמצאת בו כדייר מוגן בלבד. לפי הערכת שמאי שנתנה למועדון, יש אפשרות לבנות בשטח המגרש מעל 200 דירות, וראשי המועדון מאמינים כי הם יוכלו לקבל תמורה של 80 דירות, וזה בהחלט יוכל לפתור את הבעיות הכלכליות, או ליתר דיוק את הגרעון שעומד היום על חמישה מיליון שקלים.

מכבי ת"א תארח את בית"ר ירושלים ברמת גן עם קהל

בית הדין העליון קיבל את הערעור של מכבי וביטל את עונש הרדיוס

□ נפתלי כהן

בית הדין העליון של ההתאחדות החליט לקבל את ערעור מכבי תל אביב באופן חלקי. כזכור הורשעה מכבי תל אביב על התנהגות בלתי ספורטיבית של אוהדיה בדרבי התל אביבי (0:0), ונענשה במשחק רדיוס ללא קהל, ובקנס של 20 אלף שקל.

בית הדין, בראשות אב בית הדין עו"ד עוזריה הזיאל, עו"ד עודד מודריך ועו"ד אורי סלונים, החליטו להמיר את העונש שנגזר על מכבי לרדיוס על תנאי לתקופה של שנה.

המשמעות בפועל היא, שהמשחק הקרוב של מכבי ת"א נגד בית"ר ירושלים יערך באיצטדיון ר"ג עם קהל.

נציג מכבי ת"א, עו"ד רון רוטמן, טען בפני הדיינים: "אני לא מערער על הדו"ח המקורי של שופט המשחק דני קורן, אלא שאחרי שכתב את הדו"ח, עשה יו"ר איגוד השופטים ערן פרלמן, מעשה שלא יעשה, וביקש מהשופט לשנות את הדו"ח. כל זה היה בהסכמתו של היועץ המשפטי של ההתאחדות, שמואל הרציג".

שמואל הרציג, שהיה עצבני בעת הדיון, התפרץ מספר פעמים לדברי הטיעון, ואמר כי זו היתה ההחלטה שלו: לשנות את הדו"ח. "מגיעים להתאחדות כל יום ראשון, מאות דו"חות של שופטים, וקורה שאני מבקש משופט המשחק הבהרות, או שינוי של הדו"ח. זה לא פסול, אבל למכבי יש תקשורת, והוא יצאה בצעקות, לכן הם הגיעו לכאן. אני לא יודע אם קורן הושפע מערן פרלמן", הוסיף הרציג.

אב בית הדין אמר בהערת ביניים: "אם דני קורן הושפע, זו הוא צריך לשוק ולא לשפוט יותר". הרציג המשיך בטיעונו, אבל כמתשובה שנייה, לאחר שראה שהדיינים לא מתקבלים באופן יפה על ידי בית הדין אמרו: "אני מוכן שמכבי תתנצל בפני ההתאחדות והמעקבים שלה, ואז אני משאיר את השיקולים לבית הדין העליון".

בהחלטתם כתבו הדיינים: "בית הדין מוכן, לנוכח האירועים במגרש, שלא היו חמורים, להסתפק בהארכת העונש, בשנה נוספת על תנאי. ושמכבי ת"א תנקוט בצעדים המתאימים, כדי לוודא שהתנהגות האוהדים לא תחזור על עצמה בעתיד".

כמו כן נאמר בהחלטה: "לא היינו מתערבים בעונש, אלמלא עמדת היועץ המשפטי של ההתאחדות, הפסולים בעינינו. לסיכך אנו מחליטים להתערב באופן חלקי, כלומר לא נפעיל את עונש הרדיוס שהיה על תנאי, אלא נאריך את התנאי בשנה נוספת. הקנס ישאר בעינו".

נוריאל זימן את הנוער

מכבי פ"ת

□ משה רוזנברג

בעיות קשות יש למאמן מכבי פ"ת, מנשה נוריאל, לקראת משחק הליגה בשבת מול בית"ר ירושלים. הקפטן רן בן שמעון, שנפצע מהנבחרת בסוף השבוע, אחיו אסי, נועם קיסי, גולן מלול, גבי סקר ואייל בנליינבאר, לא יוכלו לשחק בגלל כרטיסים צהובים ופציעות.

מכיוון שסגל הקבוצה הצטמצם מאד, לאחר שגם השחקן האוגני של הקבוצה, סמיר אלקסרוב יוצא הבוקר למשחק נבחרתו במסגרת קדם אליפות אירופה, החליט המאמן נוריאל להעזיק לשבוע זה ארבע שחקני נוער, אשר שניים מהם עשויים להשתלב בשבת.

את מקומו של השוער גולן מלול ימלא הצעיר יוסי בצלאל, שאותגל עבר אימון אישי ע"י הקפטן רן בן שמעון.

האחרון כעס לו כדורי עונשין גם מהקשרות הלבנה וגם מעריך לרווחה, והשניים. גם ערכו התעשרויות של בקבוקי קולה, והמגבת והיה הקפטן בן שמעון, שבמסיבותו של דבר זכה בשישה בקבוקים.